Projekt nr 140

UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY ŁAGIEWNIKI

z dnia ..... 2025 r.

W sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.) oraz art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r., poz. 278), Uchwały nr LXXXII/467/24 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki oraz Uchwały nr V/32/24 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 29 sierpnia 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki, Rada Gminy Łagiewniki uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łagiewniki.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia. .

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY ŁAGIEWNIKI DO ROKU 2030

Data opracowania: sierpień 2025

Zamawiający:

Gmina Łagiewniki

Ul. Jedności Narodowej 21

58-210 Łagiewniki

Wykonawca:

Kreatus sp. z o.o.

43-300 Bielsko-Biała, 11 Listopada 60-62

nr KRS: 0000482632, **NIP:** 9372667946, **REGON:** 243401618

tel.: + 48 33 300 34 80, **fax.:** +48 33 300 30 87

e-mail: biuro@kreatus.eu

SPIS TREŚCI

1 WSTĘP I ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY ŁAGIEWNIKI 6

2 OBSZAR REWITALIZACJI I JEGO DIAGNOZA 9

2.1 WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI – SYNTEZA „DIAGNOZY OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI GMINY ŁAGIEWNIKI" 9

2.1.1 METODYKA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI 9

2.1.2 WSKAZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO 11

2.1.3 WSKAZANIE OBSZARU REWITALIZACJI 15

2.2 SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI 23

2.2.1 SFERA SPOŁECZNA 23

2.2.2 SFERA GOSPODARCZA 31

2.2.3 SFERA ŚRODOWISKOWA 33

2.2.4 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA I TECHNICZNA 38

2.2.5 OBSZAR REWITALIZACJI GMINY ŁAGIEWNIKI – OPINIA MIESZKAŃCÓW 40

2.2.6 LOKALNE POTENCJAŁY WYSTĘPUJĄCE NA OBSZARZE REWITALIZACJI 47

2.3 SYNTEZA DIAGNOZY POGŁĘBIONEJ OBSZARU REWITALIZACJI 49

3 INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ 53

3.1 USPÓJNIONA WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI GMINY ŁAGIEWNIKI 53

3.2 INTEGRACJA WIZJI, CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I PRZEDSIĘWZIĘĆ 54

4 PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE 58

4.1 PLANOWANE PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE 58

1. ADAPTACJA BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ W JAŹWINIE NA WIELOFUNKCYJNĄ PRZESTRZEŃ WSPÓLNOTOWĄ WSPIERAJĄCĄ WIĘZI SPOŁECZNE 60

2. BUDOWA ŚWIETLICY W SIENIAWCE Z FUNKCJĄ LOKALNEGO CENTRUM KULTURY I AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ 62

3. ADAPTACJA BUDYNKU PRZEDSZKOLA W ŁAGIEWNIKACH NA DOM DZIENNEGO POBYTU DLA SENIORÓW Z OFERTĄ USŁUG ZDROWOTNYCH 64

4. PRZEDSIĘBIORCZA GMINA – CENTRUM EDUKACYJNO-KONFERENCYJNE DLA LOKALNEGO BIZNESU I MIESZKAŃCÓW WRAZ Z NOWĄ SIEDZIBĄ URZĘDU GMINY ŁAGIEWNIKI 67

5. KOMPETENCJE NA PRZYSZŁOŚĆ DLA UCZNIÓW Z TERENÓW OBJĘTYCH REWITALIZACJĄ 69
6. TAMA ŁAGIEWNIKI – ŁĄCZYMY LUDZI, PRZESTRZEŃ I NATURĘ 71
7. ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWYCH WOKÓŁ STAWU TRZCINOWEGO W SIENIAWCE 74
8. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ WOKÓŁ BASENU PRZECIWPOŻAROWEGO W JAŹWINIE WRAZ Z ROZBUDOWĄ REMIZY OSP I STWORZENIEM LOKALNEJ STREFY AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I REKREACYJNEJ 77
9. DWÓR W LIGOCIE WIELKIEJ – ZABEZPIECZENIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I PRZYGOTOWANIE DO PEŁNIENIA ROLI SPOŁECZNO-KULTURALNEJ 79
10. ODNOWIENIE WIEŻY BISMARCKA NA JAŃSKIEJ GÓRZE W POBLIŻU SOKOLNIK WRAZ Z UTWORZENIEM OGÓLNODOSTĘPNEJ PRZESTRZENI WYPOCZYNKOWEJ 82
11. BEZPIECZNE POŁĄCZENIE – MODERNIZACJA ZEJŚĆ W CENTRUM ŁAGIEWNIK 84
12. ZIELONA PRZYSZŁOŚĆ – EDUKACJA EKOLOGICZNA DLA MIESZKAŃCÓW 86
13. PRZEBUDOWA OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W MIEJSCOWOŚCI SOKOLNIKI 87

4.2 CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 89

4.3 UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 90

5 SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 92

6 MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 95

7 PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO 109

8 REALIZACJA ZASADY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ I PARTNERSTWA 110

8.1 IDENTYFIKACJA INTERESARIUSZY PROCESU REWITALIZACJI 110

8.2 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA RÓŻNYCH ETAPACH PRZYGOTOWANIA PROGRAMU 114

8.2.1 ETAP DIAGNOZOWANIA 114
8.2.2 ETAP POGŁĘBIONEJ DIAGNOZY OBSZARU REWITALIZACJI I PROGRAMOWANIA 116

8.3 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE WDRAŻANIA I OCENY REALIZACJI PROGRAMU 121

8.4 OPIS WŁĄCZENIA PARTNERÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH ZGODNIE Z ART. 36 USTAWY WDROŻENIOWEJ 125

9 ZARZĄDZANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI.....128

9.1 OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI.....128

9.2 RAMOWY HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 131

10 SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 132

10.1 METODYKA MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....132

10.2 MONITOROWANIE POSTĘPU W REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 134

10.3 OCENA STOPNIA REALIZACJI CELÓW GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z UŻYCIEM INFORMACJI O STANIE OBSZARU REWITALIZACJI 137

10.4 OCENA AKTUALNOŚCI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI 139

11 POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....140

11.1 POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY ŁAGIEWNIKI 140

11.2 POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY ŁAGIEWNIKI NA LATA 2023-2027.....145

11.3 POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH POŁUDNIOWEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO.....147

11.4 POWIĄZANIA Z PLANEM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO (PZPWD) 149

11.5 POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2030 151

11.6 POWIĄZANIA Z PONADLOKALNĄ STRATEGIĄ ROZWOJU AGLOMERACJI DZIERŻONIOWSKIEJ 2030 155

11.7 POWIĄZANIA ZE STRATEGIĄ ROZWOJU SUDETY 2030 156

12 OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO 157

13 KOMITET REWITALIZACJI.....158

13.1 OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI 159

14 SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI 159

15 SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....160

15.1 ZAKRES NIEZBĘDNYCH ZMIAN W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....160

15.2 ZAKRES MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KONIECZNYCH DO UCHWALANIA ALBO ZMIANY 161

15.3 MIEJSCOWY PLAN REWITALIZACJI.....161

16 SPIS ZAŁĄCZNIKÓW 162

SPIS WYKRESÓW 162

SPIS TABEL 163

SPIS RYSUNKÓW 164

1 WSTĘP I ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY ŁAGIEWNIKI

Z definicji rewitalizacji, ujętej w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji[1] wynika, że obejmuje ona proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany z udziałem gminnego programu rewitalizacji.

Gmina Łagiewniki przystąpiła do opracowania programu, o którym mowa w rozdz. 4 ustawy o rewitalizacji, mając na celu kontynuowanie tego procesu, uruchomionego w 2016 r.

Pierwszy „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023”[2], został opracowany w 2016 roku i obejmował swym zasięgiem pięć podobszarów rewitalizacji, tj. miejscowości Ligota Wielka, Sieniawka, Sokolniki (w każdym przypadku chodzi o zamieszkane części miejscowości), centralną część Jaźwiny oraz fragmenty Łagiewnik. Łączna powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosiła 255,65 ha, co stanowiło 2,06% powierzchni Gminy. Obszar rewitalizacji zamieszkiwało 1 512 osób, co stanowiło 20,4% ogólnej liczby mieszkańców Gminy Łagiewniki. Jednak pomimo realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, niektóre obszary nie doświadczyły przemian, a zdiagnozowane problemy nie uległy widocznej poprawie. Dodatkowo niekorzystne uwarunkowania zewnętrzne, związane m.in. ze zmianami czynników makroekonomicznych lub epidemią Covid-19, wpłynęły na ograniczenie pozytywnych efektów zachodzących zmian. Stanowiło to punkt wyjścia dla zaprogramowania interwencji rewitalizacyjnej Gminy Łagiewniki na kolejne lata.

Poprzedni program rewitalizacji stracił ważność. Obecnie Gmina Łagiewniki przystąpiła do opracowania kolejnej edycji programu, o którym mowa w rozdz. 4 ustawy o rewitalizacji, mając na celu kontynuowanie tego procesu. Kontynuowanie procesu rewitalizacji od dnia 1 stycznia 2024 r. jest możliwe jedynie w procedurze ustawy o rewitalizacji (art. 52 ust. 1). Z tego powodu Gmina Łagiewniki zainicjowała opracowanie gminnego programu rewitalizacji w perspektywie do 2030 roku.

[1] Dz.U.2024.278

[2] Uchwała Rady Gminy Łagiewniki Nr XXVI/192/16 z dnia 24 listopada 2016 roku w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023, zmieniona Uchwałą nr XXIX/213/17 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXVI/192/16 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016 – 2023.

W ramach pierwszego etapu procedury opracowania GPR wyznaczono, zgodnie z kryteriami art. 9 ustawy o rewitalizacji, obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, który zajmuje 0,64% powierzchni gminy (79,00 ha) oraz jest zamieszkiwany przez 7,66% ogólnej populacji gminy (549 osób)[3].

Dla tego terenu przygotowano Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030 (GPR Gminy Łagiewniki), zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji, łącząc wiedzę ekspercką o procesie z wiedzą mieszkańców Gminy Łagiewniki o obszarze rewitalizacji. Model partycypacyjny w tworzeniu programu polegał na zabezpieczeniu informacji o potrzebach rewitalizacyjnych mieszkańców obszaru rewitalizacji i ujęciu ich w formie propozycji przedsięwzięć w GPR. Do programu zgłoszono zarówno przedsięwzięcia stanowiące kontynuację dotychczasowych działań, jak i nowe projekty dotyczące zagospodarowania terenów przestrzeni publicznych, mające zwiększyć efektywność i synergię procesu rewitalizacji.

GPR spełnia wymogi uspołecznienia wynikające z rozdz. 2 ustawy o rewitalizacji – procedury konsultacyjne prowadzono na każdym etapie prac, zgodnie z zasadami określonymi w art. 6 ww. ustawy.

GPR wpisuje się również w wymogi sformułowane względem strategii terytorialnych, o których mowa w art. 29 ust. 1 rozporządzenia ogólnego dla polityki spójności na lata 2021- 2027[4] oraz art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027[5] (tzw. ustawa wdrożeniowa).

Spełnienie przez GPR wymogów uwarunkowań polityki spójności UE umożliwia ubieganie się o dofinasowanie na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027. Zapisy GPR uwzględniają także wymogi wynikające z *Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027,* które formułują specyficzne cechy programów rewitalizacji, konieczne do wypracowania w nowych dokumentach.

Struktura GPR zawiera w sobie zarówno elementy obligatoryjne wynikające z art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, jak i zagadnienia wymagane od strategii IIT, o których mowa w art. 36 ust. 8 ustawy

[3] Zgodnie z Uchwałą nr LXXXII/467/24 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki

[4] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

[5] Dz.U.2022.1079

wdrożeniowej. Poniżej dokonano zestawienia kluczowych elementów dokumentu GPR, udowadniając spełnienie wymogów i ustawy o rewitalizacji, i przewidzianych dla strategii IIT.

Tabela 1. Elementy struktury GPR Łagiewniki 2030 na tle wymogów ustawy wdrożeniowej dla strategii IIT

Wymogi dla strategii IIT wynikające z art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej	Odpowiadające elementy GPR Łagiewniki 2030 wynikające z art. 15 ust. 1 ustawy o rewitalizacji	Cechy GPR wynikające z Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027
Synteza diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych	Rodz. 2 Obszar rewitalizacji i jego diagnoza	– kompleksowość – podejście zintegrowane – koncentracja
	Rozdz. 2.1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji – synteza „Diagnozy obszaru zdegradowanego i rewitalizacji Gminy Łagiewniki”	
	Rozdz. 2.2 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	
	Rozdz. 2.3 Synteza diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji	
Cele, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu	Rozdz. 3. Integralność systemu wizji, celów i kierunków działań	– kompleksowość – podejście zintegrowane – koncentracja – zasady komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	Rozdz. 3.2. Integracja wizji, celów, kierunków działań i przedsięwzięć	
	Rozdz. 4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	
	Rozdz. 10. System monitorowania i oceny GPR	
Lista projektów realizujących cele wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami	Rozdz. 4. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	– kompleksowość – podejście zintegrowane – koncentracja – zasady komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	Rozdz. 4.1. Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	
	Rozdz. 4.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	
	Rozdz. 6. Mechanizmy służące integrowaniu działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	
Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT	Rozdz. 8. Realizacja zasady partycypacji społecznej i partnerstwa	– podejście zintegrowane
	Rozdz. 9. Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji	
	Rozdz. 10. System monitorowania i oceny GPR	
	Rozdz. 13. Komitet Rewitalizacji	

Źródło: Opracowanie własne

2 OBSZAR REWITALIZACJI I JEGO DIAGNOZA

2.1 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji – synteza „Diagnozy obszaru zdegradowanego i rewitalizacji Gminy Łagiewniki”

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji wyznaczono w wyniku badania ujętego w dokumencie „Diagnoza obszaru zdegradowanego i rewitalizacji Gminy Łagiewniki”, a następnie potwierdzonego Uchwałą nr LXXXII/467/24 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki.

2.1.1 Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Z uwagi na specyfikę analizy wielokryterialnej, przeprowadzanej celem wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, za wyjściowy przyjęto podział na 19 jednostek (14 sołectw oraz 5 przysiółków: Jaźwina, przysiółek Janczowice (sołectwo Jaźwina), przysiółek Kuchary (sołectwo Jaźwina), przysiółek Uliczno (sołectwo Jaźwina), Ligota Wielka, Łagiewniki, Młynica, przysiółek Domaszów (sołectwo Młynica), Oleszna, Przystronie, Radzików, Ratajno, Sienice, Sieniawka, przysiółek Mniowice (sołectwo Sieniawka), Stoszów, Sokolniki, Słupice oraz Trzebnik.

Przestrzenny układ Gminy Łagiewniki prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 1. Sołectwa Gminy Łagiewnik

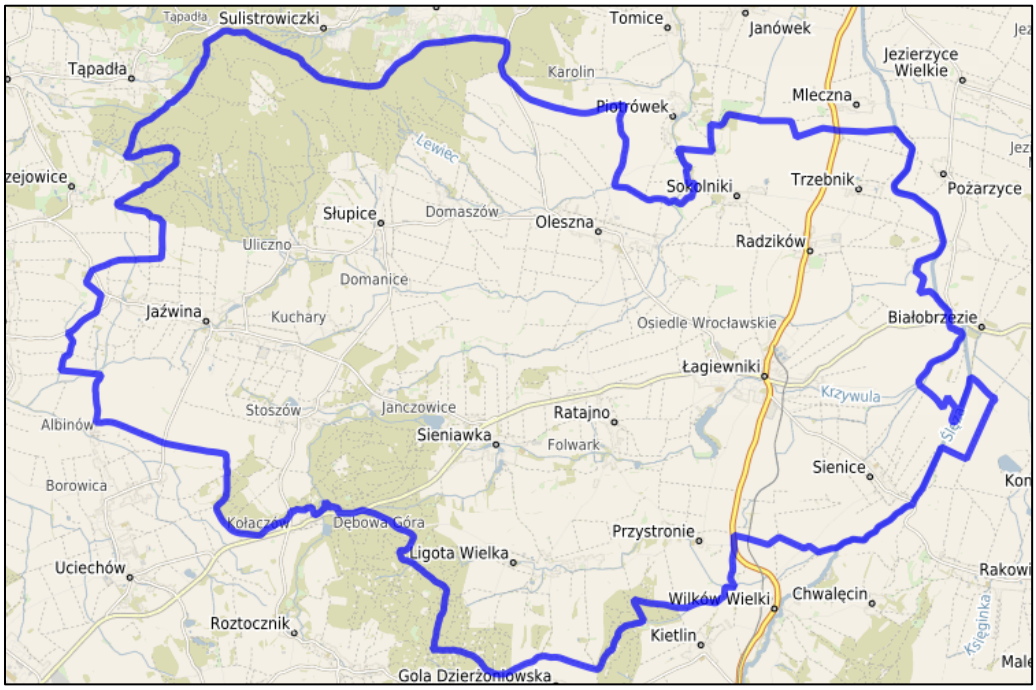

Źródło: Serwis https://polska.e-mapa.net/

Każdej jednostce analitycznej nadano umowny numer, który zaprezentowano w poniższej tabeli, zawierającej również informację o liczbie mieszkańców jednostek analitycznych.

Tabela 2. Lista jednostek analitycznych Gminy Łagiewniki

Obszar	Nazwa	Liczba mieszkańców
1	Jaźwina	744
2	przysiółek Janczowice (sołectwo Jaźwina)	60
3	przysiółek Kuchary (sołectwo Jaźwina)	55
4	przysiółek Uliczno (sołectwo Jaźwina)	26
5	Ligota Wielka	293
6	Łagiewniki	2 621
7	Młynica	162
8	przysiółek Domaszów (sołectwo Młynica)	2
9	Oleszna	886
10	Przystronie	156
11	Radzików	266
12	Ratajno	253
13	Sienice	338
14	Sieniawka	381
15	przysiółek Mniowice (sołectwo Sieniawka)	29
16	Stoszów	158
17	Sokolniki	259
18	Słupice	368
19	Trzebnik	112
RAZEM		**7 169**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łagiewniki

Badanie objęło analizę wszystkich zagadnień kryzysowych wymienionych w ustawie o rewitalizacji (art. 9 ust. 1) – w sumie wykorzystano łącznie 20 mierzalnych i weryfikowalnych wskaźników, z czego 12 odniosło się do sfery społecznej, 3 do sfery gospodarczej, 3 do sfery przestrzenno-funkcjonalnej, 1 do sfery technicznej i 1 do sfery środowiskowej.

Lista wskaźników wykorzystanych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 3. Lista wskaźników służących do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

SFERA SPOŁECZNA	
W1	Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców
W2	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców
W3	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców
W4	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców
W5	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców
W6	Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na 100 mieszkańców
W7	Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych na 100 mieszkańców
W8	Ilość postępowań administracyjno-prawnych podejmowanych przez GKRPA na 100 mieszkańców

W9	Liczba uczestników zajęć w Gminnym Ośrodku Kultury, Bibliotek i Sportu na 100 mieszkańców
W10	Liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców
W11	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców
W12	Ilość interwencji domowych na 100 mieszkańców
SFERA GOSPODARCZA	
W13	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na 100 mieszkańców
W14	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 100 mieszkańców
W15	Liczba podmiotów gospodarczych skreślonych z rejestru REGON na 100 mieszkańców
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	
W16	Ilość gospodarstw domowych korzystających ze zbiorczych systemów odprowadzania ścieków na 100 mieszkańców
W17	Liczba obiektów komunalnych wymagających remontów na 100 mieszkańców
W18	Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców
SFERA TECHNICZNA	
W19	Liczba mieszkań komunalnych na 1000 mieszkańców
SFERA ŚRODOWISKOWA	
W20	Ilość nieruchomości segregujących odpady na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Dla uzyskania skali porównawczej większość czynników analizowano w przeliczeniu na wskaźniki odnoszące się do 100 mieszkańców, porównując je następnie z przeciętną wartością danego wskaźnika na poziomie gminy. W ocenie czynników zastosowano następujące miary:

- powyżej średniej w gminie;
- na poziomie średniej w gminie;
- poniżej średniej w gminie.

2.1.2 Wskazanie obszaru zdegradowanego

W poniższych tabelach zaprezentowano uzyskane wartości wskaźników służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego we wszystkich jednostkach analitycznych, a w ostatnim wierszu również średni wynik dla gminy.

Tabela 4. Wyniki analizy wskaźnikowej, służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (sfera społeczna)

Obszar	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12
1	13,98	63,04	22,98	1,21	0,54	0,81	70,56	0,40	3,09	1,08	1,61	0,40
2	11,67	63,33	25,00	0,00	0,00	3,33	80,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	21,82	58,18	20,00	1,82	0,00	5,45	110,91	0,00	3,64	0,00	3,64	0,00
4	15,38	57,69	26,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,85	0,00
5	15,02	61,09	23,89	1,02	0,34	2,05	107,85	0,00	4,10	1,37	1,37	0,34
6	14,69	61,69	23,58	1,26	0,31	1,03	67,34	0,53	8,01	1,30	1,34	0,15
7	16,67	68,52	14,81	2,47	0,00	0,62	178,40	0,00	1,85	0,62	0,00	0,00
8	0,00	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	19,86	62,42	17,72	1,58	0,79	0,23	70,43	0,45	1,69	0,90	1,69	0,34
10	16,03	61,54	22,44	2,56	1,28	1,92	117,95	1,92	4,49	1,28	1,92	0,00
11	12,41	68,80	18,80	1,88	0,38	1,50	80,45	0,75	0,00	0,75	2,26	0,38
12	17,00	59,29	23,72	1,58	1,19	0,00	7,11	0,40	1,19	0,40	0,40	0,00
13	15,98	57,99	26,04	1,48	0,89	0,89	96,75	0,59	0,00	0,59	3,25	0,30
14	16,01	60,89	23,10	1,57	0,26	0,52	58,53	0,26	2,62	1,05	0,79	0,52
15	10,34	65,52	24,14	0,00	0,00	0,00	44,83	0,00	0,00	0,00	3,45	0,00
16	12,03	67,09	20,89	1,90	0,63	1,27	107,59	0,00	1,27	0,00	0,63	0,00
17	13,90	62,16	23,94	2,32	0,77	1,93	97,68	0,39	3,86	0,77	0,00	0,39
18	16,03	62,50	21,47	1,36	0,54	1,09	136,14	0,27	3,26	0,54	2,45	0,54
19	16,96	61,61	21,43	2,68	1,79	0,89	52,68	0,89	10,71	0,89	0,89	0,00
Średnia gminy	**15,50**	**62,17**	**22,32**	**1,46**	**0,52**	**0,99**	**77,97**	**0,46**	**4,48**	**0,99**	**1,46**	**0,25**

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Wyniki analizy wskaźnikowej, służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (sfera gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna oraz środowiskowa)

Obszar	W13	W14	W15	W16	W17	W18	W19	W20
1	19,89	0,81	0,00	0,00	0,00	6,85	2	29,17
2	20,00	0,00	1,67	0,00	0,00	0,00	0	60,00
3	5,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	27,27

4	23,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	46,15
5	19,11	0,68	0,34	0,00	0,00	6,83	2	33,45
6	11,94	0,34	0,15	31,59	0,08	2,63	10	36,44
7	15,43	1,23	0,00	0,00	0,00	1,85	0	26,54
8	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	50,00
9	18,85	0,56	0,23	20,32	0,00	7,11	2	30,02
10	19,23	0,00	0,00	0,00	0,00	14,10	0	28,21
11	12,78	0,38	0,38	0,00	0,00	10,15	3	37,22
12	17,39	0,40	0,40	0,00	0,00	4,74	0	29,64
13	11,83	0,00	0,00	0,00	0,00	10,36	0	31,36
14	9,97	0,26	0,26	0,00	0,00	4,99	0	39,37
15	6,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	31,03
16	13,92	1,90	0,00	0,00	0,00	8,23	2	31,01
17	8,11	0,00	0,00	37,45	0,39	4,63	5	35,91
18	20,65	0,27	1,09	0,00	0,00	8,42	0	31,25
19	31,25	0,00	0,00	0,00	0,00	3,57	0	31,25
Średnia gminy	**14,97**	**0,43**	**0,21**	**15,41**	**0,04**	**5,31**		**33,73**

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli znajduje się syntetyczne zestawienie liczby wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe, służące wyznaczeniu obszaru zdegradowanego.

Wystąpienie zjawiska kryzysowego miało miejsce wtedy, gdy sytuacja w danej jednostce analitycznej była bardziej niekorzystna niż średnia dla całej gminy.

Tabela 6. Syntetyczne zestawienie liczby wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe, służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego.

Obszar	Liczba negatywnych zjawisk społecznych	Liczba negatywnych zjawisk gospodarczych	Liczba negatywnych zjawisk funkcjonalno-przestrzennych	Liczba negatywnych zjawisk technicznych	Liczba negatywnych zjawisk środowiskowych	Liczba negatywnych zjawisk kryzysowych ogółem
1	6	1	3	0	1	**11**
2	6	1	2	1	0	**10**
3	7	3	2	1	1	**14**
4	6	2	2	1	0	**11**
5	7	0	3	0	1	**11**
6	7	3	0	0	0	**10**
7	4	1	2	1	1	**9**

8	5	2	2	1	0	**10**
9	4	0	2	0	1	**7**
10	10	2	3	1	1	**17**
11	7	2	3	0	0	**12**
12	6	1	2	1	1	**11**
13	8	3	3	1	1	**16**
14	5	2	2	1	0	**10**
15	5	3	2	1	1	**12**
16	7	2	3	0	1	**13**
17	8	3	0	0	0	**11**
18	5	1	3	1	1	**11**
19	5	2	2	1	1	**11**

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli dotyczącej skali zjawisk kryzysowych stwierdzono, iż najwięcej zjawisk kryzysowych występuje na terenie obszarów o numerach: 3, 10, 11, 13, 15 oraz 16. W celu zoptymalizowania wyboru obszarów kwalifikujących się jako obszary zdegradowane zastosowano metody statystyczne oparte na wyznaczeniu mediany[6] oraz dominanty[7] zbioru wartości liczbowych występujących w poszczególnych obszarach jako negatywne zjawiska kryzysowe ogółem. W celu zobrazowania całościowej sytuacji Gminy Łagiewniki dokonano zestawienia wszystkich czynników analizowanych w gminie, co przedstawia powyższa tabela.

Dane[8] rosnąco: 7, 9, 10, 10, 10, 10, 11, 11, 11, 11, 11, 11, 11, 12, 12, 13, 14, 16, 17.

Liczba danych: n = 19

Mediana = 11

Dominanta = 11

[6] W statystyce jest to wartość cechy w szeregu uporządkowanym, powyżej i poniżej której znajduje się jednakowa liczba obserwacji. Wyznaczenie mediany z jakiegoś zbioru liczb, polega na wypisaniu tych liczb w kolejności niemalejącej, a następnie wybraniu liczby środkowej (w przypadku gdy występuje nieparzysta liczba liczb w zbiorze). Jeżeli występuje parzysta liczba liczb w zbiorze, to mediana jest równa średniej arytmetycznej dwóch środkowych liczb.

[7] Jest to wartość modalna, lub też wartość najczęstsza. Jest to jedna z miar tendencji centralnej, statystyka dla zmiennych o rozkładzie dyskretnym, wskazująca na wartość o największym prawdopodobieństwie wystąpienia, lub wartość najczęściej występująca w próbie. Dla zmiennej losowej o rozkładzie ciągłym jest to wartość, dla której funkcja gęstości prawdopodobieństwa ma wartość największą. Dominanta jest także najczęściej występującą wartością liczbową w danym zbiorze.

[8] Wartości liczbowe występujące w poszczególnych obszarach jako negatywne zjawiska kryzysowe ogółem.

Jako obszar zdegradowany wyznacza się zatem obszary o liczbie zjawisk kryzysowych powyżej mediany (11) oraz dominanty (11) tj. obszary o numerach: 3, 10, 11, 13, 15 oraz 16.

2.1.3 Wskazanie obszaru rewitalizacji

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizowanego dokonano pogłębionej analizy problemów społecznych, gospodarczych, funkcjonalno–przestrzennych, technicznych oraz środowiskowych występujących na obszarze zdegradowanym. W poniższych tabelach zaprezentowano uzyskane wartości wskaźników służących wyznaczeniu obszaru rewitalizacji w jednostkach analitycznych tworzących obszar zdegradowany, a w ostatnim wierszu również średni wynik dla całego obszaru zdegradowanego.

Tabela 7. Wyniki analizy wskaźnikowej, służącej wyznaczeniu obszaru rewitalizacji (sfera społeczna)

Obszar	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	W11	W12
3	21,82	58,18	20,00	1,82	0,00	5,45	110,91	0,00	3,64	0,00	3,64	0,00
10	16,03	61,54	22,44	2,56	1,28	1,92	117,95	1,92	4,49	1,28	1,92	0,00
11	12,41	68,80	18,80	1,88	0,38	1,50	80,45	0,75	0,00	0,75	2,26	0,38
13	15,98	57,99	26,04	1,48	0,89	0,89	96,75	0,59	0,00	0,59	3,25	0,30
15	10,34	65,52	24,14	0,00	0,00	0,00	44,83	0,00	0,00	0,00	3,45	0,00
16	12,03	67,09	20,89	1,90	0,63	1,27	107,59	0,00	1,27	0,00	0,63	0,00
Średnia OZ	**14,57**	**63,07**	**22,36**	**1,80**	**0,70**	**1,50**	**96,71**	**0,70**	**1,10**	**0,60**	**2,40**	**0,20**

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8. Wyniki analizy wskaźnikowej, służącej wyznaczeniu obszaru rewitalizacji (sfera gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna oraz środowiskowa)

Obszar	W13	W14	W15	W16	W17	W18	W19	W20
3	5,45	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	27,27
10	19,23	0,00	0,00	0,00	0,00	14,10	0	28,21
11	12,78	0,38	0,38	0,00	0,00	10,15	3	37,22
13	11,83	0,00	0,00	0,00	0,00	10,36	0	31,36
15	6,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	31,03
16	13,92	1,90	0,00	0,00	0,00	8,23	2	31,01
Średnia OZ	**13,07**	**0,40**	**0,10**	**0,00**	**0,00**	**9,68**		**32,14**

Źródło: Opracowanie własne

Analiza wskaźnikowa wykazała, że obszarem o najwyższej liczbie negatywnych zjawisk kryzysowych ogółem są jednostki analityczne nr 3, 10 oraz 13 (tabela poniżej).

Tabela 9. Syntetyczne zestawienie liczby wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe, służących wyznaczeniu obszaru rewitalizacji

Obszar	Liczba negatywnych zjawisk społecznych	Liczba negatywnych zjawisk gospodarczych	Liczba negatywnych zjawisk funkcjonalno-przestrzennych	Liczba negatywnych zjawisk technicznych	Liczba negatywnych zjawisk środowiskowych	Liczba negatywnych zjawisk kryzysowych ogółem
3	6	3	0	1	1	**11**
10	9	2	1	1	1	**14**
11	6	2	1	0	0	**9**
13	6	3	1	1	1	**12**
15	5	3	0	1	1	**10**
16	4	1	0	0	1	**6**

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji obszar rewitalizacji może obejmować obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (problemy społeczne, gospodarcze, techniczno-strukturalne i środowiskowe), o których mowa w art. 9 ust. 1, który ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Analiza wskaźnikowa wykazała, że obszarem o najwyższej liczbie negatywnych zjawisk kryzysowych ogółem są jednostki analityczne nr 3, 10 oraz 13. Powierzchnia wyznaczonego obszaru rewitalizacji wynosi 79,00 ha, co stanowi 0,64% powierzchni Gminy Łagiewniki. Spełniony zatem został wymóg, aby wielkość obszaru rewitalizowanego nie przekraczała 20% powierzchni gminy. Obszar wskazany do rewitalizacji zamieszkują 549 osoby, co stanowi 7,66% populacji gminy. Spełniony jest więc warunek, aby populacja obszaru rewitalizowanego nie przekraczała 30% ogółu mieszkańców gminy.

Tabela 10. Jednostki analityczne zaliczone do obszaru rewitalizowanego

Obszar	Liczba mieszkańców	Powierzchnia (ha)
3 przysiółek Kuchary (sołectwo Jaźwina)	55	13,00
10 Sołectwo Przystronie	156	33,00
13 Sołectwo Sienice	338	33,00
Gmina Łagiewniki	7 169	12 440,00
% przypadający na obszar rewitalizowany	**7,66**	**0,64**

Źródło: Opracowanie własne

Położenie obszaru rewitalizacji zostało zaprezentowane na poniższych rysunkach.

Rysunek 2. Zasięg obszaru rewitalizacji i obszarów zdegradowanych w Gminie Łagiewniki

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 3. Obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki – przysiółek Kuchary (sołectwo Jaźwina)

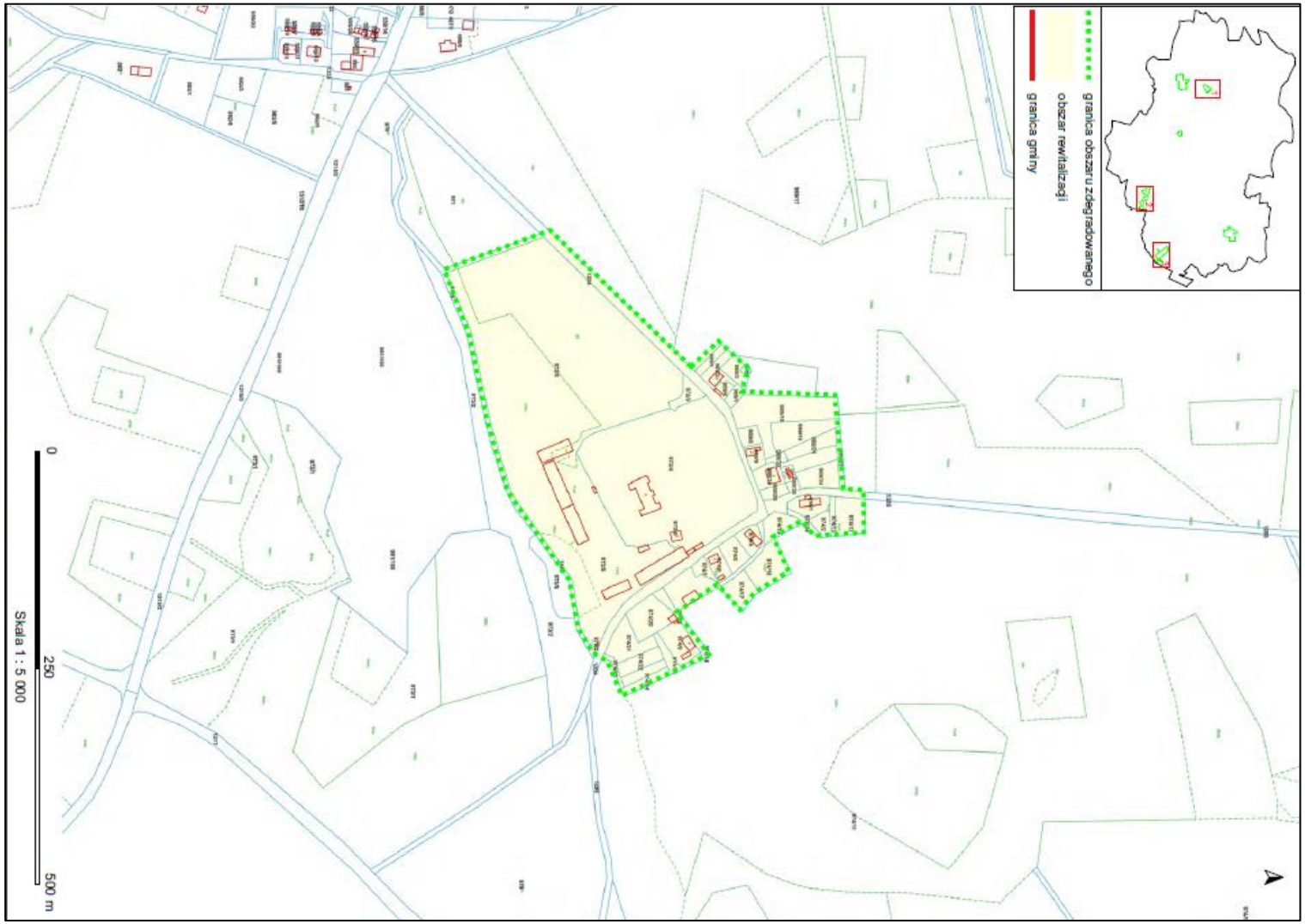

Źródło: Załącznik do Uchwały nr LXXXII/467/24 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Rysunek 4. Obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki – sołectwo Przystronie

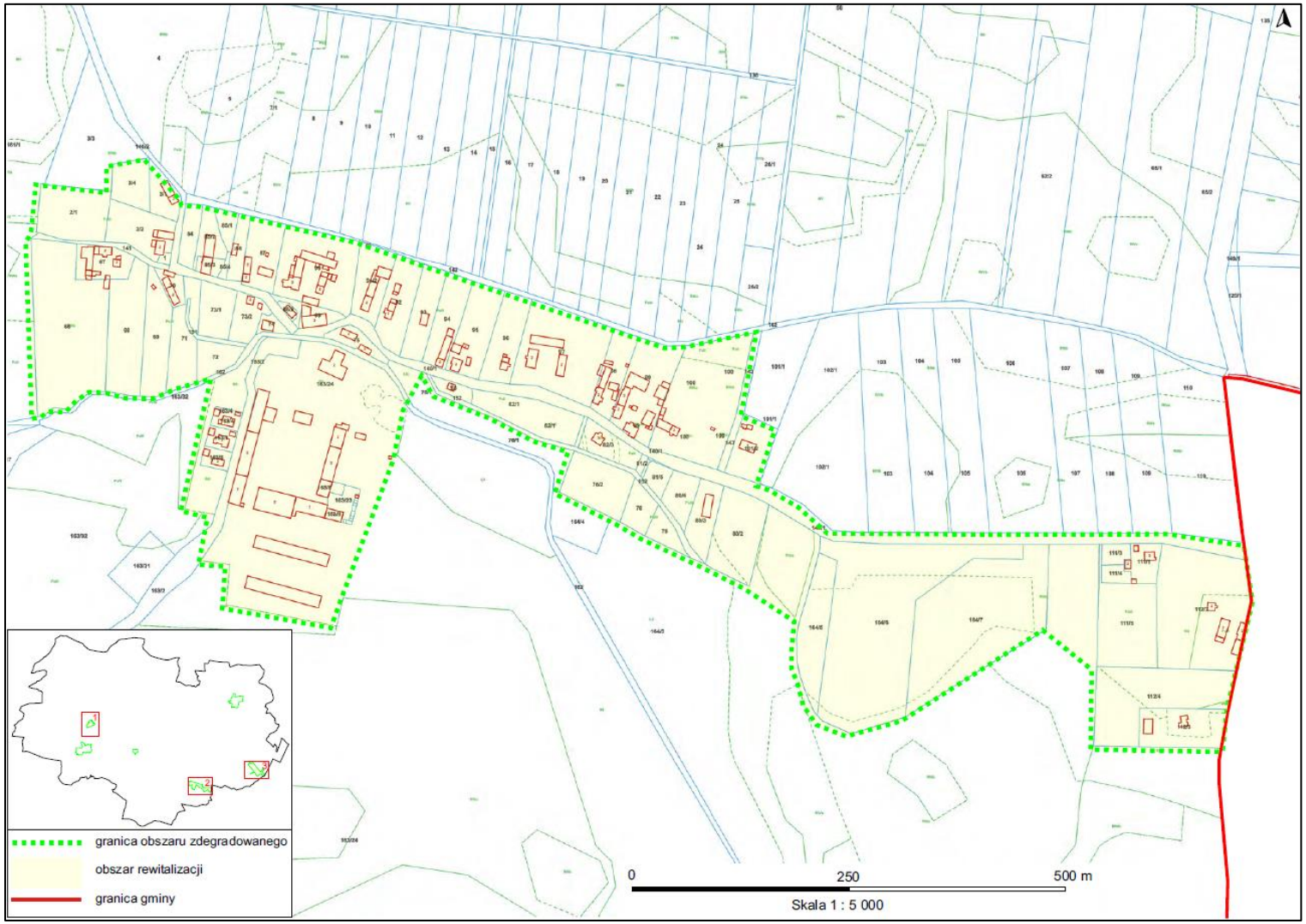

Źródło: Załącznik do Uchwały nr LXXXII/467/24 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Rysunek 5. Obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki – sołectwo Sienice

Źródło: Załącznik do Uchwały nr LXXXII/467/24 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obowiązujący obszar rewitalizacji częściowo pokrywa się z wcześniejszym obszarem rewitalizacji, wyznaczonym na potrzeby „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023" (Przystronie oraz Sienice).

Rysunek 6. Obszary zdegradowane wskazane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023

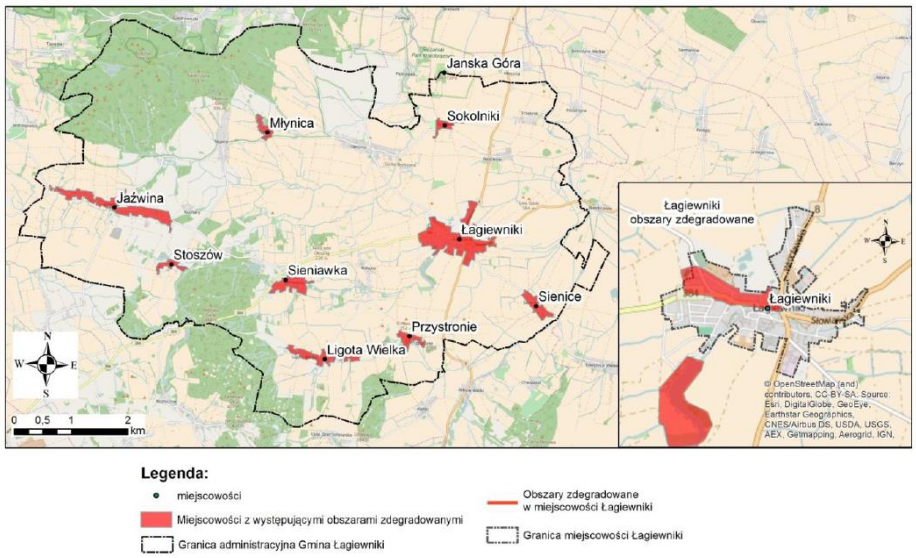

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023

Rysunek 7. Obszar rewitalizacji Łagiewniki wskazany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023

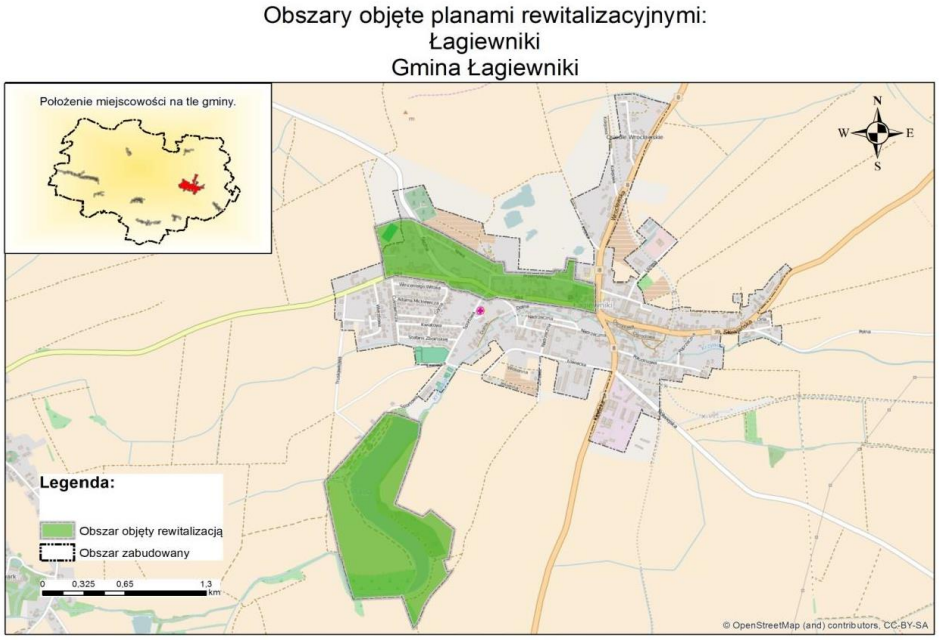

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023

Rysunek 8. Obszar rewitalizacji Sieniawka wskazany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023

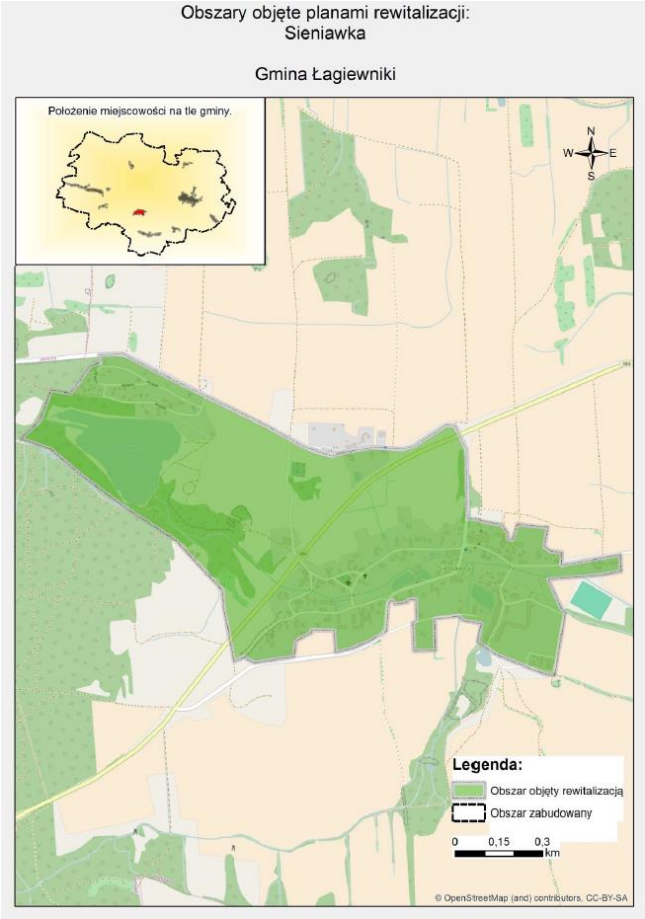

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023

Rysunek 9. Obszar rewitalizacji Sokolniki wskazany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023

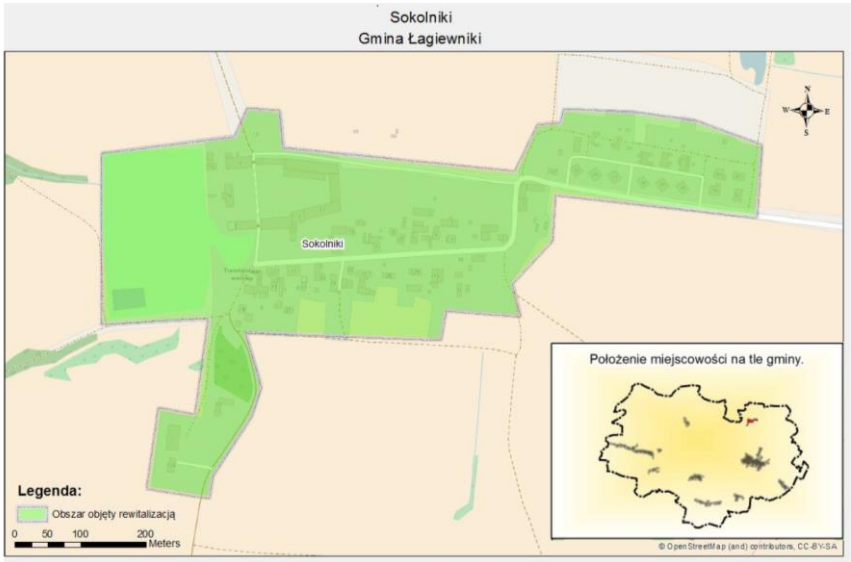

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023

Rysunek 10. Obszar rewitalizacji Jaźwina wskazany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023

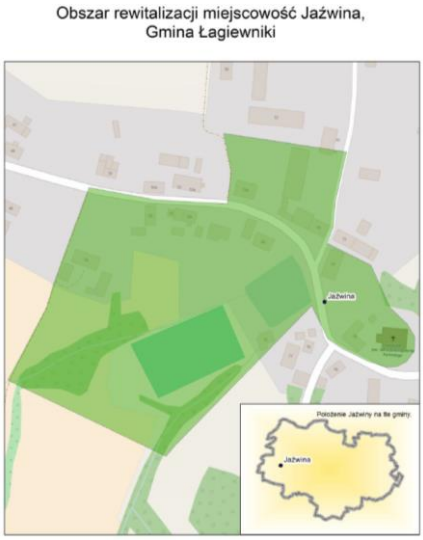

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023

Przedstawiona w tym rozdziale diagnoza szczegółowa wyznaczonego obszaru rewitalizacji, została opracowana z wykorzystaniem danych ilościowych, przy aktywnym udziale lokalnych interesariuszy. Wnioski płynące z diagnozy zostały natomiast uzupełnione opiniami pracowników merytorycznych urzędu gminy.

2.2 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

2.2.1 Sfera społeczna

Celem pogłębionej diagnozy sfery społecznej było szczegółowe rozpoznanie i analiza najważniejszych problemów oraz zjawisk kryzysowych występujących na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Łagiewniki. Zakres analizy objął dane demograficzne, stopień aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców, poziom wykluczenia społecznego, zależność od systemu wsparcia społecznego, występowanie zjawisk patologii społecznej oraz kwestie związane z bezpieczeństwem publicznym. Pogłębienie diagnozy pozwoliło na skoncentrowanie się na miejscach, gdzie niekorzystne zjawiska mają największe natężenie, poprzez porównanie obszaru rewitalizacji do reszty gminy. Dzięki temu możliwe było wskazanie konkretnych lokalnych wyzwań oraz obszarów wymagających interwencji społecznej. Zgromadzone dane i wnioski stanowią podstawę do projektowania działań rewitalizacyjnych, których celem jest poprawa jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie ich uczestnictwa w życiu społecznym i publicznym.

Struktura demograficzna i starzenie się społeczeństwa

Jednym z głównych wyzwań społecznych obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki jest zaawansowany proces starzenia się społeczeństwa. Niekorzystne tendencje demograficzne są widoczne zarówno w strukturze wiekowej, jak i wskaźnikach obciążenia demograficznego.

Wskaźnik udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym (na 100 mieszkańców) jest w analizowanym obszarze wyższy niż w całej gminie (16,58 vs. 15,50), co świadczy o relatywnie dużym udziale dzieci i młodzieży, zwłaszcza w przysiółku Kuchary (21,82). Jednocześnie jednak udział ludności w wieku produkcyjnym jest niższy niż średnia dla gminy, co może oznaczać odpływ osób aktywnych zawodowo lub ich niewielki udział w strukturze demograficznej.

Tabela 11. Ludność w wieku przedprodukcyjnym – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	12	21,82
Przystronie	156	25	16,03
Sienice	338	54	15,98
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**91**	**16,58**
Gmina Łagiewniki	7 169	1 111	15,50
Obszar gminy (bez OR)	6 620	1 020	15,41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łagiewniki wg stanu na 31.12.2022

Tabela 12. Ludność w wieku produkcyjnym – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Liczba ludności w wieku produkcyjnym na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	32	58,18
Przystronie	156	96	61,54
Sienice	338	196	57,99
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**324**	**59,02**
Gmina Łagiewniki	7 169	4 457	62,17
Obszar gminy (bez OR)	6 620	4 133	62,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łagiewniki wg stanu na 31.12.2022

Tabela 13. Ludność w wieku poprodukcyjnym – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	11	20,00
Przystronie	156	35	22,44
Sienice	338	88	26,04
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**134**	**24,41**
Gmina Łagiewniki	7 169	1 600	22,32
Obszar gminy (bez OR)	6 620	1 466	22,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łagiewniki wg stanu na 31.12.2022

Wskaźnik obciążenia demograficznego – czyli liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym – wynosi dla obszaru rewitalizacji aż 69,44, podczas gdy dla całej gminy wynosi on 60,83. Sytuacja najtrudniejsza pod tym względem występuje w Sienicach (72,45).

Tabela 14. Wskaźniki obciążenia demograficznego – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
przysiółek Kuchary	32	23	71,88
Przystronie	96	60	62,50
Sienice	196	142	72,45
Obszar rewitalizacji łącznie	**324**	**225**	**69,44**
Gmina Łagiewniki	4 457	2 711	60,83
Obszar gminy (bez OR)	4 133	2 486	60,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łagiewniki wg stanu na 31.12.2022

Proces starzenia się ludności prowadzi do wzrostu zapotrzebowania na usługi społeczne, zdrowotne, opiekuńcze i transportowe. Rośnie również znaczenie dostosowania infrastruktury publicznej do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Niska aktywność społeczno-kulturalna

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji wykazują stosunkowo niski poziom uczestnictwa w życiu kulturalnym, co ilustruje wskaźnik uczestników zajęć w Gminnym Ośrodku Kultury, Bibliotek i Sportu – zaledwie 1,64 na 100 mieszkańców (wobec 4,48 w całej gminie). Szczególnie niepokojąca sytuacja występuje w Sienicach, gdzie wskaźnik ten wynosi 0,00.

Tabela 15. Zajęcia w Gminnym Ośrodku Kultury, Bibliotek i Sportu – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba uczestników zajęć w Ośrodku Kultury	Liczba uczestników zajęć w Ośrodku Kultury na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	2	3,64
Przystronie	156	7	4,49
Sienice	338	0	0,00
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**9**	**1,64**
Gmina Łagiewniki	7 169	321	4,48
Obszar gminy (bez OR)	6 620	312	4,71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łagiewniki wg stanu na 31.12.2022

Obszary rewitalizacji charakteryzują się również niską obecnością organizacji pozarządowych – tylko jedna NGO funkcjonuje na analizowanym obszarze. Niski poziom zaangażowania społecznego ogranicza możliwości integracji, partycypacji i tworzenia lokalnych inicjatyw.

Tabela 16. Organizacje pozarządowe – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba organizacji pozarządowych ogółem	Liczba organizacji pozarządowych ogółem na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	0	0,00
Przystronie	156	0	0,00
Sienice	338	1	0,30
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**1**	**0,18**
Gmina Łagiewniki	7 169	18	0,25
Obszar gminy (bez OR)	6 620	17	0,26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łagiewniki wg stanu na 31.12.2022

Bezrobocie i wykluczenie zawodowe

Analizując skalę bezrobocia na podstawie liczby osób bezrobotnych na 100 mieszkańców, można zauważyć, że na obszarze rewitalizacji sytuacja jest nieco mniej korzystna niż w pozostałej części gminy. Wskaźnik ten wynosi tam 1,82, podczas gdy średnia dla całej gminy Łagiewniki to 1,46, a dla obszaru poza rewitalizacją – 1,44. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w Przystroniu – 2,56 osoby bezrobotnej na 100 mieszkańców.

Tabela 17. Bezrobotni – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	1	1,82
Przystronie	156	4	2,56
Sienice	338	5	1,48
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**10**	**1,82**
Gmina Łagiewniki	7 169	105	1,46
Obszar gminy (bez OR)	6 620	95	1,44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Dzierżoniowie wg stanu na 31.12.2022

Również w odniesieniu do długotrwałego bezrobocia, analizowany obszar cechuje się nieco wyższym poziomem problemu niż reszta gminy – 0,91 osoby długotrwale bezrobotnej na 100 mieszkańców wobec 0,52 w całej gminie. Najbardziej niekorzystna sytuacja w tym zakresie występuje ponownie w Przystroniu (1,28) oraz w Sienicach (0,89).

Tabela 18. Długotrwale bezrobotni – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	0	0,00
Przystronie	156	2	1,28
Sienice	338	3	0,89
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**5**	**0,91**

Gmina Łagiewniki	7 169	37	0,52
Obszar gminy (bez OR)	6 620	32	0,48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Dzierżoniowie wg stanu na 31.12.2022

Warto także zauważyć, że udział osób bezrobotnych w populacji w wieku produkcyjnym (czyli liczba osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym) również wskazuje na pogorszoną sytuację w obszarze rewitalizacji – wskaźnik ten wynosi 3,12%, wobec 2,36% dla całej gminy. Najwyższy poziom udziału bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym odnotowano w Przystroniu (4,17%).

Tabela 19. Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych	Udział (%) osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
przysiółek Kuchary	32	1	3,13%
Przystronie	96	4	4,17%
Sienice	196	5	2,55%
Obszar rewitalizacji łącznie	**324**	**10**	**3,12%**
Gmina Łagiewniki	4 457	105	2,36%
Obszar gminy (bez OR)	4 133	95	2,30%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Dzierżoniowie wg stanu na 31.12.2022

Choć prezentowane wskaźniki nie są alarmujące, mogą nie w pełni odzwierciedlać rzeczywistą skalę problemu bezrobocia. Dane nie uwzględniają osób nieaktywnych zawodowo, które z różnych powodów nie są zarejestrowane jako bezrobotne. Problem ten może być pogłębiany przez niedopasowanie kompetencji mieszkańców do wymagań lokalnego rynku pracy oraz ograniczoną mobilność zawodową i przestrzenną. Wskazuje to na potrzebę działań aktywizujących zawodowo i edukacyjnie osoby pozostające bez pracy – zwłaszcza w kontekście zwiększania ich szans na zatrudnienie i usamodzielnienie ekonomiczne.

Uzależnienie od pomocy społecznej i trudna sytuacja materialna

Na analizowanym obszarze rewitalizacji Gminy Łagiewniki występuje wyraźnie wyższy poziom uzależnienia mieszkańców od pomocy społecznej niż w pozostałej części gminy. Wskaźnik liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wynosi 1,64 na 100 mieszkańców, podczas gdy średnia dla całej gminy to 0,91. Najbardziej niepokojąca sytuacja występuje w przysiółku Kuchary, gdzie wartość tego wskaźnika wynosi aż 5,45, co oznacza, że co dwudziesty mieszkaniec korzysta z tego typu wsparcia.

Tabela 20. Pomoc społeczna – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	3	5,45
Przystronie	156	3	1,92
Sienice	338	3	0,89
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**9**	**1,64**
Gmina Łagiewniki	7 169	71	0,91
Obszar gminy (bez OR)	6 620	62	0,94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagiewnikach wg stanu na 31.12.2022

Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej może świadczyć o chronicznych trudnościach w zakresie samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców. Często problem ten współwystępuje z innymi zjawiskami społecznymi, takimi jak długotrwałe bezrobocie, niepełnosprawność, uzależnienia, problemy mieszkaniowe czy brak dostępu do usług wspierających rodzinę. Jednocześnie może on świadczyć o ograniczonym kapitale społecznym i niskim poziomie aktywności zawodowej, co dodatkowo ogranicza możliwości usamodzielnienia się beneficjentów.

Z kolei wskaźnik liczby wypłaconych świadczeń rodzinnych na 100 mieszkańców wynosi na obszarze rewitalizacji aż 104,19, co oznacza, że liczba świadczeń przekracza liczbę mieszkańców. Wskaźnik ten jest znacznie wyższy niż średnia dla całej gminy (77,97) i wskazuje na istotne problemy materialne mieszkańców. Wskaźniki powyżej 110 notowane są w Kucharach (110,91) oraz Przystroniu (117,95).

Tabela 21. Samowystarczalność ekonomiczna ludności – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych	Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	61	110,91
Przystronie	156	184	117,95
Sienice	338	327	96,75
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**572**	**104,19**
Gmina Łagiewniki	7 169	5 590	77,97
Obszar gminy (bez OR)	6 620	5 018	75,80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagiewnikach wg stanu na 31.12.2022

Tak wysoki poziom korzystania ze świadczeń rodzinnych może wynikać z dużej liczby rodzin wielodzietnych lub rodzin o niskich dochodach, które spełniają kryteria przyznawania wsparcia socjalnego. Jednocześnie wskazuje to na potrzebę zwiększenia dostępu do usług społecznych – zwłaszcza poradnictwa zawodowego, wsparcia rodzin oraz usług edukacyjnych i opiekuńczych dla

dzieci. Obecna sytuacja społeczna może mieć charakter pokoleniowy, dlatego szczególnie ważne są działania zapobiegające dziedziczeniu biedy i wykluczenia społecznego.

Koncentracja problemów materialnych w obszarze rewitalizacji wymaga zatem podejścia zintegrowanego: z jednej strony aktywizacji zawodowej i poprawy infrastruktury, z drugiej – wzmocnienia lokalnych instytucji pomocy społecznej oraz rozwoju usług skierowanych do rodzin zagrożonych ubóstwem.

Patologie społeczne – przestępczość, przemoc domowa, alkoholizm

Na obszarze rewitalizacji Gminy Łagiewniki widoczne są oznaki kumulacji zjawisk kryzysowych o charakterze społecznym. Choć ogólny wskaźnik przestępczości (liczba przestępstw na 100 mieszkańców) dla całego OR wynosi 0,73 i jest niższy niż średnia dla całej gminy (0,99), to w miejscowości Przystronie wskaźnik ten osiąga poziom 1,28, co wskazuje na wyższe ryzyko naruszeń porządku publicznego i potencjalnego poczucia braku bezpieczeństwa mieszkańców.

Tabela 22. Przestępczość – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba przestępstw	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	0	0,00
Przystronie	156	2	1,28
Sienice	338	2	0,59
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**4**	**0,73**
Gmina Łagiewniki	7 169	71	0,99
Obszar gminy (bez OR)	6 620	67	1,01

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Dzierżoniowie wg stanu na 31.12.2022

Znacznie poważniejszym i bardziej wymownym problemem społecznym okazuje się skala przemocy domowej. W 2022 roku na obszarze rewitalizacji miało miejsce 16 interwencji domowych, co przekłada się na wskaźnik 2,91 na 100 mieszkańców, podczas gdy średnia w gminie wynosi 1,46. W Kucharach i Sienicach wartości wskaźnika przemocy domowej są istotnie wyższe i wynoszą odpowiednio 3,64 i 3,25.

Tabela 23. Przemoc domowa – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba interwencji domowych	Liczba interwencji domowych na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	2	3,64
Przystronie	156	3	1,92
Sienice	338	11	3,25
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**16**	**2,91**
Gmina Łagiewniki	7 169	105	1,46

Obszar gminy (bez OR)	6 620	89	1,34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Dzierżoniowie wg stanu na 31.12.2022

Tak duża liczba interwencji może świadczyć o poważnym problemie w funkcjonowaniu rodzin, braku narzędzi do rozwiązywania konfliktów, a także braku wsparcia instytucjonalnego lub społecznego w najbliższym otoczeniu. Wysoka liczba interwencji może również wskazywać na zakorzenione wzorce przemocy oraz deficyty emocjonalne i wychowawcze w środowisku lokalnym.

Problem ten pogłębia się dodatkowo, gdy weźmiemy pod uwagę liczbę postępowań administracyjno-prawnych podejmowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA). W 2022 roku 15,15% wszystkich postępowań prowadzonych w gminie dotyczyło mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wskaźnik liczby takich postępowań na 100 mieszkańców wynosi tu 0,91, czyli dwukrotnie więcej niż w pozostałej części gminy (0,42). Najwięcej przypadków odnotowano w Przystroniu (3 postępowania) oraz w Sienicach (2 postępowania).

Tabela 24. Alkoholizm – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Ilość postępowań administracyjno-prawnych podejmowanych przez GKRPA	Ilość postępowań administracyjno-prawnych podejmowanych przez GKRPA na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	0	0,00
Przystronie	156	3	1,92
Sienice	338	2	0,59
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**5**	**0,91**
Gmina Łagiewniki	7 169	33	0,46
Obszar gminy (bez OR)	6 620	28	0,42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łagiewniki wg stanu na 31.12.2022

Powyższe dane potwierdzają istnienie utrwalonych zjawisk patologii społecznych na obszarze rewitalizacji, które mają charakter złożony – obejmują nie tylko przemoc domową i uzależnienia, ale także ograniczony dostęp do wsparcia psychologicznego i terapeutycznego oraz niewystarczające mechanizmy wczesnej interwencji. Negatywnie wpływają one na funkcjonowanie rodzin, rozwój dzieci i młodzieży oraz poziom integracji i zaufania społecznego. Sytuacja ta wskazuje na konieczność rozszerzenia usług przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom, wzmocnienia działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uruchomienia punktów konsultacyjnych oraz zwiększenia działań profilaktycznych w środowisku lokalnym.

Podsumowanie pogłębionej diagnozy sfery społecznej

W ramach analizy sfery społecznej zidentyfikowano szereg problemów o charakterze strukturalnym i funkcjonalnym. W obszarze rewitalizacji Gminy Łagiewniki występuje zaawansowany proces starzenia się ludności, niska aktywność społeczno-kulturalna oraz wysokie uzależnienie mieszkańców od systemu wsparcia społecznego. Mimo że poziom bezrobocia w Gminie Łagiewniki jest ogólnie niski, na obszarze rewitalizacji notowane są nieco wyższe wartości, zarówno ogólnego bezrobocia, jak i bezrobocia długotrwałego – szczególnie w miejscowościach takich jak Przystronie. Problemy społeczne są dodatkowo pogłębiane przez przemoc domową, przypadki alkoholizmu i niski poziom aktywizacji lokalnej. Dane wskazują na wyraźną koncentrację niekorzystnych zjawisk społecznych na analizowanym obszarze, co uzasadnia konieczność wdrażania zintegrowanych działań rewitalizacyjnych.

2.2.2 Sfera gospodarcza

Analiza sfery gospodarczej w obszarze rewitalizacji Gminy Łagiewniki miała na celu ocenę potencjału przedsiębiorczości oraz poziomu aktywności gospodarczej mieszkańców. Szczególną uwagę zwrócono na zagęszczenie podmiotów gospodarczych, dynamikę ich powstawania i likwidacji oraz zróżnicowanie przestrzenne tych zjawisk. Wskaźniki gospodarcze obliczono w przeliczeniu na 100 mieszkańców, co pozwoliło na miarodajne porównanie danych w skali lokalnej.

Liczba podmiotów gospodarczych i ich koncentracja

W Gminie Łagiewniki według stanu na koniec 2022 roku zarejestrowanych było 1 073 podmiotów gospodarczych, z czego 73 funkcjonowały na obszarze rewitalizacji – co stanowi 6,8% ogółu. Średnia liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na obszarze rewitalizacji wynosi 13,30, co jest wartością niższą niż dla całej gminy (14,97) i obszaru gminy poza OR (15,11).

Najwyższą aktywność gospodarczą wśród miejscowości objętych rewitalizacją odnotowano w Przystroniu, gdzie wskaźnik wynosi 19,23. Jest to wartość wyższa niż średnia gminna, co może świadczyć o lokalnych predyspozycjach do prowadzenia działalności gospodarczej. Zdecydowanie niższe wskaźniki występują w Kucharach (5,45) i Sienicach (11,83), co wskazuje na potrzebę działań wspierających rozwój przedsiębiorczości w tych obszarach.

Tabela 25. Podmioty gospodarcze – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	3	5,45
Przystronie	156	30	19,23
Sienice	338	40	11,83
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**73**	**13,30**
Gmina Łagiewniki	7 169	1 073	14,97
Obszar gminy (bez OR)	6 620	1 000	15,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu wg stanu na 31.12.2022

Dynamika rejestracji i wyrejestrowywania działalności

Dane za 2022 rok wskazują, że żaden nowy podmiot gospodarczy nie został zarejestrowany na obszarze rewitalizacji, podczas gdy w całej gminie zarejestrowano 31 nowych podmiotów – co odpowiada wskaźnikowi 0,43 na 100 mieszkańców. Dla obszaru rewitalizacji wskaźnik ten wynosi 0,00, co świadczy o braku inicjatyw przedsiębiorczych i niskiej dynamice rozwoju lokalnej gospodarki.

Tabela 26. Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	0	0,00
Przystronie	156	0	0,00
Sienice	338	0	0,00
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**0**	**0,00**
Gmina Łagiewniki	7 169	31	0,43
Obszar gminy (bez OR)	6 620	31	0,47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu wg stanu na 31.12.2022

Z drugiej strony, pozytywnym zjawiskiem może być fakt, że żaden z podmiotów na obszarze rewitalizacji nie został wyrejestrowany. W całej gminie wykreślono z rejestru 15 podmiotów, co przekłada się na wskaźnik 0,21. Choć brak wyrejestrowań może oznaczać pewną stabilność gospodarki lokalnej, w kontekście braku nowych rejestracji, może też świadczyć o stagnacji i braku dopływu świeżych inicjatyw.

Tabela 27. Wyrejestrowane podmioty gospodarcze – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba podmiotów gospodarczych skreślonych z rejestru REGON	Liczba podmiotów gospodarczych skreślonych z rejestru REGON na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	0	0,00
Przystronie	156	0	0,00
Sienice	338	0	0,00
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**0**	**0,00**
Gmina Łagiewniki	7 169	15	0,21
Obszar gminy (bez OR)	6 620	15	0,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu wg stanu na 31.12.2022

Podsumowanie pogłębionej diagnozy sfery gospodarczej

Analiza danych wskazuje, że obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki charakteryzuje się niższym poziomem aktywności gospodarczej niż pozostała część gminy, a także brakiem nowych inicjatyw przedsiębiorczych. Wyjątkiem pozostaje Przystronie, które wykazuje potencjał rozwojowy w zakresie działalności gospodarczej. Aby zwiększyć atrakcyjność gospodarczą tego obszaru, konieczne jest wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw, tworzenie warunków sprzyjających inwestycjom oraz wdrażanie działań podnoszących kompetencje mieszkańców – zarówno uczniów, jak i dorosłych. Istotne będzie również poprawienie estetyki przestrzeni publicznych i jakości środowiska, które mogą sprzyjać rozwojowi sektora usług lokalnych i turystyki.

2.2.3 Sfera środowiskowa

Celem pogłębionej diagnozy w sferze środowiskowej było określenie stanu zasobów przyrodniczych oraz wyzwań związanych z ochroną środowiska i jakością życia mieszkańców na obszarze rewitalizacji Gminy Łagiewniki. Uwzględniono przy tym m.in. zasięg form ochrony przyrody, zagrożenie powodziowe oraz poziom świadomości ekologicznej wyrażony przez udział nieruchomości objętych selektywną zbiórką odpadów. Analiza oparta została na danych przestrzennych, statystycznych oraz lokalnych źródłach urzędowych.

Formy ochrony przyrody i walory przyrodnicze

Na terenie Gminy Łagiewniki występują dwie z sześciu stref ochrony przyrodniczej o różnym stopniu wrażliwości ekologicznej:

- Strefa I – obejmuje obszary o najwyższych wartościach ekologicznych, w tym kompleks leśny w północnej i północno-zachodniej części gminy oraz Rezerwat Przyrody „Góra Radunia”,

będący rezerwatem florystycznym o powierzchni ok. 42 ha. Obszar ten pełni istotną rolę w ochronie bioróżnorodności i zachowaniu siedlisk naturalnych.

- Strefa IV – stanowi otulinę kompleksu leśnego, obejmującą tereny rolnicze z zabudową wiejską i dużymi połaciami użytków rolnych. Choć nie są to obszary priorytetowe pod względem ochrony, ich zachowanie ma znaczenie jako bufor dla bardziej wrażliwych terenów przyrodniczych.

Z punktu widzenia polityki przestrzennej, obecność takich form ochrony przyrody w bezpośrednim lub pośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji stanowi zarówno potencjał środowiskowy, jak i wyzwanie planistyczne – konieczne jest bowiem zachowanie równowagi między działaniami inwestycyjnymi a ochroną zasobów naturalnych.

Rysunek 11. Formy ochrony przyrody występujące na obszarze Gminy Łagiewniki

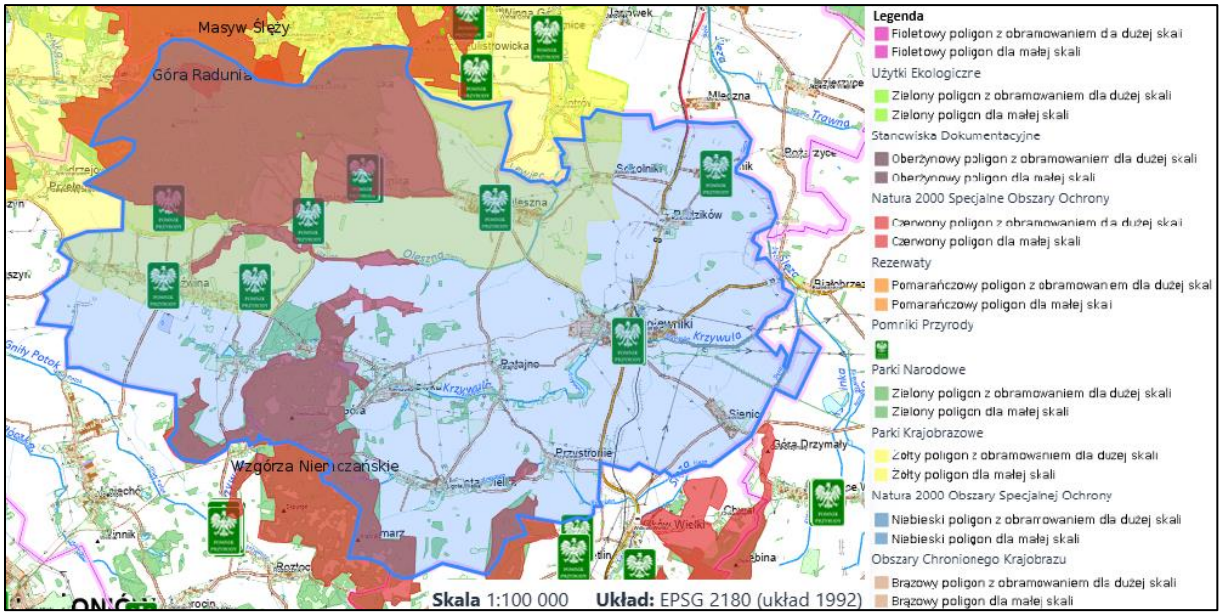

Źródło: Serwis www.geoportal.gov.pl

Warunki klimatyczne i zagrożenie powodziowe

Średnia roczna suma opadów w powiecie dzierżoniowskim wynosi od 560 do 660 mm, co wiąże się z wysokościowym zróżnicowaniem terenu – większe opady występują w jego południowej, pagórkowatej części. Ok. 69% całkowitej sumy opadów przypada na półrocze letnie, co może skutkować lokalnymi spływami powierzchniowymi i podtopieniami, mimo że Gmina Łagiewniki nie znajduje się w bezpośrednim zasięgu terenów zagrożonych powodzią według map Wód Polskich.

W analizie zagrożenia powodziowego wskazano lokalne zlewnie i doliny, m.in. w obrębie Kuchar, Przystronia i Sienic, jako potencjalnie podatne na wezbrania wód opadowych lub roztopowych. Mimo

braku formalnego zagrożenia, konieczna jest dalsza obserwacja skutków zmian klimatycznych, zwłaszcza w kontekście rozwoju terenów inwestycyjnych i infrastrukturalnych.

Rysunek 12. Obszary powodziowe występujące na terenie Gminy Łagiewniki

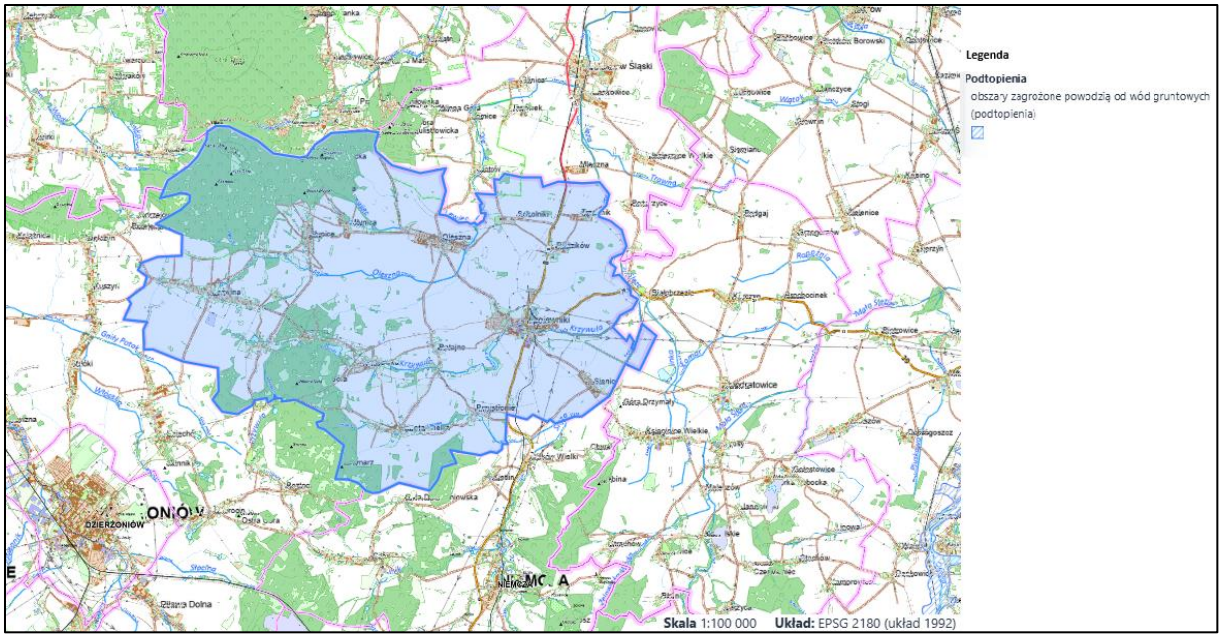

Źródło: Serwis www.geoportal.gov.pl

Rysunek 13. Obszary powodziowe występujące na terenie przysiółku Kuchary (sołectwo Jaźwina)

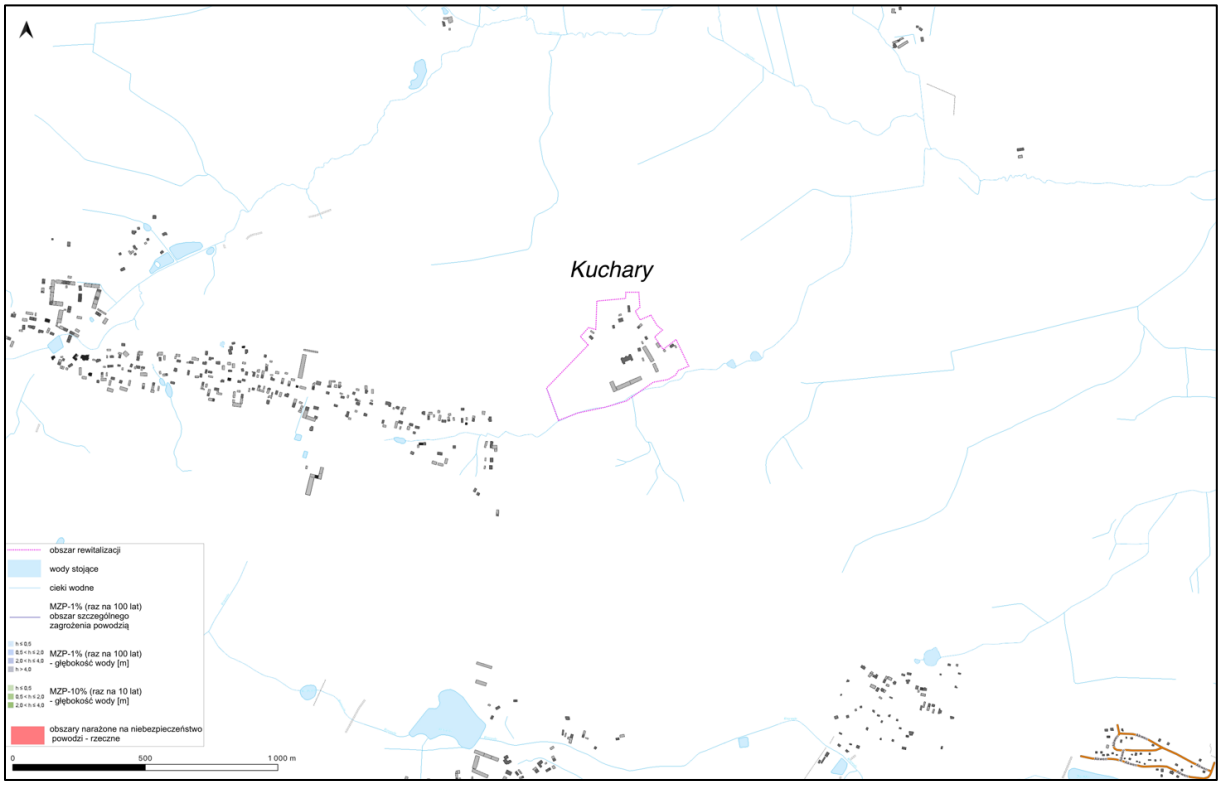

Źródło: opracowano na podstawie: Wody Polskie - Baza WMS, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, KZGW - Wydział SIGW

Rysunek 14. Obszary powodziowe występujące na terenie sołectwa Przystronie

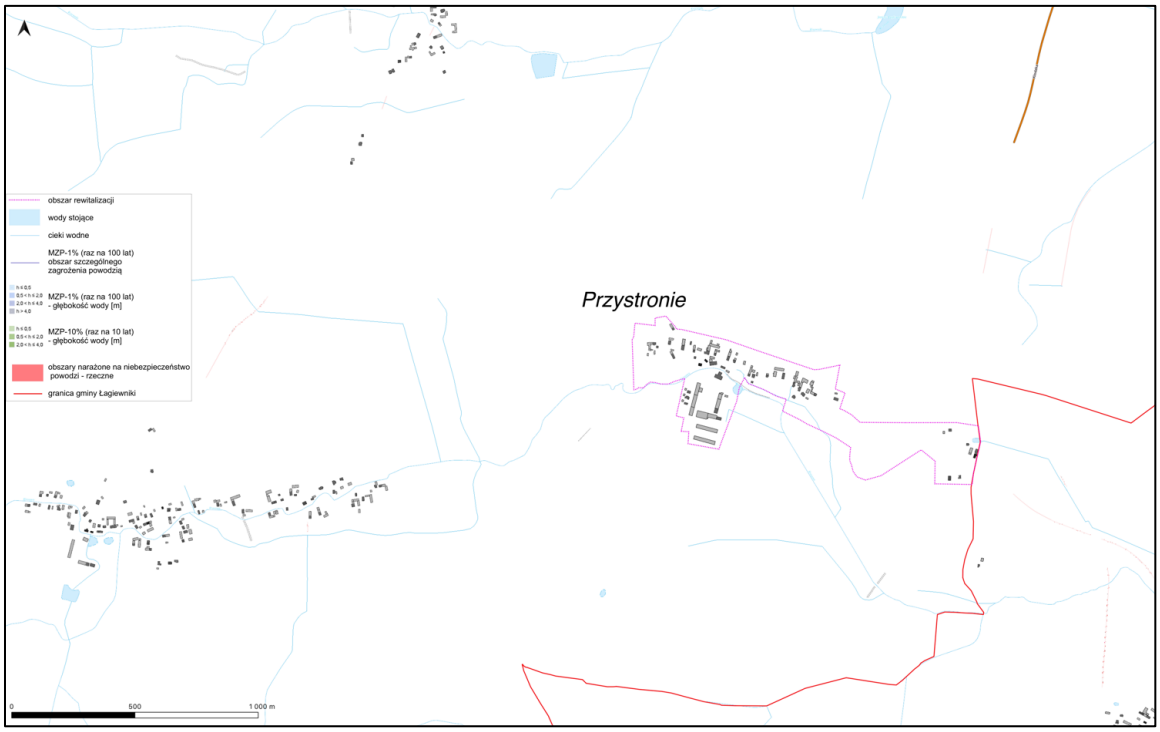

Źródło: opracowano na podstawie: Wody Polskie - Baza WMS, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, KZGW - Wydział SIGW

Rysunek 15. Obszary powodziowe występujące na terenie sołectwa Sienice

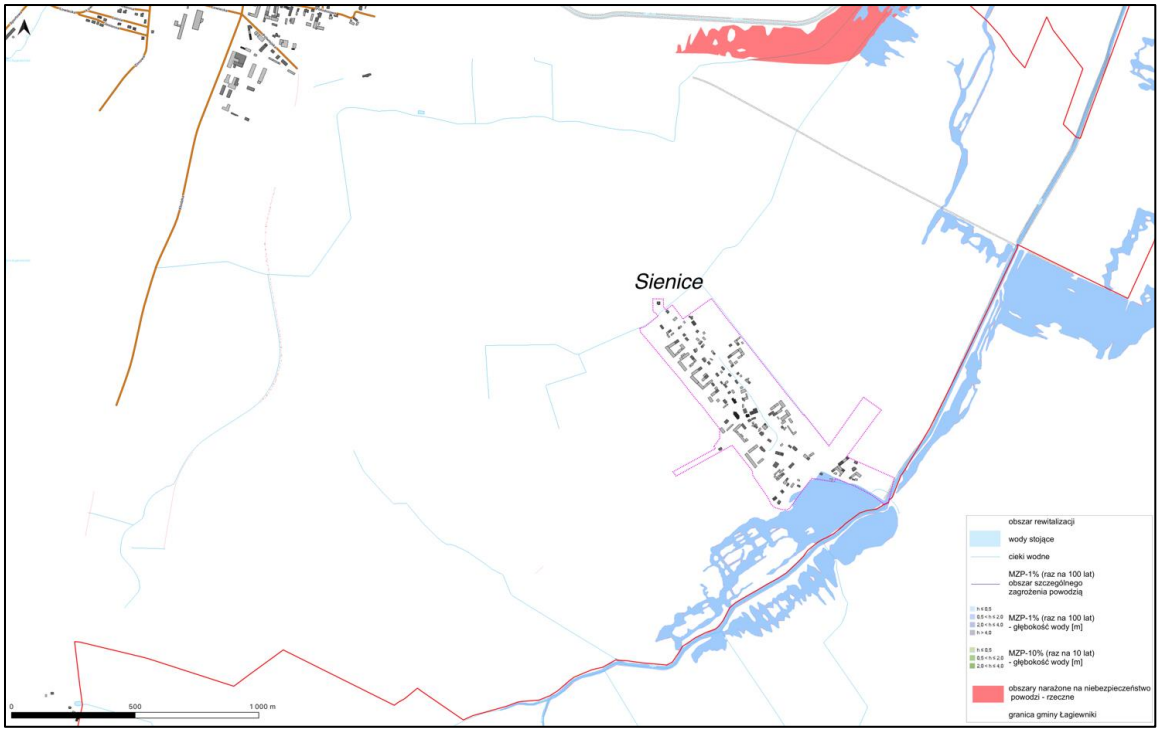

Źródło: opracowano na podstawie: Wody Polskie - Baza WMS, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, KZGW - Wydział SIGW

Gospodarka odpadami i świadomość ekologiczna

Wskaźnik selektywnej zbiórki odpadów – mierzony jako liczba nieruchomości segregujących odpady na 100 mieszkańców – wynosi 30,05 dla obszaru rewitalizacji, co jest wynikiem niższym od średniej gminnej (33,73). Wartość tego wskaźnika w Kucharach (27,27) i Przystroniu (28,21) jest niższa zarówno od średniej dla OR, jak i dla całej gminy. Nieco lepszą sytuację notuje się w Sienicach (31,36), choć także poniżej poziomu gminy poza OR (34,03).

Tabela 28. Segregacja odpadów – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Ilość nieruchomości segregujących odpady	Ilość nieruchomości segregujących odpady na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	15	27,27
Przystronie	156	44	28,21
Sienice	338	106	31,36
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**165**	**30,05**
Gmina Łagiewniki	7 169	2 418	33,73
Obszar gminy (bez OR)	6 620	2 253	34,03

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łagiewniki wg stanu na 31.12.2022

Dane te wskazują na relatywnie niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także na ograniczoną skuteczność systemu selektywnej zbiórki odpadów w tych miejscowościach. Może to wynikać z braku odpowiedniej edukacji ekologicznej, barier logistycznych (np. niewystarczająca liczba pojemników, nieczytelne zasady), jak i mniejszego zaangażowania społeczności lokalnych w działania proekologiczne.

Podsumowanie pogłębionej diagnozy sfery środowiskowej

Obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki charakteryzuje się dostępem do cennych zasobów przyrodniczych, jednak w sferze środowiskowej występują także wyzwania związane z niską świadomością ekologiczną mieszkańców, niewystarczającym poziomem selektywnej zbiórki odpadów oraz potencjalnym ryzykiem związanym z intensywnymi opadami atmosferycznymi. Analizowane dane wskazują na potrzebę działań edukacyjnych, inwestycji w infrastrukturę środowiskową oraz uwzględniania aspektów klimatycznych i ochronnych w procesie rewitalizacji przestrzeni publicznych i mieszkalnych.

2.2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej pozwala ocenić jakość i dostępność podstawowej infrastruktury mieszkaniowej, technicznej oraz warunków przestrzennych na obszarze rewitalizacji Gminy Łagiewniki. Szczególną uwagę poświęcono kwestii zasobów komunalnych, dostępności do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz obecności i stanu obiektów zabytkowych. Wnioski z diagnozy pozwalają określić stopień zdegradowania przestrzeni i potrzebę działań przywracających ich funkcje społeczne, gospodarcze i kulturowe.

Zasób mieszkaniowy i infrastruktura komunalna

Gmina Łagiewniki dysponuje 26 mieszkaniami komunalnymi, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców daje niski wskaźnik pokrycia potrzeb mieszkaniowych. Co istotne, żadne z tych mieszkań nie znajduje się na obszarze rewitalizacji – w Kucharach, Przystroniu i Sienicach brak jest lokali komunalnych. Oznacza to, że mieszkańcy tych miejscowości nie mają dostępu do komunalnych form wsparcia mieszkaniowego, co może utrudniać sytuację osobom znajdującym się w trudnych warunkach lokalowych lub materialnych.

Tabela 29. Obiekty komunalne – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba mieszkań komunalnych na 1000 mieszkańców	Liczba obiektów komunalnych wymagających remontu
przysiółek Kuchary	0	0
Przystronie	0	0
Sienice	0	0
Obszar rewitalizacji łącznie	**0**	**0**
Gmina Łagiewniki	26	3
Obszar gminy (bez OR)	26	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łagiewniki wg stanu na 31.12.2022

Również w zakresie infrastruktury technicznej sytuacja na obszarze rewitalizacji przedstawia się niekorzystnie. Żadne z gospodarstw domowych na tym terenie nie jest podłączone do zbiorczego systemu odprowadzania ścieków, mimo że w całej gminie z takiej infrastruktury korzysta 1 105 gospodarstw domowych, co przekłada się na wskaźnik 15,41 na 100 mieszkańców. W pozostałej części gminy wskaźnik ten wynosi 16,69, co pokazuje nierówny dostęp do podstawowej infrastruktury sanitarnej.

Tabela 30. Zbiorcze systemy odprowadzania ścieków – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba gospodarstw domowych korzystających ze zbiorczych systemów odprowadzania ścieków	Liczba gospodarstw domowych korzystających ze zbiorczych systemów odprowadzania ścieków na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	0	0,00
Przystronie	156	0	0,00
Sienice	338	0	0,00
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**0**	**0,00**
Gmina Łagiewniki	7 169	1 105	15,41
Obszar gminy (bez OR)	6 620	1 105	16,69

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łagiewniki wg stanu na 31.12.2022

Brak kanalizacji stanowi istotne ograniczenie rozwojowe dla obszaru rewitalizacji. Uniemożliwia realizację nowych inwestycji mieszkaniowych i usługowych, pogarsza warunki życia mieszkańców oraz wpływa negatywnie na stan środowiska, szczególnie w kontekście indywidualnych systemów odprowadzania ścieków, które często nie spełniają norm ekologicznych.

Zabytki jako element krajobrazu i wyzwanie konserwatorskie

Na obszarze rewitalizacji znajduje się aż 57 obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, co stanowi 14,96% wszystkich obiektów zabytkowych w gminie. Wskaźnik liczby zabytków na 100 mieszkańców dla tego obszaru wynosi 10,38, a więc ponad dwukrotnie więcej niż średnia dla pozostałej części gminy (4,89). Szczególnie wysokie wartości odnotowano w Przystroniu (14,10) oraz w Sienicach (10,36).

Tabela 31. Zabytki – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Obszar	Liczba ludności ogółem	Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków	Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców obszaru
przysiółek Kuchary	55	0	0,00
Przystronie	156	22	14,10
Sienice	338	35	10,36
Obszar rewitalizacji łącznie	**549**	**57**	**10,38**
Gmina Łagiewniki	7 169	381	5,31
Obszar gminy (bez OR)	6 620	324	4,89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Łagiewniki wg stanu na 31.12.2022

Tak znaczna koncentracja dziedzictwa kulturowego stanowi istotny potencjał rozwojowy, ale jednocześnie stwarza wyzwania w zakresie jego utrzymania i adaptacji do współczesnych funkcji społecznych i usługowych. Brak wystarczających środków finansowych na renowację, termomodernizację czy przystosowanie tych obiektów do nowych funkcji może prowadzić do ich

dalszej degradacji. Z drugiej strony, zabytki mogą stać się fundamentem tożsamości lokalnej i czynnikiem aktywizującym społeczność, o ile będą właściwie włączone w działania rewitalizacyjne.

Podsumowanie pogłębionej diagnozy sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

Obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki cechuje się niskim poziomem dostępności do zasobu mieszkaniowego o charakterze komunalnym, brakiem podstawowej infrastruktury kanalizacyjnej oraz wysoką koncentracją obiektów zabytkowych, które wymagają pilnych działań konserwatorskich i adaptacyjnych. Problemy przestrzenno-funkcjonalne i techniczne ograniczają możliwości rozwoju lokalnych inicjatyw, usług oraz inwestycji. Diagnoza wskazuje na potrzebę zintegrowanych działań w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz zagospodarowania dziedzictwa kulturowego w sposób zgodny z potrzebami mieszkańców i wymogami ochrony konserwatorskiej.

2.2.5 Obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki – opinia mieszkańców

Wraz z rozpoczęciem etapu opracowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łagiewniki do roku 2030, zbierano opinie od mieszkańców nt. dostrzeganych przez nich problemów i ich przyczyn. Celem tych działań było możliwie dokładne wytyczenie kierunku rewitalizacji, który jest odzwierciedleniem potrzeb mieszkańców i możliwe trafnie przeciwdziała zbadanym problemom.

W dniach od 19 lutego 2025 roku do 9 marca 2025 roku przeprowadzono badanie ankietowe na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji. Celem ankiety było zbadanie opinii mieszkańców Gminy Łagiewniki na temat ich warunków i jakości życia oraz postrzegania problemów społecznych oraz perspektyw rewitalizacji Gminy Łagiewniki. Ankieta została udostępniona w formie papierowej (dostępna w Urzędzie Gminy Łagiewniki oraz poprzez rozdanie sołtysom), a także jako interaktywny formularz do wypełnienia i wysłania bez drukowania.

Cechą charakterystyczną ankiet było indywidualne, anonimowe wypełnienie, jednak ankietowani wypełniali metryczkę. W wyniku ankietyzacji zebrano 7 ankiet. Większość (71,40%) ankietowanych stanowiły osoby pomiędzy 35, a 54 rokiem życia. Wśród ankietowanych nie było osób poniżej 18 roku życia ani powyżej 65 lat. 85,7% ankietowanych stanowiły kobiety. Ponad 85% ankietowanych stanowili mieszkańcy gminy Łagiewniki spoza wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

W ramach prowadzonych badań ankietowych mieszkańcy wskazywali na występowanie problemów społecznych na obszarze rewitalizacji. Poszczególne problemy w różnym stopniu dotykają wybrane miejscowości tworzące obszar rewitalizacji.

Wśród problemów, które w znacznym i umiarkowanym stopniu dotykają **przysiółek Kuchary (sołectwo Jaźwina),** wskazywano kolejno:

- Problemy demograficzne – 100,0%;
- Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców – 100,0%;
- Brak wsparcia dla rynku pracy i rozwoju kompetencji – 100,0%;
- Zły stan techniczny infrastruktury – 100,0%;
- Niska jakość przestrzeni publicznej – 100,0%;
- Brak zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych – 85,7%;
- Brak integracji społecznej i wykluczenie społeczne – 85,7%;
- Przestępczość i niski poziom poczucia bezpieczeństwa – 71,4%;
- Problemy środowiskowe i brak adaptacji do zmian klimatu – 71,4%.

Wśród problemów, które w znacznym i umiarkowanym stopniu dotykają **sołectwo Przystronie** wskazywano kolejno:

- Problemy demograficzne – 100,0%;
- Brak wsparcia dla rynku pracy i rozwoju kompetencji – 100,0%;
- Zły stan techniczny infrastruktury – 100,0%;
- Niska jakość przestrzeni publicznej – 100,0%;
- Brak zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych – 85,7%;
- Brak integracji społecznej i wykluczenie społeczne – 85,7%;
- Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców – 85,7%;
- Przestępczość i niski poziom poczucia bezpieczeństwa – 71,4%;
- Problemy środowiskowe i brak adaptacji do zmian klimatu – 71,4%.

Wśród problemów, które w znacznym i umiarkowanym stopniu dotykają **sołectwo Sienice,** wskazywano kolejno:

- Brak wsparcia dla rynku pracy i rozwoju kompetencji – 100,0%;
- Zły stan techniczny infrastruktury – 100,0%;
- Niska jakość przestrzeni publicznej – 100,0%;
- Problemy demograficzne – 85,7%;
- Brak zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych – 85,7%;
- Brak integracji społecznej i wykluczenie społeczne – 85,7%;
- Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców – 85,7%;

- Przestępczość i niski poziom poczucia bezpieczeństwa – 71,4%;
- Problemy środowiskowe i brak adaptacji do zmian klimatu – 71,4%.

Na poniższych wykresach zaprezentowano szczegółowy rozkład odpowiedzi w podziale na poszczególne obszary rewitalizacji.

Wykres 1. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemów demograficznych (starzenie się społeczeństwa, odpływ młodych mieszkańców, niski poziom dzietności, depopulacja)

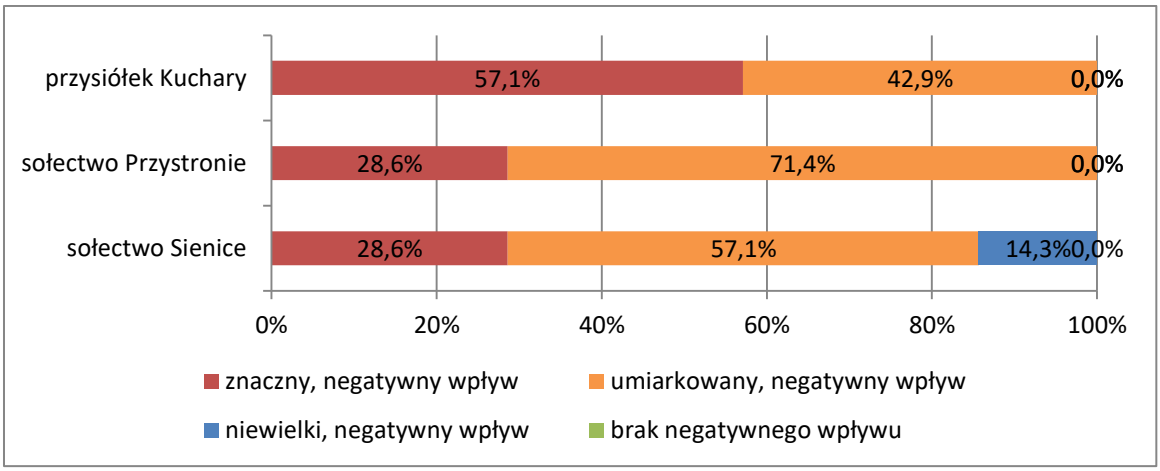

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego z mieszkańcami Gminy Łagiewniki, 2025.

Wykres 2. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu braku integracji społecznej i wykluczenia społecznego (izolacja osób starszych, samotnych, z niepełnosprawnościami, niski poziom aktywności obywatelskiej, brak współpracy między mieszkańcami)

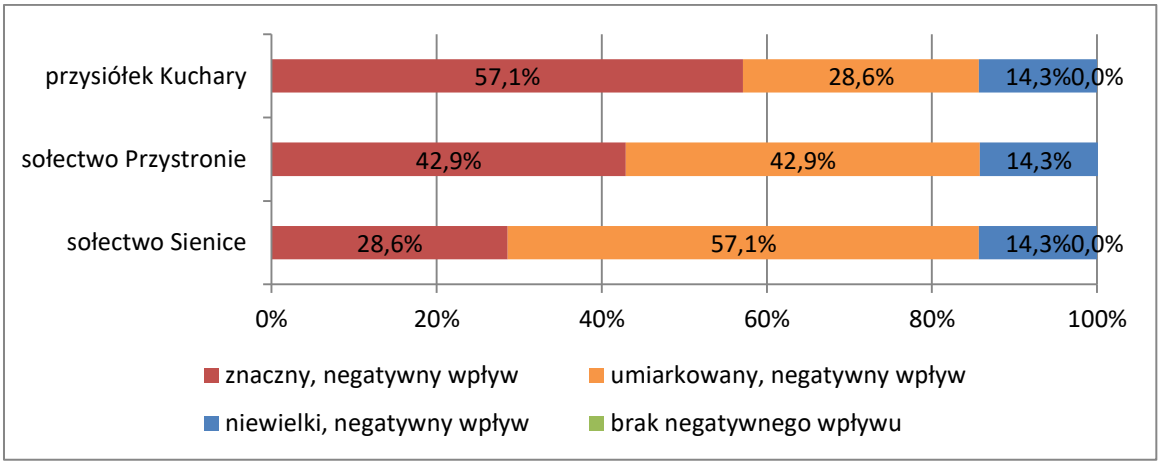

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego z mieszkańcami Gminy Łagiewniki, 2025.

Wykres 3. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, przestępczości i problemu niskiego poczucia bezpieczeństwa (w tym przemoc domowa, wandalizm, kradzieże, brak monitoringu, niewystarczające oświetlenie przestrzeni publicznych)

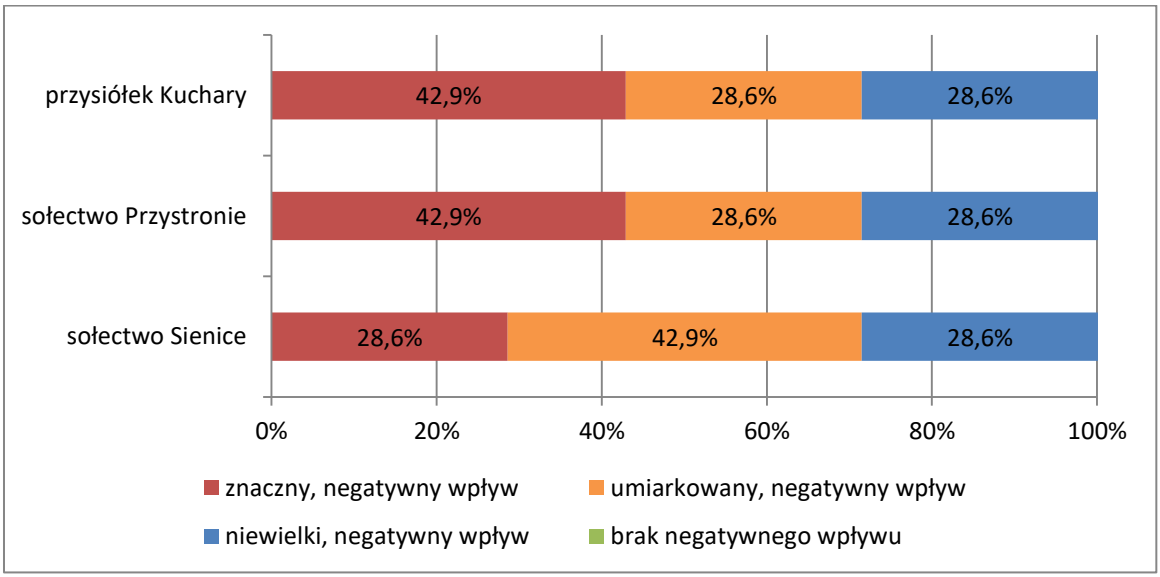

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego z mieszkańcami Gminy Łagiewniki, 2025.

Wykres 4. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu braku zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych

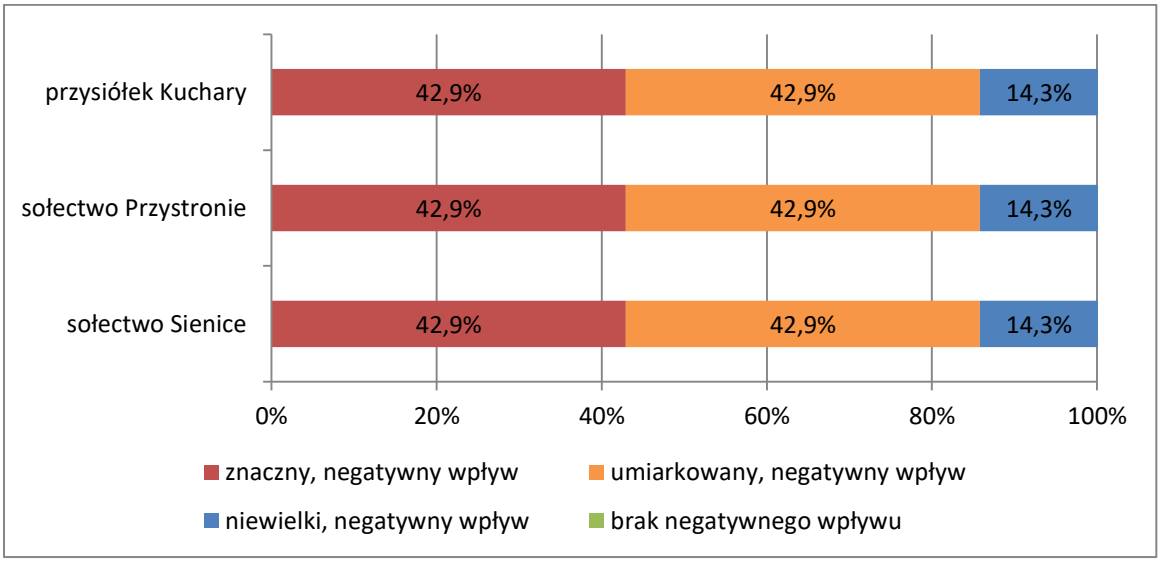

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego z mieszkańcami Gminy Łagiewniki, 2025.

Wykres 5. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu niskiego poziomu przedsiębiorczości mieszkańców

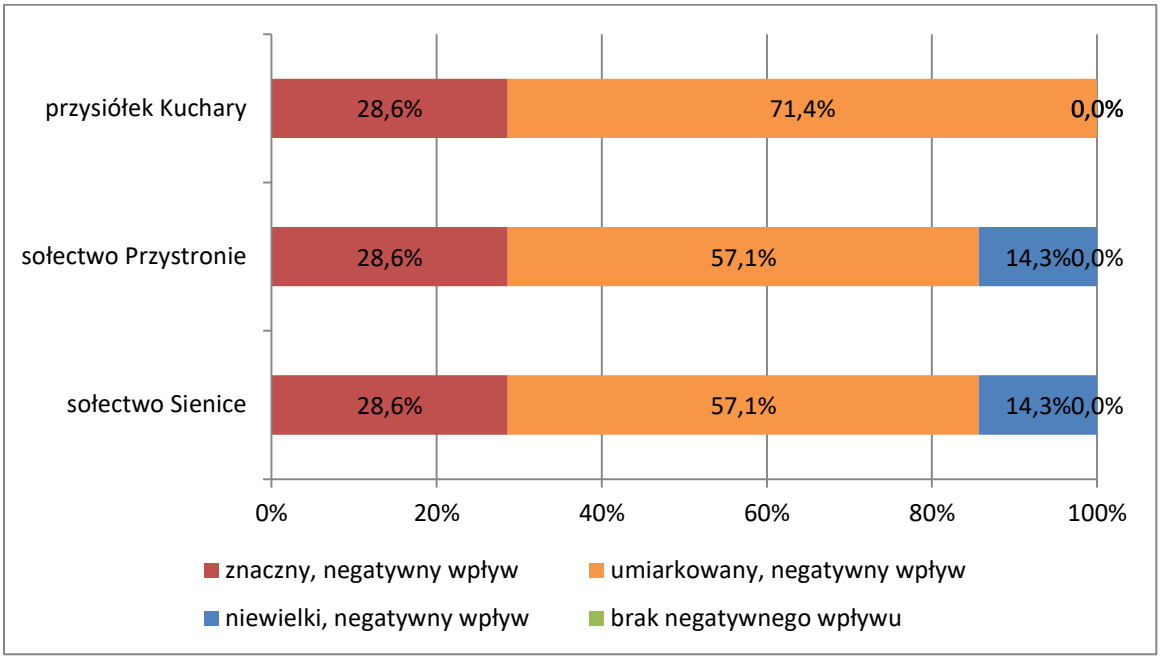

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego z mieszkańcami Gminy Łagiewniki, 2025.

Wykres 6. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu braku wsparcia dla rynku pracy i rozwoju kompetencji (niedopasowanie kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy, brak programów aktywizacyjnych, szkoleń zawodowych i doradztwa zawodowego, niski poziom edukacji zawodowej)

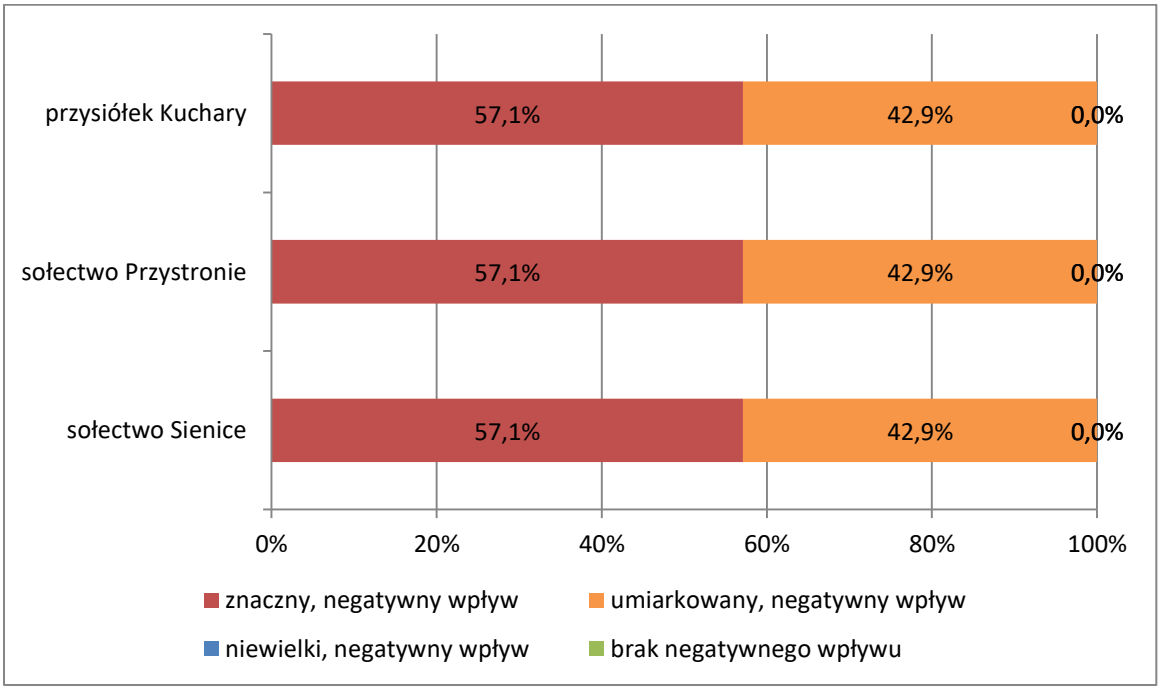

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego z mieszkańcami Gminy Łagiewniki, 2025.

Wykres 7. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu złego stanu technicznego infrastruktury (zaniedbane budynki, brak termomodernizacji budynków, uszkodzona lub zaniedbana infrastruktura komunikacyjna, problemy z kanalizacją, wodociągami czy siecią energetyczną)

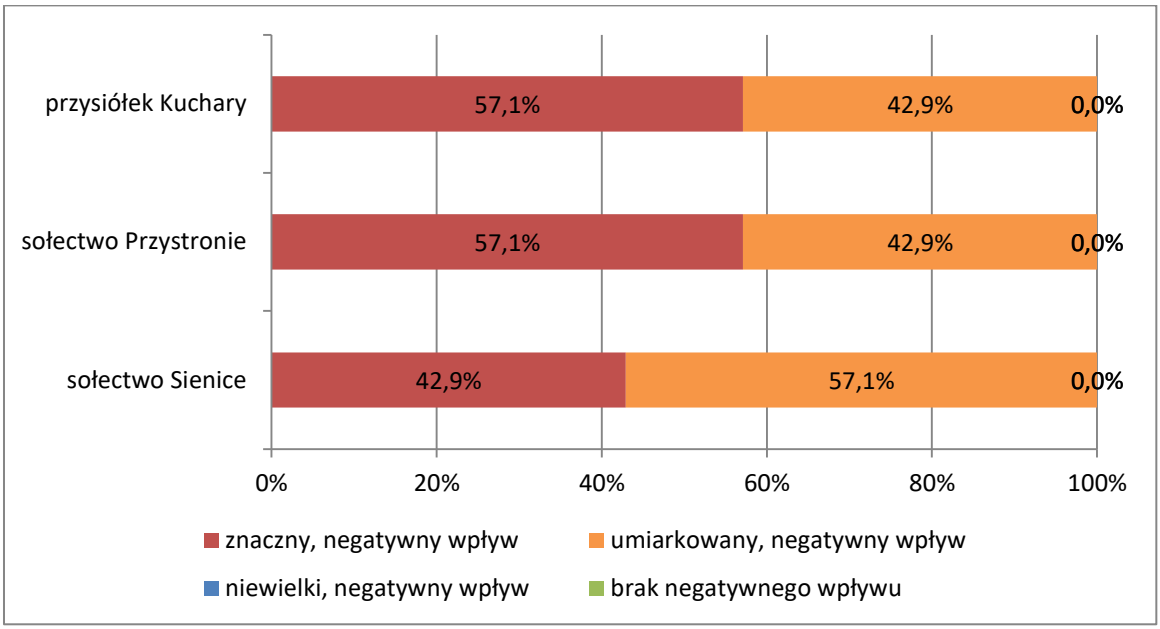

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego z mieszkańcami Gminy Łagiewniki, 2025.

Wykres 8. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu niskiej jakości przestrzeni publicznej (brak atrakcyjnych i zadbanych miejsc)

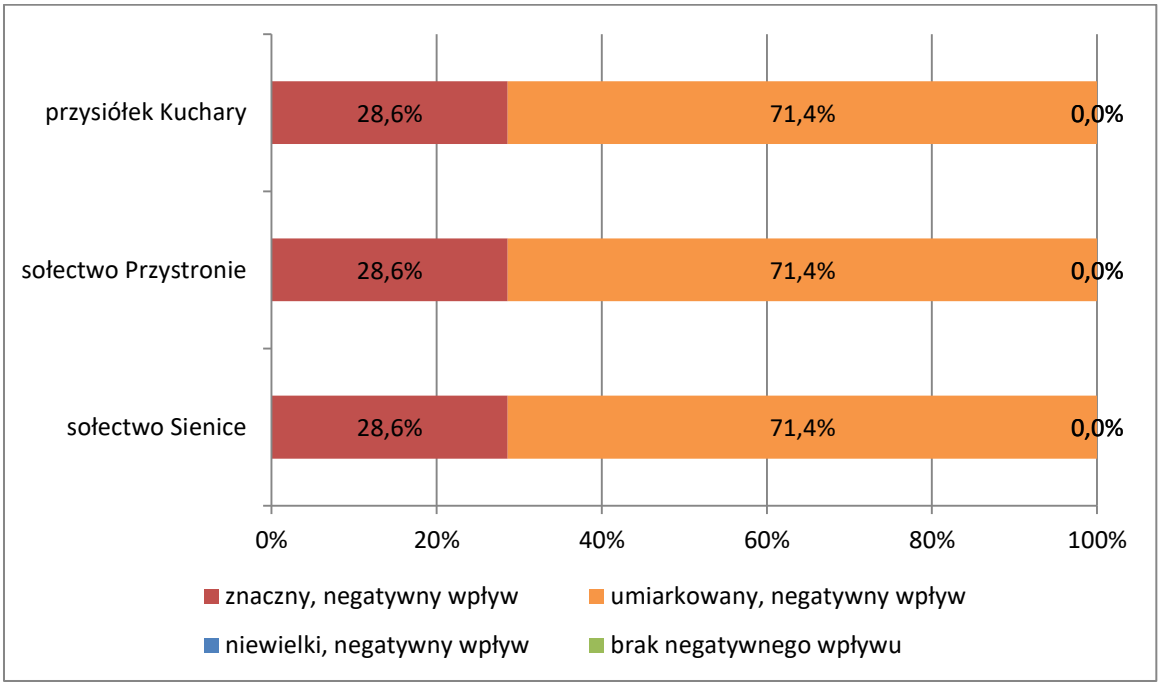

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego z mieszkańcami Gminy Łagiewniki, 2025.

Wykres 9. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemów środowiskowych (np. zanieczyszczenie środowiska i powietrza, problemy z gospodarką odpadami, degradacja terenów zielonych, niska świadomość ekologiczna mieszkańców) i braku adaptacji do zmian klimatu (brak rozwiązań przeciwdziałających skutkom powodzi, suszy lub upałów, niedostateczna ilość zieleni miejskiej, zły stan rowów melioracyjnych i systemów odprowadzania wód opadowych)

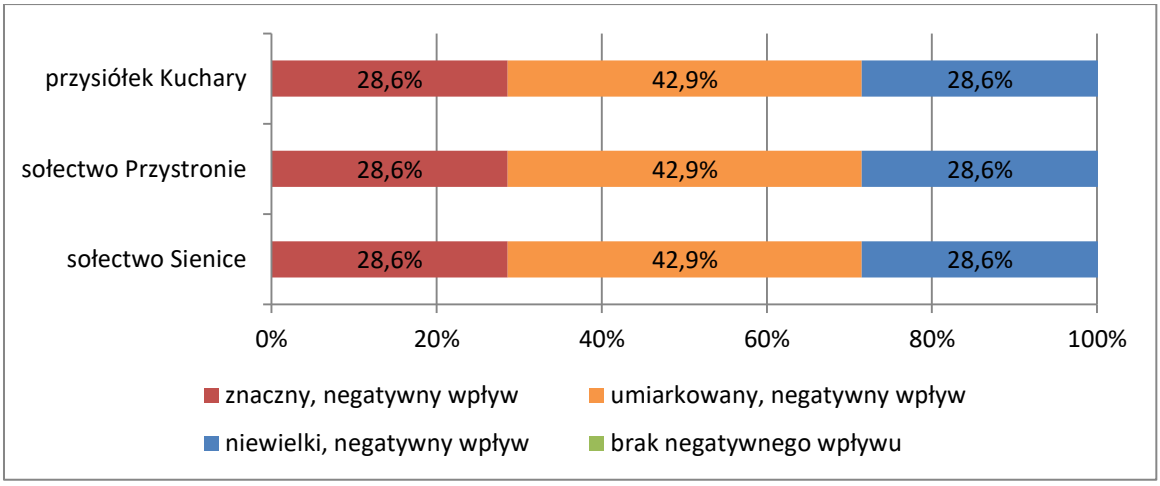

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badania ankietowego z mieszkańcami Gminy Łagiewniki, 2025.

Poniżej przedstawiono kluczowe problemy, zidentyfikowane w ramach prowadzonych badań z interesariuszami obszaru rewitalizacji:

- **Problemy demograficzne i deficyt kapitału społecznego.** Respondenci wskazywali na starzenie się społeczeństwa oraz odpływ osób młodych jako jedne z głównych barier rozwojowych. Zjawiska te są potwierdzone analizą danych demograficznych – wskaźniki obciążenia demograficznego na obszarze rewitalizacji są wyższe niż w pozostałej części gminy. Mieszkańcy zwracali również uwagę na izolację osób starszych, niską aktywność obywatelską oraz słabą integrację międzypokoleniową. Szczególnie często wskazywano brak współpracy mieszkańców oraz ograniczone możliwości działań wspólnotowych.
- **Brak wsparcia dla rynku pracy i rozwoju kompetencji.** Jednym z najczęściej zgłaszanych problemów była trudność w znalezieniu pracy adekwatnej do kwalifikacji oraz brak dostępnych na miejscu programów podnoszących kompetencje zawodowe. Mieszkańcy zwracali uwagę na niedopasowanie kwalifikacji do potrzeb rynku, ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego oraz brak lokalnych działań aktywizacyjnych. Dane z diagnozy potwierdzają wyższy udział osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych w analizowanym obszarze w porównaniu z resztą gminy.
- **Zły stan infrastruktury technicznej i niska jakość przestrzeni publicznej.** Respondenci wskazywali na zły stan techniczny budynków, brak kanalizacji oraz nierówności w dostępie do

podstawowej infrastruktury komunalnej. Szczególnie podkreślano problem niewystarczającej liczby mieszkań komunalnych, a także brak modernizacji dróg, chodników i przestrzeni wspólnych. Zwracano uwagę na zaniedbaną infrastrukturę oraz konieczność tworzenia nowych, zadbanych i funkcjonalnych miejsc publicznych, które poprawiałyby estetykę i komfort życia.

- **Brak zróżnicowanej oferty rekreacyjnej i integracyjnej.** Mieszkańcy wyraźnie akcentowali potrzebę tworzenia przestrzeni rekreacyjnych – placów zabaw, boisk, terenów zielonych i miejsc spotkań dla różnych grup wiekowych. Brak takich miejsc wskazywano jako jeden z głównych czynników ograniczających aktywność społeczną oraz integrację sąsiedzką. Potrzebne są działania, które poprawią dostępność oferty spędzania wolnego czasu, zwłaszcza dla dzieci, młodzieży, seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Wskazane problemy zdiagnozowane podczas badań społecznych są w pełni spójne z analizą danych ilościowych i jakościowych przeprowadzoną w ramach diagnozy obszaru rewitalizacji. Ich charakter jasno wskazuje na konieczność podjęcia zintegrowanych działań naprawczych, które będą odpowiedzią na konkretne potrzeby społeczności lokalnej i pozwolą na trwałą poprawę jakości życia mieszkańców Gminy Łagiewniki.

2.2.6 Lokalne potencjały występujące na obszarze rewitalizacji

Potencjał rozwoju obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki opiera się przede wszystkim na kapitale ludzkim jego mieszkańców, bogatym dziedzictwie kulturowym oraz zasobach przestrzennych, które – odpowiednio zagospodarowane i zmodernizowane – mogą stanowić fundament trwałej zmiany społeczno-gospodarczej. Wskazane potencjały mają charakter wielowymiarowy i stanowią punkt wyjścia do działań integrujących cele społeczne, środowiskowe i gospodarcze.

Potencjał społeczny

Choć na obszarze rewitalizacji działa zaledwie jedna organizacja pozarządowa, jej obecność stanowi ważny zasób społeczny i dowód zaangażowania lokalnych liderów. Wysoki udział dzieci i młodzieży w strukturze demograficznej niektórych miejscowości (np. w Kucharach – 21,82%) to sygnał istnienia rezerw kapitału ludzkiego, który – przy odpowiednim wsparciu – może zostać zmobilizowany do działań obywatelskich, edukacyjnych i integracyjnych.

Mieszkańcy wskazują również na potrzebę budowania więzi społecznych i tworzenia przestrzeni do spotkań. Rewitalizacja powinna wzmacniać mechanizmy wspólnotowe, poprzez organizację inicjatyw

sąsiedzkich, wydarzeń lokalnych czy rozwój działalności Kół Gospodyń Wiejskich i OSP (np. OSP Sienice).

Szczególne znaczenie ma również wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – osób długotrwale bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej czy rodzin objętych wsparciem GKRPA. Stanowią one niewykorzystany potencjał społeczny, który – dzięki działaniom aktywizującym – może przyczynić się do trwałego przełamania barier społecznych i zawodowych.

Potencjał gospodarczy

Choć ogólny poziom przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji jest niższy niż średnia dla gminy (13,30 podmiotów na 100 mieszkańców wobec 14,97), uwagę zwraca Przystronie, gdzie wskaźnik ten wynosi aż 19,23 – co może świadczyć o korzystnym klimacie do prowadzenia działalności gospodarczej w tej lokalizacji. Stanowi to punkt wyjścia do tworzenia lokalnych mikroklastrów usługowych lub rzemieślniczych.

Dodatkowo, fakt że w 2022 roku nie odnotowano wyrejestrowań działalności gospodarczych na terenie rewitalizacji, może być odczytywany jako oznaka stabilności w działających tam mikroprzedsiębiorstwach. Pomimo braku nowych rejestracji, istnieje przestrzeń do działań wspierających rozwój przedsiębiorczości – np. poprzez inkubatory, doradztwo biznesowe, mikrogranty czy programy mentoringowe.

W kontekście zatrudnienia istotne jest powiązanie mieszkańców obszaru rewitalizacji z rynkiem pracy w całej gminie i poza jej granicami – poprzez poprawę mobilności zawodowej i dostęp do szkoleń. Szczególną uwagę należy zwrócić na potrzeby kobiet oraz młodzieży wchodzącej na rynek pracy.

Potencjał przestrzenny i dziedzictwo kulturowe

Znacznym zasobem rozwojowym obszaru rewitalizacji jest obecność 57 obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków – co stanowi aż 14,96% wszystkich zabytków w gminie. Tak wysoka koncentracja dziedzictwa kulturowego (10,38 obiektów na 100 mieszkańców) daje możliwości tworzenia lokalnych inicjatyw w zakresie kultury, edukacji historycznej i turystyki. W szczególności Przystronie i Sienice wyróżniają się pod tym względem.

Adaptacja zabytków do nowych funkcji społecznych (np. domów dziennego pobytu, centrów aktywności lokalnej, sal edukacyjno-kulturalnych) może stać się impulsem do rewitalizacji przestrzeni publicznych oraz poprawy jakości życia.

Mimo braku mieszkań komunalnych i kanalizacji sanitarnej na obszarze rewitalizacji, te deficyty wskazują jednocześnie na kierunki działań inwestycyjnych, których realizacja może w sposób zasadniczy zmienić warunki zamieszkania i użytkowania przestrzeni przez lokalną społeczność.

Potencjał środowiskowy

Obszar rewitalizacji sąsiaduje z terenami o wysokich walorach przyrodniczych – m.in. otuliną Rezerwatu Góra Radunia i Strefą IV ochrony środowiska. Daje to możliwości rozwoju zielonej infrastruktury oraz działań edukacyjnych i rekreacyjnych związanych z przyrodą. Istnieje potencjał do wdrażania rozwiązań opartych na naturze (np. ogrody społeczne, ścieżki edukacyjne), które zwiększą odporność przestrzeni na skutki zmian klimatu.

Poprawa poziomu selektywnej zbiórki odpadów może również stać się elementem budowania lokalnej tożsamości proekologicznej – przy wsparciu szkół, NGO i samorządu.

Podsumowanie

Lokalne potencjały obszaru rewitalizacji w Gminie Łagiewniki, choć w wielu obszarach jeszcze niewykorzystane, tworzą realną bazę do przeprowadzenia kompleksowych zmian społeczno-gospodarczych. Wsparcie kapitału ludzkiego, rozwój przedsiębiorczości, rewitalizacja przestrzeni publicznych oraz ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego to kluczowe kierunki działań. Ich integracja w ramach projektów rewitalizacyjnych pozwoli nie tylko poprawić jakość życia mieszkańców, lecz także wzmocnić tożsamość i spójność lokalnej społeczności.

2.3 Synteza diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji

W celu podsumowania pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji posłużono się analizą SWOT, tj. metodą umożliwiającą kompleksową analizę strategiczną sytuacji na danym obszarze, z uwzględnieniem wszystkich istotnych aspektów. Zastosowanie tej metody pozwoliło zrozumieć zidentyfikowane zależności pomiędzy danymi i umożliwiło dostrzeżenie wynikających z nich konsekwencji[9]. Proces definiowania elementów analizy SWOT, jak też identyfikacji problemów i potencjałów na obszarze rewitalizacji przeprowadziła grupa ekspercka, wykorzystując w tym celu również m.in. opinie interesariuszy. Wyniki analiz przedstawiono w poniższych tabelach.

[9] Analiza SWOT – technika analityczna pozwalająca na porządkowaniu danych, dotyczących problemu w czterech kategoriach czynników strategicznych: S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagrożenia.

Tabela 32. Analiza SWOT obszaru rewitalizacji

Mocne strony	Słabe strony
• Obecność lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego – aż 57 obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, co stanowi 14,96% zabytków całej gminy. • Wysoki udział dzieci i młodzieży w niektórych miejscowościach, np. w Kucharach (21,82% ludności w wieku przedprodukcyjnym), co może stanowić potencjał rozwojowy na przyszłość. • Aktywność lokalnych organizacji – m.in. działająca jednostka OSP w Sienicach oraz jedna organizacja pozarządowa na obszarze rewitalizacji. • Relatywnie wysoka aktywność gospodarcza w Przystroniu, gdzie liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców wynosi 19,23 – powyżej średniej gminnej. • Stabilność gospodarki lokalnej – brak wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2022 roku na całym obszarze rewitalizacji. • Potencjał środowiskowy – bliskość terenów objętych ochroną przyrodniczą, w tym otulina Rezerwatu „Góra Radunia". • Możliwość adaptacji istniejącej infrastruktury i zabytków do nowych funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych.	• Zaawansowany proces starzenia się ludności i wysokie wskaźniki obciążenia demograficznego – szczególnie w Sienicach (72,45). • Brak mieszkań komunalnych na obszarze rewitalizacji – przy jednoczesnym istnieniu potrzeb mieszkaniowych. • Brak dostępu do kanalizacji zbiorczej – 0 gospodarstw domowych podłączonych na całym OR, mimo że średnia gminna wynosi 15,41 na 100 mieszkańców. • Niski poziom uczestnictwa w życiu kulturalnym – zaledwie 1,64 uczestników zajęć GOKBiS na 100 mieszkańców OR (przy 4,48 w gminie). • Brak nowych inicjatyw gospodarczych – żadna nowa działalność gospodarcza nie została zarejestrowana na obszarze OR w 2022 r. • Wysoki udział osób korzystających z pomocy społecznej, szczególnie w Kucharach (5,45 na 100 mieszkańców). • Utrwalone problemy społeczne – przemoc domowa, uzależnienia, izolacja społeczna i niski poziom integracji. • Niski poziom selektywnej zbiórki odpadów – wskaźnik 30,05 dla OR (przy 33,73 w gminie) świadczy o ograniczonej świadomości ekologicznej mieszkańców
Szanse	**Zagrożenia**
• Możliwość pozyskania funduszy z programów regionalnych, w tym Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021–2027. • Rosnące zainteresowanie turystyką kulturową i dziedzictwem lokalnym – szansa na rozwój usług lokalnych wokół zabytków. • Wzrost zapotrzebowania na usługi społeczne i opiekuńcze – szansa na rozwój lokalnych usług w odpowiedzi na starzenie się społeczeństwa. • Rozwój mikroprzedsiębiorczości – zwłaszcza przy odpowiednim wsparciu doradczo-infrastrukturalnym. • Rewitalizacja jako impuls do integracji społecznej – wdrożenie działań partycypacyjnych i animacyjnych.	• Postępująca depopulacja i migracje młodych ludzi – zarówno edukacyjne, jak i zarobkowe, bez planów powrotu. • Utrwalanie się bierności społecznej i niskiej aktywności obywatelskiej – brak chęci do współpracy i działań wspólnotowych. • Rosnące koszty życia, inflacja i kryzys ekonomiczny – skutkujące zwiększeniem uzależnienia mieszkańców od pomocy społecznej. • Brak uzbrojenia technicznego i infrastruktury kanalizacyjnej – utrudnia planowanie i realizację inwestycji oraz rozwój usług. • Brak oferty integracyjno-rekreacyjnej – sprzyja izolacji społecznej, szczególnie dzieci, seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 33. Pogłębiona diagnoza problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji

Numer problemu	Opis zidentyfikowanych problemów		Opis potencjału umożliwiającego rozwiązanie zidentyfikowanych problemów
P1	Niski poziom integracji społecznej	⇒	Obecność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagiewnikach i gotowość jego kadry do realizacji programów przeciwdziałania wykluczeniu. Możliwość wykorzystania lokalnych budynków na potrzeby spotkań i wsparcia środowiskowego.
P2	Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców	⇒	Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Kultury, Bibliotek i Sportu, dwóch szkół podstawowych i przedszkola jako miejsc animacji społecznej.
P3	Ograniczony dostęp do usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych, starzenie się społeczeństwa	⇒	Istniejące doświadczenie gminy w realizacji usług społecznych i zdrowotnych. Możliwość adaptacji przestrzeni pod punkty opieki środowiskowej i mobilne usługi pomocowe.
P4	Niski poziom przedsiębiorczości i brak wsparcia dla lokalnych inicjatyw	⇒	Relatywnie duża liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym z niewykorzystanym potencjałem. Gotowość gminy do wspierania lokalnych i współpracy z instytucjami rynku pracy.
P5	Bezrobocie i wykluczenie zawodowe, zwłaszcza długotrwałe	⇒	Doświadczenie gminy w realizacji projektów z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej. Możliwość współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy.
P6	Brak ogólnodostępnej i funkcjonalnej infrastruktury do spędzania czasu wolnego, w tym rekreacyjnych i miejsc spotkań społecznych.	⇒	Dostępność niezagospodarowanych terenów gminnych oraz gotowość mieszkańców do zaangażowania się w działania na rzecz ich zagospodarowania. Wysokie zapotrzebowanie społeczne na tego typu infrastrukturę.
P7	Słaba dostępność przestrzenna i niska jakość infrastruktury komunikacyjnej	⇒	Istniejące połączenia przestrzenne, które po modernizacji i dostosowaniu mogą znacząco poprawić bezpieczeństwo i dostępność przestrzeni publicznych. Rosnące zainteresowanie mieszkańców mobilnością niezmotoryzowaną oraz ekologicznymi formami przemieszczania się.
P8	Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców	⇒	Na terenie Gminy funkcjonują szkoły, organizacje społeczne oraz instytucje kultury, które mogą stać się naturalnymi ośrodkami edukacji ekologicznej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Mieszkańcy wykazują rosnące zainteresowanie tematyką środowiskową. Istnieje również potencjał do wykorzystania terenów zielonych i zbiorników wodnych jako przestrzeni do prowadzenia działań edukacyjnych i aktywizujących społeczność wokół tematyki ochrony środowiska i zmian klimatu.
P9	Zagrożenie dla środowiska spowodowane brakiem nowoczesnej infrastruktury wodno-ściekowej oraz rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu	⇒	Wysoka gotowość władz samorządowych do realizacji inwestycji środowiskowych, w tym modernizacji infrastruktury wodno-ściekowej. Istniejące uwarunkowania umożliwiają realizację działań z zakresu retencji i zazieleniania przestrzeni publicznych.

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższego zestawienia, na obszarze rewitalizacji liczba identyfikowanych słabych i mocnych stron, szans i zagrożeń jest relatywnie zrównoważona. Oznacza to, iż mimo obecnych deficytów, istnieje szereg możliwości wykorzystania pojawiających się szans, a także neutralizacji zdefiniowanych zagrożeń, przynajmniej w zakresie, który zależny jest od Gminy Łagiewniki. Program zakłada dążenie do przezwyciężenia zjawisk kryzysowych przy wykorzystaniu dostępnych potencjałów. Bazując na diagnozie obszaru rewitalizacji zidentyfikowano konkretne potrzeby rewitalizacyjne, które zostały ujęte w poniższej tabeli.

Tabela 34. Zdefiniowane potrzeby obszaru rewitalizacji w Gminie Łagiewniki

Sfera	Potrzeby
Społeczna	**Wzrost poziomu integracji i aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji** Potrzeba ta powiązana jest z niżej wymienionymi problemami rewitalizacyjnymi: - P1. Niski poziom integracji społecznej; - P2. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - zapotrzebowanie na ofertę działań aktywizujących i integrujących mieszkańców obszaru rewitalizacji; - zapotrzebowanie na wydarzenia dedykowane różnym grupom wiekowym, w tym młodzieży i seniorom.
	Zapotrzebowanie na usługi społeczne i opiekuńcze Potrzeba ta powiązana jest z niżej wymienionym problemem rewitalizacyjnym: - P3. Ograniczony dostęp do usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych, starzenie się społeczeństwa. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - oferta usług społecznych, opiekuńczych i zdrowotnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zwłaszcza osób starszych; - zapotrzebowanie na infrastrukturę, w której mogą być świadczone usługi społeczne, zdrowotne i opiekuńcze.
Gospodarcza	**Pobudzenie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości** Potrzeba ta powiązana jest z niżej wymienionymi problemami rewitalizacyjnymi: - P4. Niski poziom przedsiębiorczości i brak wsparcia dla lokalnych inicjatyw; - P5. Bezrobocie i wykluczenie zawodowe, zwłaszcza długotrwałe. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - rozwój współpracy między samorządem, a biznesem; - rozwój kompetencji i umiejętności u mieszkańców obszaru rewitalizacji, które ułatwią podjęcie pracy na lokalnym rynku pracy.
Przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	**Zagospodarowanie przestrzeni publicznych, zwiększenie ich funkcjonalności i bezpieczeństwa** Potrzeba ta powiązana jest z niżej wymienionymi problemami rewitalizacyjnymi: - P6. Brak ogólnodostępnej i funkcjonalnej infrastruktury do spędzania czasu wolnego, w tym obiektów rekreacyjnych i miejsc spotkań społecznych - P7. Słaba dostępność przestrzenna i niska jakość infrastruktury komunikacyjnej Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - zapotrzebowanie na miejsca i infrastrukturę, dostępną również dla osób ze specjalnymi potrzebami i niepełnosprawnościami, stwarzających przestrzeń do integracji i aktywizacji różnych grup mieszkańców; - modernizacja zniszczonych/zdegradowanych budynków i przestrzeni i nadanie im nowych funkcji; - poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji i w jego najbliższym sąsiedztwie; - poprawa dostępności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych; - usprawnienie powiązań komunikacyjnych na obszarze rewitalizacji.

Środowiskowa	**Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu** Potrzeba ta powiązana jest z niżej wymienionymi problemami rewitalizacyjnymi: - P8. Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców; - P9. Zagrożenie dla środowiska spowodowane brakiem nowoczesnej infrastruktury wodno-ściekowej oraz rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu. Zdefiniowano m.in. szczegółowe potrzeby: - podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców; - adaptacja do zmian klimatu; - modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej.

Źródło: Opracowanie własne

3 INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ

3.1 Uspójniona wizja obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Podstawą wizji odnoszącej się do stanu obszaru rewitalizacji w Gminie Łagiewniki – po przeprowadzeniu na niej interwencji rewitalizacyjnej – jest analiza problemów i potrzeb danego terenu wykonana na etapie diagnozy szczegółowej tego terenu. Obecny obszar rewitalizacji obejmuje częściowo teren uznany za zdegradowany także podczas badań diagnostycznych przeprowadzonych w trakcie prac nad wcześniejszym programem rewitalizacji na lata 2016-2023.

Ze względu na fakt, że zaplanowany w ramach niniejszego programu proces rewitalizacji, dotyczy częściowo tego samego obszaru rewitalizacji, należy go postrzegać również jako kontynuację wcześniejszych interwencji. Od początku procesu rewitalizacji w Gminie Łagiewniki celem działań jest przede wszystkim przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym dotyczącym mieszkańców narażonych na marginalizację i wykluczenie społeczne – przez ich wieloaspektową aktywizację, podnoszenie kapitału społecznego, zwiększanie aktywności gospodarczej. Działania w sferze społecznej wymagały stworzenia lub zmodernizowania odpowiedniej infrastruktury, co częściowo zostało dokonane w ramach GPR 2016-2023. Na obecnym etapie ważna jest kontynuacja działań miękkich, sprofilowanych do zidentyfikowanych grup odbiorców i ich potrzeb. Ważna część wcześniejszych interwencji została też poświęcona modernizacji zdegradowanej infrastruktury. Działania te wymagają kontynuacji.

Poniżej zaprezentowano uspójnioną, o zintegrowanym i całościowym charakterze, wizję dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Wizja prezentuje stan po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji – po roku 2030, czyli zakończeniu perspektywy obowiązywania GPR.

Do 2030 roku obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki stanie się miejscem spójnym społecznie, przestrzennie i gospodarczo – przyjaznym mieszkańcom, otwartym na różnorodne potrzeby, bezpiecznym, funkcjonalnym i estetycznym. W oparciu o lokalne zasoby i potencjały zostanie zbudowana silna wspólnota obywatelska, rozwijająca się w harmonii z otaczającym środowiskiem i wrażliwa na wyzwania demograficzne, społeczne i klimatyczne. Obszar rewitalizacji będzie przestrzenią aktywności, współpracy i integracji, zdolną do generowania trwałych, pozytywnych zmian jakości życia jego mieszkańców.

Gmina Łagiewniki wzmocni fundamenty lokalnej wspólnoty poprzez rozwój oferty społeczno-kulturalnej, tworzenie dostępnych przestrzeni spotkań i integracji międzypokoleniowej oraz wspieranie aktywności mieszkańców. W obszarze rewitalizacji będą funkcjonować miejsca przyjazne każdej grupie wiekowej, zapewniające nie tylko bezpieczeństwo i komfort, lecz także możliwość uczestnictwa w życiu społecznym i korzystania ze zintegrowanych usług społecznych i opiekuńczych.

W obszarze rewitalizacji powstaną warunki sprzyjające rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości i wzrostowi aktywności zawodowej mieszkańców. Rozwijana będzie infrastruktura wspierająca lokalny biznes oraz inicjatywy oddolne, a mieszkańcy – zwłaszcza młodzież i osoby wykluczone – zostaną wyposażeni w kompetencje niezbędne na rynku pracy. Przestrzeń rewitalizowana stanie się impulsem do gospodarczej aktywizacji, bazującej na lokalnych zasobach, partnerstwie i innowacyjnych rozwiązaniach.

Poprawi się jakość i funkcjonalność przestrzeni publicznych, które staną się bezpieczne, dostępne i estetyczne, sprzyjające aktywności i integracji mieszkańców. Obszar rewitalizacji będzie odporny na skutki zmian klimatu dzięki inwestycjom w infrastrukturę środowiskową, zieleń urządzoną i edukację ekologiczną. Zrównoważony rozwój przestrzenny i środowiskowy stanie się istotnym elementem tożsamości rewitalizowanego obszaru i codziennego funkcjonowania lokalnej społeczności.

3.2 Integracja wizji, celów, kierunków działań i przedsięwzięć

Z tak sformułowanej wizji płyną trzy dopełniające się cele, które odnoszą się zarówno do zidentyfikowanych problemów obszaru rewitalizacji, jak i uwzględniają potrzeby jego mieszkańców. Uszczegółowieniem przyjętych celów są wyprowadzone z nich kierunki działań. Siatka celów procesu rewitalizacji i kierunków działań na wyznaczonym obszarze została zaprezentowana poniżej.

Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych

KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne

KD.1.2 Rozwój zintegrowanych usług społecznych i opiekuńczych w dostosowanej infrastrukturze lokalnej

Cel 2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji

KD.2.1 Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i inicjatyw oddolnych

KD.2.2 Wyposażanie mieszkańców w kompetencje i umiejętności potrzebne na lokalnym rynku pracy

Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój

KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców

KD.3.2 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych oraz usprawnienie powiązań komunikacyjnych na obszarze rewitalizacji

KD.3.3 Zwiększanie odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową, zagospodarowanie terenów zielonych i zbiorników wodnych oraz edukację ekologiczną

Identyfikację wyzwań strategicznych GPR Gminy Łagiewniki cechuje podejście zintegrowane:

- przyjęte cele i kierunki działań zostały uspójnione z wnioskami płynącymi z diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji; w ramach diagnozy obszaru rewitalizacji przeanalizowano – w oparciu o dane zastane oraz opinie mieszkańców i informacje pozyskane od pracowników merytorycznych gminy – problemy występujące na tym terenie, a także obecne tu potencjały rozwojowe i na ich podstawie sformułowano potrzeby rewitalizacyjne, zapewniając integrację działań rozwojowych, skoncentrowanych na wyprowadzaniu obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego przy wzmacnianiu jego mocnych stron umożliwiających jego szybszy rozwój;
- zastosowana komplementarność problemowa umożliwiła śledzenie wzajemnych powiązań między negatywnymi zjawiskami obszaru rewitalizacji, analizowanymi w podziale na sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną, co pozwoliło

na zdefiniowanie dopełniających się celów, które oddziałują na zidentyfikowane negatywne zjawiska;

- rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały zintegrowane w ramach GPR; do procesu tworzenia interwencji zostali zaproszeni interesariusze procesu rewitalizacji i partnerzy; interwencja rewitalizacyjna objęła różne sektory gospodarki i rozmaite polityki publiczne, umożliwiając stworzenie interwencji zaproponowanej przez rozmaitych interesariuszy procesu rewitalizacji z wykorzystaniem różnorodnych źródeł finansowania projektów.

Poniżej w syntetyczny sposób przedstawiono powiązania między elementami wizji, odpowiadającej na zidentyfikowane problemy obszaru, a celami rewitalizacyjnymi oraz podporządkowanymi im kierunkami działań i podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, które w ramach programu zintegrowanego stanowią główną oś interwencji.

Tabela 35. Powiązania między problemami obszaru rewitalizacji, a elementami wizji, celami, kierunkami i podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Elementy wizji: *Gmina Łagiewniki wzmocni fundamenty lokalnej wspólnoty poprzez rozwój oferty społeczno-kulturalnej, tworzenie dostępnych przestrzeni spotkań i integracji międzypokoleniowej oraz wspieranie aktywności mieszkańców. W obszarze rewitalizacji będą funkcjonować miejsca przyjazne każdej grupie wiekowej, zapewniające nie tylko bezpieczeństwo i komfort, lecz także możliwość uczestnictwa w życiu społecznym i korzystania ze zintegrowanych usług społecznych i opiekuńczych.*		
Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych		
Główne problemy	**Kierunki działań**	**Przedsięwzięcia**
• Niski poziom integracji społecznej • Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców • Ograniczony dostęp do usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych, starzenie się społeczeństwa	KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne KD.1.2 Rozwój zintegrowanych usług społecznych i opiekuńczych w dostosowanej infrastrukturze lokalnej	• Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie na wielofunkcyjną przestrzeń wspólnotową wspierającą więzi społeczne • Budowa świetlicy w Sieniawce z funkcją lokalnego centrum kultury i aktywności społecznej • Adaptacja budynku Przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów z ofertą usług zdrowotnych
Elementy wizji: *W obszarze rewitalizacji powstaną warunki sprzyjające rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości i wzrostowi aktywności zawodowej mieszkańców. Rozwijana będzie infrastruktura wspierająca lokalny biznes oraz inicjatywy oddolne, a mieszkańcy – zwłaszcza młodzież i osoby wykluczone – zostaną wyposażeni w kompetencje niezbędne na rynku pracy. Przestrzeń rewitalizowana stanie się impulsem do gospodarczej aktywizacji, bazującej na lokalnych zasobach, partnerstwie i innowacyjnych rozwiązaniach.*		
Cel 2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji		
Główne problemy	**Kierunki działań**	**Przedsięwzięcia**
• Niski poziom przedsiębiorczości i brak wsparcia dla lokalnych	KD.2.1 Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej	• Przedsiębiorcza Gmina – Centrum Edukacyjno-

inicjatyw • Bezrobocie i wykluczenie zawodowe, zwłaszcza długotrwałe	przedsiębiorczości i inicjatyw oddolnych KD.2.2 Wyposażanie mieszkańców w kompetencje i umiejętności potrzebne na lokalnym rynku pracy	Konferencyjne dla lokalnego biznesu i mieszkańców wraz z nową siedzibą Urzędu Gminy Łagiewniki • Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją
Elementy wizji: *Poprawi się jakość i funkcjonalność przestrzeni publicznych, które staną się bezpieczne, dostępne i estetyczne, sprzyjające aktywności i integracji mieszkańców. Obszar rewitalizacji będzie odporny na skutki zmian klimatu dzięki inwestycjom w infrastrukturę środowiskową, zieleń urządzoną i edukację ekologiczną. Zrównoważony rozwój przestrzenny i środowiskowy stanie się istotnym elementem tożsamości rewitalizowanego obszaru i codziennego funkcjonowania lokalnej społeczności.*		
Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój		
Główne problemy	**Kierunki działań**	**Przedsięwzięcia**
• Brak ogólnodostępnej i funkcjonalnej infrastruktury do spędzania czasu wolnego, w tym obiektów rekreacyjnych i miejsc spotkań społecznych • Słaba dostępność przestrzenna i niska jakość infrastruktury komunikacyjnej • Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców • Zagrożenie dla środowiska spowodowane brakiem nowoczesnej infrastruktury wodno-ściekowej oraz rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu	KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców KD.3.2 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych oraz usprawnienie powiązań komunikacyjnych na obszarze rewitalizacji KD.3.3 Zwiększanie odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową oraz zagospodarowanie terenów zielonych i zbiorników wodnych	• Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę • Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce • Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej • Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej • Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej • Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik • Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców • Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki

Źródło: Opracowanie własne

Ujęta w ten sposób wizja stanu obszaru rewitalizacji jest wyzwaniem do realizacji w ramach opracowanego programu rewitalizacji do 2030 r. W przypadku nieosiągnięcia wszystkich założeń, proces rewitalizacji będzie kontynuowany na podstawie uaktualnionej wersji dokumentu.

Podsumowując, przyjęte cele rewitalizacyjne i wynikające z nich kierunki działań, które stanowią odpowiedź na zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji problemy, mają charakter zintegrowany, gwarantując całościową i kompleksową interwencję. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą wdrażane na całym obszarze, przyczyniając się do osiągnięcia założonych celów i kierunków. Z dopełniającymi się celami zostały powiązane podstawowe i uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dodatkowo świadcząc o spójnym charakterze interwencji. Cele i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały ze sobą również powiązane za pomocą odpowiednich wskaźników rezultatu i produktu (patrz ROZDZIAŁY: 4 – PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE, 6 – MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH, 10 – SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI). Takie wytyczenie celów GPR wpisuje się w wymóg art. 36 ust. 8 pkt 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), pozwalając uznać niniejszy program rewitalizacji za strategię IIT.

4 PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

4.1 Planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Poniższy rozdział zawiera zestawienie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zgłoszonych do GPR w sposób oddolny, tj. samodzielnie przez poszczególne grupy interesariuszy, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, a także art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa). Opisy projektów zostały opracowane tak, aby były spójne z wymogami art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji:

„zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami”,

a także art. 36 ust. 8 pkt 3 ustawy wdrożeniowej:

„strategia IIT określa w szczególności (…) listę projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami”.

Dzięki takiemu podejściu niniejszy GPR spełnia warunki uznania go za strategię IIT, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy wdrożeniowej.

„strategii IIT można nie sporządzać, w przypadku gdy dla obszaru, o którym mowa w ust. 2, opracowano i uchwalono w szczególności (…) gminny program rewitalizacji, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U.2024.278), o ile zawierają elementy, o których mowa w ust. 8 (art. 36 ust.)".

Wzajemne powiązania projektów zostały przedstawione w ROZDZIALE 6. MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH, natomiast poniżej opisano sposób wskazania poszczególnych projektów.

Otwarty nabór na propozycje na przedsięwzięcia rewitalizacyjne trwał od 08 lipca do 10 sierpnia 2024 roku. Skierowany był do interesariuszy procesu rewitalizacji w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji (tj. wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorców, podmiotów społecznych, liderów społecznych, grup nieformalnych, aktywistów miejskich) oraz art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej (partnerów społeczno-gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska, podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji). Celem przeprowadzonego naboru było zaplanowanie interwencji dla obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki, składającej się z oddolnych inicjatyw interesariuszy procesu rewitalizacji, które umieszczono w wykazie przedsięwzięć podstawowych.

Warunki naboru określały, że zgłaszane projekty i inicjatywy powinny były odpowiadać na problemy społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji, w celu wyprowadzenia go z sytuacji kryzysowej. Wymagano również, by projekty i zgłaszane inicjatywy były realizowane na obszarze rewitalizacji. Projekt położony poza obszarem rewitalizacji wymagał dodatkowego uzasadnienia dotyczącego jego lokalizacji oraz związków z procesem rewitalizacji.

Zgłoszone przedsięwzięcia zostały zweryfikowane pod kątem formalnym, tj. położenia w granicach obszaru rewitalizacji (lub uzasadnienia ich realizacji poza tym obszarem), powiązania projektów z celami GPR Gminy Łagiewniki, wykonalności na warunkach deklarowanych przez podmiot zgłaszający oraz skali wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców.

W wyniku przeprowadzonego naboru, w zapisach GPR ujęto 13 przedsięwzięć podstawowych oraz 3 przedsięwzięcie uzupełniające. Zapisy przedsięwzięć wynikają ze złożonych przez interesariuszy deklaracji.

Wszystkie przedsięwzięcia, które zostały ujęte na liście projektów podstawowych, spełniają warunek poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały opracowane w oparciu o aktualny, faktyczny stan ich przygotowania. W przypadku projektów, które nie posiadały szczegółowej dokumentacji techniczno-budowlanej w momencie naboru, ich opisy zostały ujęte w sposób ogólny, z założeniem doprecyzowania na dalszym etapie wdrażania programu. Odpowiedzialność za deklaracje dotyczące sposobu realizacji projektów, zakładanych celów, szacowanej wartości oraz planowanych do wykorzystania źródeł finansowania przypisywana jest każdorazowo podmiotom zgłaszającym.

W zakresie wartości przedsięwzięć oraz form ich finansowania, zapisy nie definiują ostatecznie rodzaju i źródła finansowania, ponieważ będą one precyzowane każdorazowo przez wnioskodawcę na poziomie dokumentacji technicznej oraz analiz finansowych, wykonywanych na potrzeby aplikowania o zewnętrzne granty. Szczegółowe zestawienie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiono poniżej.

1. Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie na wielofunkcyjną przestrzeń wspólnotową wspierającą więzi społeczne

Przedsięwzięcie 1	**Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie na wielofunkcyjną przestrzeń wspólnotową wspierającą więzi społeczne**
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P1. Niski poziom integracji społecznej P2. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców P6. Brak ogólnodostępnej i funkcjonalnej infrastruktury do spędzania czasu wolnego, w tym obiektów rekreacyjnych i miejsc spotkań społecznych
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych** KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne **Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój** KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie zakłada przekształcenie niewykorzystywanego obecnie budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie w wielofunkcyjną przestrzeń wspólnotową służącą integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcie zakłada kompleksową adaptację budynku do nowych funkcji społeczno-kulturalnych poprzez jego wewnętrzną przebudowę, przystosowanie pomieszczeń na salę wiejską z zapleczem umożliwiającym organizację lokalnych wydarzeń, spotkań i

	zajęć międzypokoleniowych. Przestrzeń zostanie wyposażona w niezbędne elementy infrastruktury (meble, sprzęt audiowizualny, wyposażenie kuchenne), co umożliwi jej wszechstronne wykorzystanie. W ramach zagospodarowania terenu przyległego powstanie ogólnodostępny parking oraz elementy małej architektury (np. ławki, zieleń), które zwiększą atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni. Integralną częścią projektu będą działania „miękkie" – regularnie organizowane wydarzenia społeczne, warsztaty, zajęcia tematyczne dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, spotkania integracyjne, a także inicjatywy wzmacniające lokalną tożsamość i wspólnotowość. Planowane jest także powołanie lokalnej grupy animacyjnej, która odpowiadać będzie za koordynację życia społeczno-kulturalnego w nowej przestrzeni.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Zapewnienie rozwiązań architektonicznych wolnych od barier przy poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Stworzenie ogólnodostępnej, funkcjonalnej przestrzeni dla mieszkańców, służącej spotkaniom, integracji i aktywności społecznej • Wzmocnienie więzi międzypokoleniowych oraz aktywizacji lokalnej społeczności poprzez realizację inicjatyw kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych • Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, w tym grup zagrożonych wykluczeniem • Poprawa jakości życia w Jaźwinie i okolicznych miejscowościach dzięki dostępowi do oferty społeczno-kulturalnej w dobrze wyposażonym, estetycznym i bezpiecznym obiekcie <u>Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba obiektów infrastruktury publicznej objętych wsparciem (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) <u>Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba osób korzystających z nowej/przebudowanej infrastruktury publicznej (osoby/rok) – 150 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora • Liczba zrealizowanych wydarzeń społecznych rocznie (wydarzeń/rok) - 5
Realizator	Gmina Łagiewniki

Lokalizacja	Działka nr 444, Jaźwina Choć lokalizacja planowanego przedsięwzięcia znajduje się poza formalnie wyznaczonym obszarem rewitalizacji, jego realizacja ma bezpośredni związek z celami i kierunkami działań określonymi w GPR. Obiekt w Jaźwinie pełni istotną funkcję integrującą mieszkańców także obszaru rewitalizacji – jego dostępność przestrzenna, potencjał infrastrukturalny oraz funkcje społeczne (w tym rekreacyjne i kulturalne) przyczyniają się do przeciwdziałania problemom zdiagnozowanym na obszarze rewitalizacji, takim jak niski poziom integracji społecznej czy ograniczony dostęp do przestrzeni wspólnych. Projekt ten ma charakter komplementarny wobec działań rewitalizacyjnych i wspiera realizację celów GPR, w tym wzmacnianie więzi społecznych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz poprawę jakości życia mieszkańców.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	500 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

2. Budowa świetlicy w Sieniawce z funkcją lokalnego centrum kultury i aktywności społecznej

Przedsięwzięcie 2	**Budowa świetlicy w Sieniawce z funkcją lokalnego centrum kultury i aktywności społecznej**
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P1. Niski poziom integracji społecznej P2. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców P6. Brak ogólnodostępnej i funkcjonalnej infrastruktury do spędzania czasu wolnego, w tym obiektów rekreacyjnych i miejsc spotkań społecznych
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych** KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne **Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój** KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie zakłada budowę nowoczesnego, wielofunkcyjnego obiektu świetlicy wiejskiej w miejscowości Sieniawka, który stanie się przestrzenią wspierającą integrację mieszkańców, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój oferty kulturalnej i edukacyjnej. Inwestycja obejmuje realizację budynku dostosowanego do obowiązujących standardów użytkowych i architektonicznych, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Nowo powstała świetlica będzie wyposażona w salę wielofunkcyjną,

	zaplecze kuchenne, sanitariaty oraz przestrzenie umożliwiające prowadzenie zajęć edukacyjnych, rekreacyjnych i animacyjnych. Obiekt pełnić będzie funkcję lokalnego centrum kultury, stanowiąc filię Gminnego Ośrodka Kultury, Biblioteki i Sportu, a także miejsce aktywności lokalnych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych. Równolegle do działań inwestycyjnych, projekt przewiduje komponent miękki – realizację cyklicznych wydarzeń społecznych, edukacyjnych i kulturalnych. W świetlicy odbywać się będą warsztaty międzypokoleniowe, spotkania tematyczne, działania animacyjne i integracyjne, a także zajęcia rozwijające kompetencje społeczne i obywatelskie. Oferta będzie kierowana do wszystkich grup mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, seniorów oraz osób narażonych na wykluczenie społeczne. Realizacja projektu znacząco poprawi warunki dla aktywności społecznej i kulturalnej w Sieniawce oraz przyczyni się do wzmacniania więzi lokalnych. Przedsięwzięcie wpisuje się w założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki jako kompleksowa interwencja łącząca modernizację przestrzeni publicznej z aktywizacją mieszkańców.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Zapewnienie rozwiązań architektonicznych wolnych od barier przy poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Stworzenie ogólnodostępnej, funkcjonalnej przestrzeni dla mieszkańców Sieniawki i okolicznych miejscowości, sprzyjającej integracji, spotkaniom i aktywności społecznej • Wzmocnienie więzi międzypokoleniowych oraz aktywizacja lokalnej społeczności poprzez realizację działań kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych w nowej świetlicy • Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców – w tym dzieci, młodzieży, seniorów i osób zagrożonych wykluczeniem – w życiu społecznym i kulturalnym • Poprawa jakości życia mieszkańców dzięki dostępowi do oferty społeczno-kulturalnej w estetycznym, bezpiecznym i w pełni wyposażonym obiekcie, dostosowanym do potrzeb różnych grup społecznych <u>Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba obiektów infrastruktury publicznej objętych wsparciem (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) <u>Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba osób korzystających z nowej/przebudowanej

	infrastruktury publicznej (osoby/rok) – 150 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora • Liczba zrealizowanych wydarzeń społecznych rocznie (wydarzeń/rok) - 5
Realizator	Gmina Łagiewniki
Lokalizacja	Działki nr 330/1, 330/2, 330/3, 330/4, 330/5, 330/6, 330/8, 330/9, 533, 627 Choć lokalizacja planowanej świetlicy znajduje się poza granicami wyznaczonego obszaru rewitalizacji, projekt ten ma charakter integrujący społeczność lokalną i przynoszący wymierne korzyści również dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Mieszkańcy tego obszaru będą bezpośrednimi beneficjentami przedsięwzięcia, biorąc udział w działaniach społeczno-kulturalnych i korzystając z nowej infrastruktury. Zrealizowanie projektu w tej lokalizacji wynika z braku odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego na terenie obszaru rewitalizacji oraz funkcjonalnych powiązań przestrzennych i społecznych między miejscowościami, które umożliwiają aktywne uczestnictwo w działaniach prowadzonych w nowej świetlicy. Projekt wspiera cele i kierunki działań Gminnego Programu Rewitalizacji, wpisując się w założenia poprawy jakości życia mieszkańców, wzmocnienia więzi społecznych oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	1 000 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

3. Adaptacja budynku Przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów z ofertą usług zdrowotnych

Przedsięwzięcie 3	**Adaptacja budynku Przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów z ofertą usług zdrowotnych**
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P1. Niski poziom integracji społecznej P2. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców P3. Ograniczony dostęp do usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych, starzenie się społeczeństwa P6. Brak ogólnodostępnej i funkcjonalnej infrastruktury do spędzania czasu wolnego, w tym obiektów rekreacyjnych i miejsc spotkań społecznych
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych** KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne

	KD.1.2 Rozwój zintegrowanych usług społecznych i opiekuńczych w dostosowanej infrastrukturze lokalnej **Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój** KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców
Zakres realizowanych zadań	Projekt zakłada kompleksową adaptację i przebudowę budynku dawnego przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów, który będzie pełnił funkcję lokalnego centrum wsparcia dziennego, integracji i opieki nad osobami starszymi. Inwestycja stanowi odpowiedź na rosnące potrzeby lokalnej społeczności, związane z procesem starzenia się ludności oraz niedostatecznym dostępem do usług społecznych i zdrowotnych na obszarze rewitalizacji. W ramach przedsięwzięcia zaplanowano realizację prac budowlano-adaptacyjnych obejmujących m.in. montaż windy wewnętrznej w celu zapewnienia dostępności dla osób z ograniczoną mobilnością, wykonanie nowych sanitariatów dostosowanych do potrzeb seniorów, przystosowanie sal i pomieszczeń do świadczenia usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych. Teren wokół obiektu zostanie zagospodarowany – przewidziano wykonanie nasadzeń, montaż oświetlenia oraz ustawienie ławek i elementów małej architektury, co stworzy bezpieczną i estetyczną przestrzeń wypoczynkowo-rekreacyjną. Dom Dziennego Pobytu będzie oferować codzienną opiekę i wsparcie dla osób starszych, ze szczególnym uwzględnieniem usług zdrowotnych, takich jak rehabilitacja, profilaktyka zdrowotna, porady specjalistyczne oraz podstawowe konsultacje medyczne. W obiekcie realizowane będą także działania miękkie – cykliczne zajęcia aktywizujące, spotkania tematyczne, warsztaty i wydarzenia o charakterze społecznym, kulturalnym i edukacyjnym. Projekt będzie skierowany do mieszkańców Gminy Łagiewniki, w szczególności seniorów, osób niesamodzielnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dzięki integracji funkcji infrastrukturalnych i usługowych przedsięwzięcie wzmocni lokalną ofertę społeczną, poprawi jakość życia osób starszych oraz umożliwi ich większe zaangażowanie w życie społeczności lokalnej. Realizacja projektu wpisuje się w założenia Gminnego Programu Rewitalizacji, jako zintegrowane działanie infrastrukturalno-społeczne, przyczyniające się do poprawy dostępności usług opiekuńczych i zdrowotnych, integracji społecznej, a także estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Zapewnienie rozwiązań architektonicznych wolnych od barier przy poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Stworzenie ogólnodostępnej, bezpiecznej i funkcjonalnej przestrzeni dedykowanej osobom starszym i potrzebującym wsparcia, sprzyjającej integracji oraz codziennej aktywności • Zapewnienie opieki dziennej oraz podstawowego wsparcia zdrowotnego i rehabilitacyjnego dla seniorów i osób niesamodzielnych w przyjaznym i dostosowanym obiekcie • Zwiększenie aktywności i uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym, poprzez udział w działaniach integracyjnych, edukacyjnych i prozdrowotnych • Wzmocnienie więzi sąsiedzkich i solidarności międzypokoleniowej dzięki wspólnym inicjatywom podejmowanym w ramach Domu Dziennego Pobytu • Poprawa jakości życia seniorów oraz ich rodzin poprzez zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, wsparcia <u>Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba obiektów infrastruktury publicznej objętych wsparciem (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) <u>Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba osób korzystających z nowej/przebudowanej infrastruktury publicznej (osoby/rok) – 30 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora • Liczba zrealizowanych wydarzeń społecznych rocznie (wydarzeń/rok) - 5
Realizator	Gmina Łagiewniki
Lokalizacja	Działka nr 169, Łagiewniki Realizacja projektu poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji uzasadniona jest jego ponadlokalnym charakterem oraz bezpośrednim wpływem na społeczność zamieszkującą obszar rewitalizacji. Dom Dziennego Pobytu w Łagiewnikach pełnić będzie funkcję ogólnodostępnego centrum opiekuńczo-aktywizującego dla seniorów i osób niesamodzielnych z całej gminy, w tym szczególnie z obszaru rewitalizacji, gdzie zdiagnozowano wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym oraz ograniczony dostęp do usług społecznych i zdrowotnych. Lokalizacja inwestycji w Łagiewnikach, jako centralnej miejscowości gminy z rozwiniętą siecią powiązań komunikacyjnych i instytucjonalnych, umożliwia efektywne świadczenie usług dla mieszkańców miejscowości objętych rewitalizacją. Przewidywane działania społeczne i zdrowotne w ramach projektu mają charakter

	integracyjny i wspierający, odpowiadając na potrzeby osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Projekt ma więc bezpośredni wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, realizując cele Gminnego Programu Rewitalizacji w sposób funkcjonalnie i przestrzennie uzasadniony.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	2 000 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

4. Przedsiębiorcza Gmina – Centrum Edukacyjno-Konferencyjne dla lokalnego biznesu i mieszkańców wraz z nową siedzibą Urzędu Gminy Łagiewniki

Przedsięwzięcie 4	**Przedsiębiorcza Gmina – Centrum Edukacyjno-Konferencyjne dla lokalnego biznesu i mieszkańców wraz z nową siedzibą Urzędu Gminy Łagiewniki**
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P4. Niski poziom przedsiębiorczości i brak wsparcia dla lokalnych inicjatyw P5. Bezrobocie i wykluczenie zawodowe, zwłaszcza długotrwałe
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji** KD.2.1 Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i inicjatyw oddolnych KD.2.2 Wyposażanie mieszkańców w kompetencje i umiejętności potrzebne na lokalnym rynku pracy
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie zakłada zagospodarowanie zdegradowanego terenu poprzemysłowego w centralnej części Łagiewnik poprzez przebudowę i rozbudowę istniejących obiektów. Powstanie nowoczesne centrum edukacyjno-konferencyjne z przestrzenią przeznaczoną na szkolenia zawodowe, kursy kompetencyjne, spotkania z ekspertami oraz działania wspierające przedsiębiorczość i aktywizację zawodową. W ramach inwestycji utworzony zostanie także punkt cateringowy o funkcji integracyjnej i szkoleniowej oraz nowa, dostępna i funkcjonalna siedziba Urzędu Gminy, odpowiadająca na potrzeby mieszkańców w zakresie jakości usług publicznych. Integralną częścią przedsięwzięcia będzie realizacja działań miękkich ukierunkowanych na rozwój lokalnego rynku pracy, wsparcie dla inicjatyw oddolnych oraz wzmocnienie kompetencji zawodowych mieszkańców. Projekt będzie służył nie tylko poprawie estetyki i funkcjonalności przestrzeni, ale także wzmocnieniu lokalnego potencjału gospodarczego i integracji społecznej, wspierając cele rewitalizacji mimo realizacji poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Zapewnienie rozwiązań architektonicznych wolnych od barier przy poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Stworzenie ogólnodostępnej, nowoczesnej przestrzeni wspierającej rozwój przedsiębiorczości, inicjatyw gospodarczych i aktywizacji zawodowej mieszkańców • Wzmocnienie kompetencji zawodowych oraz zwiększenie szans mieszkańców obszaru rewitalizacji na rynku pracy poprzez szkolenia, kursy i doradztwo • Pobudzenie lokalnej aktywności gospodarczej poprzez integrację sektora publicznego, mieszkańców oraz przedsiębiorców wokół wspólnych działań edukacyjno-rozwojowych • Poprawa jakości usług publicznych i administracyjnych dzięki lokalizacji Urzędu Gminy w nowoczesnym, przyjaznym i dostępnym obiekcie • Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i wizerunkowej Gminy Łagiewniki jako miejsca sprzyjającego aktywności zawodowej i rozwojowi lokalnych inicjatyw <u>Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba obiektów infrastruktury publicznej objętych wsparciem (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) <u>Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba osób korzystających z nowej/przebudowanej infrastruktury publicznej (osoby/rok) – 100 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora • Liczba zrealizowanych wydarzeń społecznych rocznie (wydarzeń/rok) - 10
Realizator	Gmina Łagiewniki
Lokalizacja	Teren między ul. Przemysłową a Jedności Narodowej w Łagiewnikach – działka nr 161/7, nr 161/6 i nr 74. Realizacja projektu „Przedsiębiorcza Gmina – Centrum Edukacyjno-Konferencyjne dla lokalnego biznesu i mieszkańców wraz z nową siedzibą Urzędu Gminy Łagiewniki" została zaplanowana poza granicami wyznaczonego obszaru rewitalizacji, jednak jego oddziaływanie znacząco wykracza poza lokalizację inwestycji. Nowy obiekt będzie pełnił funkcję centrum integrującego działania wspierające przedsiębiorczość i aktywizację zawodową, kierowane przede wszystkim do mieszkańców obszaru rewitalizacji. To właśnie osoby zamieszkujące ten obszar zostaną objęte ofertą szkoleniową, doradczą oraz aktywizującą, planowaną w nowej infrastrukturze. Co więcej, projekt przewiduje zatrudnienie osób bezrobotnych z

	podobszarów rewitalizacji przy realizacji i funkcjonowaniu centrum, co dodatkowo wzmocni jego funkcję prorozwojową i inkluzywną. Lokalizacja inwestycji w centrum administracyjnym gminy, w bezpośrednim sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych i instytucji publicznych, pozwoli na szerszy dostęp mieszkańców obszaru rewitalizacji do oferty rozwojowej i publicznej. Przedsięwzięcie wpisuje się w cele Gminnego Programu Rewitalizacji, a jego strategiczne znaczenie i zasięg oddziaływania czynią je nieodzownym elementem procesu rewitalizacji społeczno-gospodarczej gminy jako całości.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	8 000 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

5. Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją

Przedsięwzięcie 5	**Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją**
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P4. Niski poziom przedsiębiorczości i brak wsparcia dla lokalnych inicjatyw P5. Bezrobocie i wykluczenie zawodowe, zwłaszcza długotrwałe
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji** KD.2.2 Wyposażanie mieszkańców w kompetencje i umiejętności potrzebne na lokalnym rynku pracy
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie zakłada realizację kompleksowego programu wsparcia uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki, ukierunkowanego na rozwój kompetencji przyszłości, zgodnych z potrzebami lokalnego rynku pracy i wyzwaniami transformacji społeczno-gospodarczej. Projekt będzie obejmował organizację dodatkowych zajęć dydaktycznych, warsztatów praktycznych oraz programów doradztwa edukacyjno-zawodowego, w tym zajęć rozwijających kompetencje cyfrowe, przedsiębiorcze, społeczne oraz kompetencje uczenia się. Szczególny nacisk zostanie położony na indywidualizację wsparcia – w tym diagnozę potrzeb uczniów oraz dostosowanie form pracy do uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych. W ramach przedsięwzięcia zaplanowano także działania z zakresu rozwijania umiejętności miękkich, takich jak kreatywność, umiejętność pracy zespołowej, rozwiązywanie problemów i samoorganizacja. Dodatkowo przewidziane jest wsparcie nauczycieli w zakresie doskonalenia metod nauczania sprzyjających rozwijaniu kompetencji przyszłości – m.in. poprzez szkolenia, mentoring oraz zapewnienie nowoczesnych narzędzi dydaktycznych. W razie potrzeby projekt może objąć również zakup wyposażenia dydaktycznego i narzędzi cyfrowych do realizacji zajęć. Projekt realizowany będzie we współpracy z lokalnymi instytucjami edukacyjnymi, przedsiębiorcami oraz organizacjami pozarządowymi, co

	umożliwi lepsze dostosowanie działań do realnych potrzeb młodych mieszkańców oraz wzmocni efekt długofalowego oddziaływania na poziom kompetencji w gminie.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Zapewnienie rozwiązań architektonicznych wolnych od barier przy poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Wzrost kompetencji kluczowych i postaw przedsiębiorczych wśród uczniów z obszaru rewitalizacji • Zwiększenie szans edukacyjnych i zawodowych uczniów, w tym tych ze szczególnymi potrzebami • Poprawa jakości kształcenia poprzez wprowadzenie nowoczesnych, praktycznych form nauczania • Wzmocnienie współpracy między szkołami, lokalnym rynkiem pracy i instytucjami wsparcia edukacyjnego • Wzrost motywacji uczniów do nauki i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym • Lepsze przygotowanie uczniów do dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej w kontekście przemian lokalnych i regionalnych <u>Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba godzin zajęć edukacyjnych i warsztatów zrealizowanych w ramach projektu (godziny) – 300 Sposób oceny – Harmonogram realizacji projektu, karty zajęć, raporty z realizacji programu <u>Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba uczniów objętych wsparciem w ramach projektu (osoby) - 40 Sposób oceny - Listy obecności, dzienniki zajęć, dokumentacja realizatora projektu • Liczba nauczycieli objętych wsparciem w ramach projektu (osoby) - 5 Sposób oceny - Listy obecności, dzienniki zajęć, dokumentacja realizatora projektu
Realizator	Gmina Łagiewniki
Lokalizacja	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łagiewnikach, ul. Jedności Narodowej 38, 58-210 Łagiewniki; Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Olesznej Choć projekt realizowany będzie w placówkach edukacyjnych zlokalizowanych poza formalnie wyznaczonym obszarem rewitalizacji, jego oddziaływanie w pełni koncentruje się na wsparciu dzieci i młodzieży zamieszkujących obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki. Uczniowie ci uczęszczają do szkół zlokalizowanych w Łagiewnikach i Olesznej – są to jedyne ogólnodostępne placówki podstawowe funkcjonujące w gminie i obejmujące swoim obwodem szkolnym również miejscowości znajdujące się w granicach obszaru rewitalizacji. Realizacja projektu w ww. lokalizacjach umożliwia skuteczne dotarcie

	do młodych mieszkańców obszaru rewitalizacji i odpowiada na ich konkretne potrzeby w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, rozwijania kompetencji kluczowych i przygotowania do aktywności zawodowej. Dzięki temu projekt bezpośrednio wspiera cele rewitalizacji w sferze gospodarczej i społecznej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu edukacyjnemu i zawodowemu, wzmocnienia kompetencji przyszłości oraz zwiększenia aktywności obywatelskiej i przedsiębiorczości wśród młodego pokolenia. Dodatkowo, lokalizacja projektu w istniejącej i dobrze wyposażonej infrastrukturze szkolnej pozwala na efektywne wykorzystanie zasobów i zapewnienie wysokiej jakości realizacji działań edukacyjnych, warsztatowych i doradczych.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	100 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

6. Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę

Przedsięwzięcie 6	**Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę**
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P1. Niski poziom integracji społecznej P2. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców P6. Brak ogólnodostępnej i funkcjonalnej infrastruktury do spędzania czasu wolnego, w tym obiektów rekreacyjnych i miejsc spotkań społecznych P7. Słaba dostępność przestrzenna i niska jakość infrastruktury komunikacyjnej P9. Zagrożenie dla środowiska spowodowane brakiem nowoczesnej infrastruktury wodno-ściekowej oraz rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych** KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne **Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój** KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców KD.3.2 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych oraz usprawnienie powiązań komunikacyjnych na obszarze rewitalizacji KD.3.3 Zwiększanie odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową, zagospodarowanie terenów zielonych i zbiorników wodnych oraz edukację ekologiczną

Zakres realizowanych zadań	Projekt ma na celu stworzenie nowoczesnej, ogólnodostępnej i wielofunkcyjnej przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowej wokół zbiornika wodnego „Tama Łagiewniki", odpowiadającej na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców w zakresie integracji społecznej, aktywności fizycznej, kontaktu z przyrodą i budowania więzi lokalnych. Przedsięwzięcie stanowi element kompleksowej rewitalizacji obszaru, który dotychczas był niewystarczająco zagospodarowany i nie spełniał funkcji społecznych, środowiskowych ani gospodarczych. Zakres projektu obejmuje budowę ścieżki pieszo-rowerowej wokół zbiornika, która połączy się z istniejącym ciągiem komunikacyjnym prowadzącym do Sieniawki, a także budowę molo i mostu, umożliwiających dostęp do różnych części akwenu i poprawiających walory przestrzenne. Na potrzeby wypoczynku i rekreacji powstaną także domki letniskowe oraz pole namiotowe, co zwiększy atrakcyjność turystyczną tego miejsca i umożliwi krótkoterminowy pobyt w naturalnym otoczeniu. Ważnym komponentem inwestycji jest przygotowanie zaplecza służącego animacji lokalnej aktywności gospodarczej – budynek gastronomiczny oraz obiekty przeznaczone na wypożyczalnię sprzętu wodnego będą służyły mieszkańcom i odwiedzającym, przyczyniając się do rozwoju drobnej przedsiębiorczości i zwiększania lokalnego zatrudnienia, również wśród osób z obszaru rewitalizacji. Zarządzanie przestrzenią powierzono Gminnemu Ośrodkowi Kultury, Biblioteki i Sportu, co zapewnia pełną kontrolę samorządu nad funkcjonowaniem obiektu, bez generowania pomocy publicznej. Projekt będzie miał również wymiar środowiskowy – przewidziane są działania z zakresu retencji, zagospodarowania zieleni oraz uporządkowania przestrzeni przybrzeżnej, co przyczyni się do zwiększenia odporności obszaru na skutki zmian klimatu oraz podniesienia jakości środowiska lokalnego. Dzięki realizacji projektu „Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę" powstanie nowoczesna, estetyczna i funkcjonalna przestrzeń służąca mieszkańcom oraz odwiedzającym, a sam zbiornik wodny zostanie przekształcony w centrum rekreacyjno-integracyjne, wzmacniające potencjał społeczny, środowiskowy i gospodarczy gminy.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Zapewnienie rozwiązań architektonicznych wolnych od barier przy poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Stworzenie ogólnodostępnej i wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej sprzyjającej integracji, rekreacji i aktywności mieszkańców • Zwiększenie dostępności do infrastruktury rekreacyjnej i wypoczynkowej dla mieszkańców oraz poprawa jakości przestrzeni publicznej • Wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru oraz rozwój drobnej przedsiębiorczości w oparciu o usługi gastronomiczne, turystyczne i rekreacyjne • Poprawa spójności komunikacyjnej dzięki budowie infrastruktury pieszo-rowerowej • Zwiększenie świadomości ekologicznej oraz odporności

	środowiskowej poprzez zagospodarowanie zbiornika wodnego i jego otoczenia <u>Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury publicznej (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) • Liczba nowych połączeń pieszo-rowerowych (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) <u>Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba osób korzystających z nowej/przebudowanej infrastruktury publicznej (osoby/rok) – 1000 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora • Liczba zrealizowanych wydarzeń społecznych rocznie (wydarzeń/rok) – 10 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora
Realizator	Gmina Łagiewniki; Gminny Ośrodek Kultury, Bibliotek i Sportu w Łagiewnikach
Lokalizacja	Działka nr 101/5, nr 913/8, nr 913/7, część działki nr 913/96 i część działki nr 101/4, Łagiewniki Chociaż projekt „Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę" zlokalizowany jest poza granicami formalnie wyznaczonego obszaru rewitalizacji, jego realizacja w bezpośredni sposób wspiera cele i odpowiada na zidentyfikowane problemy obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki. Zbiornik „Tama Łagiewniki" pełni funkcję integrującą lokalne społeczności z kilku miejscowości, w tym tych objętych rewitalizacją, stanowiąc dla nich naturalne miejsce spotkań, wypoczynku i aktywności. Planowane przedsięwzięcie przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, zwiększenia dostępności do oferty rekreacyjno-integracyjnej oraz wzmocnienia więzi międzypokoleniowych, co bezpośrednio realizuje cele rewitalizacji społecznej. Dodatkowo, inwestycja przyczyni się do poprawy warunków środowiskowych i przestrzennych, a dzięki rozbudowie infrastruktury rekreacyjnej, pieszo-rowerowej oraz usługowej, umożliwi zatrudnienie mieszkańców obszaru rewitalizacji i rozwój drobnej przedsiębiorczości. Obiektami zarządzał będzie Gminny Ośrodek Kultury, Bibliotek i Sportu, co pozwoli na ich otwartość na działania o charakterze społecznym i niedochodowym, w tym również działania ukierunkowane na wsparcie osób defaworyzowanych.

	Z uwagi na powyższe, projekt ma istotne znaczenie dla procesu rewitalizacji, mimo lokalizacji poza formalnie wyznaczonym obszarem i w pełni wpisuje się w cele i kierunki działań Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	2 000 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

7. Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce

Przedsięwzięcie 7	**Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce**
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P1. Niski poziom integracji społecznej P2. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców P6. Brak ogólnodostępnej i funkcjonalnej infrastruktury do spędzania czasu wolnego, w tym obiektów rekreacyjnych i miejsc spotkań społecznych P9. Zagrożenie dla środowiska spowodowane brakiem nowoczesnej infrastruktury wodno-ściekowej oraz rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych** KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne **Cel 2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji** KD.2.1 Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i inicjatyw oddolnych **Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój** KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców KD.3.2 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych oraz usprawnienie powiązań komunikacyjnych na obszarze rewitalizacji KD.3.3 Zwiększanie odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową, zagospodarowanie terenów zielonych i zbiorników wodnych oraz edukację ekologiczną
Zakres realizowanych zadań	Przedmiotem projektu jest kompleksowe zagospodarowanie terenu wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce na cele rekreacyjne, społeczne i środowiskowe. Inicjatywa ma na celu nadanie nieużytkowanemu obecnie zbiornikowi wodnemu funkcji sprzyjających integracji

	społecznej, aktywności mieszkańców oraz poprawie jakości przestrzeni publicznej w tej części gminy. Zbiornik powstał w latach 70. z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe, jednak pierwotne plany jego zagospodarowania nigdy nie zostały zrealizowane. Obecnie obszar ten pozostaje niezagospodarowany i niebezpieczny, mimo że mieszkańcy – zwłaszcza młodzież – próbują wykorzystywać go do rekreacji. W ramach projektu przewiduje się stworzenie bezpiecznego i funkcjonalnego kąpieliska, budowę małej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej (m.in. plaża, pole namiotowe), wypożyczalni sprzętu wodnego oraz punktu gastronomicznego. Teren zostanie odpowiednio uporządkowany, wyposażony w elementy małej architektury oraz dostosowany do potrzeb różnych użytkowników. Część obiektów służyć będzie również aktywizacji lokalnej przedsiębiorczości, w tym umożliwieniu zatrudnienia osób z obszaru rewitalizacji. Projekt będzie zarządzany przez Gminny Ośrodek Kultury, Bibliotek i Sportu w Łagiewnikach, co pozwoli zachować kontrolę nad funkcjonowaniem obiektu i jego dostępnością. Przedsięwzięcie wpisuje się w cele rewitalizacyjne Gminy Łagiewniki, łącząc działania przestrzenne z komponentami społecznymi i środowiskowymi – w tym poprzez poprawę estetyki, stworzenie warunków dla aktywności społecznej oraz wzmacnianie odporności środowiskowej gminy.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Zapewnienie rozwiązań architektonicznych wolnych od barier przy poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Stworzenie ogólnodostępnej, bezpiecznej i atrakcyjnej przestrzeni publicznej sprzyjającej integracji mieszkańców oraz aktywności rekreacyjnej i wypoczynkowej • Zwiększenie dostępności do infrastruktury czasu wolnego na obszarze o niedostatecznym zagospodarowaniu przestrzennym, przyczyniające się do poprawy jakości życia lokalnej społeczności • Wzmocnienie więzi społecznych i poprawa spójności lokalnej dzięki wspólnemu korzystaniu z nowo powstałej przestrzeni rekreacyjnej • Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Sieniawki i Gminy Łagiewniki, co może przełożyć się na rozwój drobnej przedsiębiorczości i usług lokalnych. • Poprawa stanu środowiska naturalnego i estetyki przestrzeni poprzez uporządkowanie terenu, zagospodarowanie terenów zielonych i stworzenie bezpiecznych warunków korzystania ze zbiornika wodnego • Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji dzięki możliwości zatrudnienia przy obsłudze obiektów powstałych w ramach projektu • Zwiększenie świadomości ekologicznej i odporności środowiskowej poprzez bezpieczne zagospodarowanie zbiornika wodnego i jego otoczenia, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju

	<u>Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury publicznej (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) <u>Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba osób korzystających z nowej/przebudowanej infrastruktury publicznej (osoby/rok) – 1000 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora • Liczba zrealizowanych wydarzeń społecznych rocznie (wydarzeń/rok) – 10 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora
Realizator	Gmina Łagiewniki
Lokalizacja	Działki nr 642/137 i nr 642/139, Sieniawka Chociaż projekt zlokalizowany jest poza granicami formalnie wyznaczonego obszaru rewitalizacji, jego oddziaływanie funkcjonalne i społeczne obejmuje bezpośrednio mieszkańców tego obszaru. Teren wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce stanowi naturalne zaplecze wypoczynkowe dla społeczności zamieszkującej obszar rewitalizacji. Brak bezpiecznego i zagospodarowanego dostępu do tego obszaru ogranicza możliwości integracyjne, rekreacyjne i rozwojowe mieszkańców – zwłaszcza młodzieży. Ponadto projekt ma charakter zintegrowany – przewiduje aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem, w tym bezrobotnych z obszaru rewitalizacji, którzy będą zaangażowani w obsługę planowanych obiektów (m.in. plaży, wypożyczalni, małej gastronomii). Dzięki temu projekt bezpośrednio przyczynia się do realizacji celów rewitalizacji, zwłaszcza w sferze społecznej i gospodarczej, mimo realizacji infrastrukturalnej poza fizycznymi granicami wyznaczonego obszaru rewitalizacji.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	1 000 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

8. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej

Przedsięwzięcie 8	**Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej**
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P1. Niski poziom integracji społecznej P2. Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców P6. Brak ogólnodostępnej i funkcjonalnej infrastruktury do spędzania czasu wolnego, w tym obiektów rekreacyjnych i miejsc spotkań społecznych P9. Zagrożenie dla środowiska spowodowane brakiem nowoczesnej infrastruktury wodno-ściekowej oraz rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych** KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne **Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój** KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców KD.3.3 Zwiększanie odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową, zagospodarowanie terenów zielonych i zbiorników wodnych oraz edukację ekologiczną
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie zakłada kompleksowe przekształcenie niezagospodarowanego terenu wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie w nowoczesną, bezpieczną i wielofunkcyjną przestrzeń publiczną, służącą integracji lokalnej społeczności oraz rozwojowi działań społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych. Obecny stan terenu nie tylko obniża estetykę centralnej części miejscowości, ale także stwarza realne zagrożenie dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży korzystających z przestrzeni w sposób niekontrolowany. Dodatkowo, ograniczony dostęp do infrastruktury rekreacyjnej i brak miejsca spotkań utrudnia aktywizację i integrację mieszkańców. W ramach projektu przewiduje się rozbudowę remizy Ochotniczej Straży Pożarnej, co zwiększy jej funkcjonalność, bezpieczeństwo i możliwości prowadzenia działalności na rzecz mieszkańców. Jednocześnie zagospodarowany zostanie przyległy teren poprzez budowę boiska wielofunkcyjnego, modernizację istniejącego boiska do piłki nożnej, a także stworzenie ogólnodostępnych terenów spacerowo-rekreacyjnych z elementami małej architektury, zielenią i oświetleniem. Projekt uwzględnia również działania z zakresu adaptacji do zmian klimatu – m.in. poprzez nasadzenia zieleni i retencję wód opadowych w obrębie nowej infrastruktury. Powstała przestrzeń będzie stanowić lokalne centrum aktywności –

	miejsce spotkań, organizacji wydarzeń, zajęć animacyjnych, międzypokoleniowych i społecznych, wspieranych przez OSP, lokalne organizacje i instytucje gminne. Projekt ma charakter zintegrowany – łączy działania inwestycyjne z komponentem społecznym, odpowiadając tym samym na cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców Jaźwina i okolicznych miejscowości, integracji społecznej, wzrostu atrakcyjności przestrzeni oraz zwiększenia odporności środowiskowej obszaru.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Zapewnienie rozwiązań architektonicznych wolnych od barier przy poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Stworzenie ogólnodostępnej, funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej, służącej integracji społecznej, rekreacji i aktywności mieszkańców Jaźwina i okolicznych miejscowości • Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców – w tym dzieci, młodzieży i seniorów – w działaniach wspólnotowych, rekreacyjnych i edukacyjnych organizowanych przy wsparciu lokalnych instytucji i OSP • Poprawa estetyki i jakości przestrzeni w centralnej części Jaźwina oraz podniesienie atrakcyjności miejscowości jako miejsca do życia i wypoczynku • Wzmocnienie więzi społecznych i lokalnej tożsamości poprzez wspólne korzystanie z nowo zagospodarowanego terenu i aktywności sąsiedzkich • Wzrost odporności środowiskowej poprzez wprowadzenie zieleni urządzonej oraz elementów małej retencji, przyczyniających się do łagodzenia skutków zmian klimatu <u>Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury publicznej (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) <u>Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba osób korzystających z nowej/przebudowanej infrastruktury publicznej (osoby/rok) – 100 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora • Liczba zrealizowanych wydarzeń społecznych rocznie (wydarzeń/rok) – 10 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora

Realizator	Gmina Łagiewniki
Lokalizacja	Działka nr 411, Jaźwina Pomimo że planowana inwestycja zlokalizowana jest poza formalnie wyznaczonym obszarem rewitalizacji Gminy Łagiewniki, jej realizacja pozostaje w pełni zgodna z celami i założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji. Jaźwin stanowi ważny ośrodek życia społecznego mieszkańców obszaru rewitalizacji, a przestrzeń wokół basenu przeciwpożarowego i remizy OSP pełni funkcję naturalnego centrum aktywności lokalnej, integrując mieszkańców także z terenów rewitalizowanych. Projekt będzie pełnił istotną funkcję integracyjną, edukacyjną i rekreacyjną, odpowiadającą na potrzeby społeczności całej gminy, w tym mieszkańców z obszaru rewitalizacji. Dzięki planowanym inwestycjom w infrastrukturę rekreacyjną i społeczną, miejsce to stanie się atrakcyjną, wielofunkcyjną przestrzenią wspólnotową, umożliwiającą organizację wydarzeń społecznych, aktywności międzypokoleniowych oraz inicjatyw realizowanych przez Ochotniczą Straż Pożarną i inne organizacje. Zasięg oddziaływania projektu, funkcje pełnione przez nową przestrzeń oraz planowane działania miękkie (m.in. animacje społeczne, wydarzenia kulturalne, aktywności rekreacyjne) sprawiają, że projekt przyczyni się do realizacji celów rewitalizacji, pomimo usytuowania poza granicą obszaru rewitalizacji. Ponadto planuje się zaangażowanie w działania osób zamieszkujących tereny rewitalizowane, co dodatkowo wzmacnia zasadność jego realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	500 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

9. Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej

Przedsięwzięcie 9	**Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej**
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P6. Brak ogólnodostępnej i funkcjonalnej infrastruktury do spędzania czasu wolnego, w tym obiektów rekreacyjnych i miejsc spotkań społecznych
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój** KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie zakłada przeprowadzenie prac zabezpieczających i porządkowych na terenie dawnego dworu w Ligocie Wielkiej, wpisanego do rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Projekt

	koncentruje się na zachowaniu substancji zabytkowej obiektu oraz uporządkowaniu jego najbliższego otoczenia w sposób umożliwiający przyszłe, społeczne wykorzystanie tego miejsca. W ramach zadania zaplanowano roboty przygotowawcze, zabezpieczające oraz konserwatorskie, w tym: wykonanie wzmocnień konstrukcyjnych murów poprzez zastosowanie żelbetowych wieńców ukrytych w strukturze ścian, zabezpieczenie dojść (kraty, balustrady, zamurowania), wykonanie opaski żwirowej zapobiegającej destrukcji biologicznej, a także uporządkowanie dziedzińca – oczyszczenie z warstwy biologicznej, wyrównanie nawierzchni i wyznaczenie ciągu pieszego dla ruchu zwiedzających. Realizacja projektu poprawi estetykę przestrzeni publicznej w centrum Ligoty Wielkiej oraz zapewni podstawowe warunki bezpieczeństwa wokół cennego zabytku, który może w przyszłości pełnić funkcje społeczno-kulturalne. Utrwalenie i ekspozycja historycznego charakteru dworu stworzy fundament do rozwijania lokalnych inicjatyw społecznych i edukacyjnych, jak również do budowy zintegrowanej sieci atrakcji turystycznych na terenie gminy. Z punktu widzenia mieszkańców projekt pełni również istotną rolę symboliczną – przyczynia się do wzmacniania lokalnej tożsamości i poczucia dumy z dziedzictwa kulturowego. Dzięki stworzeniu warunków do bezpiecznego użytkowania przestrzeni wokół dworu, możliwe będzie prowadzenie wydarzeń plenerowych, działań międzypokoleniowych oraz animacji społecznych. Przedsięwzięcie wpisuje się w cel rewitalizacji dotyczący tworzenia przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej oraz wspiera proces budowania aktywnej i zintegrowanej społeczności lokalnej.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Zapewnienie rozwiązań architektonicznych wolnych od barier przy poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Zachowanie i zabezpieczenie cennego obiektu dziedzictwa kulturowego, jako przyszłego miejsca pełnienia funkcji społeczno-kulturalnych • Poprawa estetyki i bezpieczeństwa przestrzeni publicznej w centralnej części Ligoty Wielkiej • Stworzenie warunków do przyszłego wykorzystania terenu dworu jako przestrzeni wspólnotowej, służącej integracji i aktywizacji mieszkańców • Wzmocnienie lokalnej tożsamości poprzez przywrócenie znaczenia historycznego miejsca w świadomości społecznej • Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości dzięki uporządkowaniu i udostępnieniu terenu o potencjale historycznym i edukacyjnym • Wstępne przygotowanie terenu pod przyszłe działania animacyjne, kulturalne i edukacyjne oparte na dziedzictwie lokalnym <u>Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury publicznej (szt.) - 1

	Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) <u>Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba osób korzystających z nowej/przebudowanej infrastruktury publicznej (osoby/rok) – 300 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora • Liczba zrealizowanych wydarzeń społecznych rocznie (wydarzeń/rok) – 4 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora
Realizator	Gmina Łagiewniki
Lokalizacja	Działka nr 202/5, Ligota Wielka Pomimo że projekt zlokalizowany jest poza formalnie wyznaczonym obszarem rewitalizacji, jego realizacja wpisuje się w cele Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki i odpowiada na zdiagnozowane potrzeby społeczności lokalnej. Dwór w Ligocie Wielkiej, jako obiekt o wysokiej wartości historycznej i kulturowej, posiada istotny potencjał integracyjny i tożsamościotwórczy dla mieszkańców całej gminy, w tym osób zamieszkujących obszar rewitalizacji. Zachowanie i uporządkowanie tej przestrzeni sprzyjać będzie budowie spójności społecznej, poprzez umożliwienie w przyszłości organizacji wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i społecznych, z udziałem mieszkańców z różnych części gminy. Co więcej, planowane prace przyczynią się do wzrostu atrakcyjności turystycznej gminy oraz wzmocnienia lokalnego dziedzictwa, co może mieć również pozytywny wpływ na rozwój inicjatyw lokalnych i aktywność społeczną. Dzięki planowanemu udostępnieniu obiektu i jego otoczenia do zwiedzania oraz możliwości włączenia w zintegrowany system atrakcji kulturowych gminy, projekt w sposób pośredni oddziałuje na obszar rewitalizacji, wzmacniając proces jego ożywienia społeczno-kulturalnego.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	500 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

10. Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej

Przedsięwzięcie 10	**Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej**
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P6. Brak ogólnodostępnej i funkcjonalnej infrastruktury do spędzania czasu wolnego, w tym obiektów rekreacyjnych i miejsc spotkań społecznych
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój** KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie zakłada odnowienie jednego z najbardziej rozpoznawalnych i historycznie cennych obiektów w gminie Łagiewniki. Zabytkowa wieża Bismarcka, wzniesiona w 1869 roku na Jańskiej Górze przez Friedricha Schrötera – właściciela majątku w Sokolnikach – jest uznawana za najstarszy tego typu obiekt na świecie. Mierząca ok. 23 metrów wieża pełniła niegdyś funkcję punktu widokowego i miejsca spotkań, a w jej wnętrzu prowadzona była działalność gastronomiczno-rozrywkowa. Z czasem budowla uległa znacznemu zniszczeniu, szczególnie w wyniku działań wojennych w 1945 roku, i od lat nie pełni już swojej funkcji użytkowej ani turystycznej. Jej obecny stan techniczny wyklucza bezpieczne użytkowanie, a obiekt, pomimo walorów historycznych i krajobrazowych, pozostaje niezagospodarowany. Planowane przedsięwzięcie przewiduje wykonanie niezbędnych prac konserwatorsko-remontowych, w tym odtworzenie wejścia na platformę widokową oraz zabezpieczenie i udostępnienie wnętrza obiektu dla mieszkańców i odwiedzających. Dodatkowo, projekt zakłada uporządkowanie otoczenia wieży, poprzez zagospodarowanie terenu pod kątem rekreacyjnym – zrealizowane zostaną ciągi piesze, miejsca do wypoczynku i obserwacji krajobrazu, elementy małej architektury oraz działania zieleniarskie. Inwestycja ma na celu przywrócenie dawnej funkcji społecznej i rekreacyjnej tego wyjątkowego miejsca, a także wpisuje się w szersze działania na rzecz wzmacniania tożsamości lokalnej i promocji dziedzictwa kulturowego regionu. Obszar wokół wieży zostanie w pełni udostępniony mieszkańcom oraz turystom jako ogólnodostępna przestrzeń wypoczynkowa, sprzyjająca integracji społecznej, spędzaniu wolnego czasu i rozwojowi lokalnej oferty turystyczno-rekreacyjnej. Dodatkową wartością projektu jest jego potencjał do aktywizacji społeczności lokalnej – zarówno poprzez bezpośrednie zaangażowanie mieszkańców w działania przygotowawcze i promocyjne, jak i poprzez stworzenie miejsca służącego wydarzeniom kulturalnym i sąsiedzkim inicjatywom.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Zapewnienie rozwiązań architektonicznych wolnych od barier przy poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Zabezpieczenie i przywrócenie funkcjonalności zabytkowego obiektu o wysokiej wartości historycznej i krajobrazowej, zintegrowanego z otoczeniem przyrodniczym • Stworzenie ogólnodostępnej przestrzeni publicznej sprzyjającej wypoczynkowi, integracji społecznej i rekreacji mieszkańców oraz odwiedzających • Wzmocnienie lokalnej tożsamości i promocja dziedzictwa kulturowego poprzez adaptację historycznego miejsca na potrzeby społeczne i turystyczne • Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Gminy Łagiewniki oraz rozwój oferty rekreacyjnej dostępnej dla szerokiej grupy odbiorców • Poprawa estetyki i bezpieczeństwa w otoczeniu historycznego obiektu, poprzez zagospodarowanie przestrzeni zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju <u>Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury publicznej (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) <u>Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba osób korzystających z nowej/przebudowanej infrastruktury publicznej (osoby/rok) – 300 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora • Liczba zrealizowanych wydarzeń społecznych rocznie (wydarzeń/rok) – 2 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora
Realizator	Gmina Łagiewniki
Lokalizacja	Wieża Bismarcka na Jańskiej Górze Realizacja przedsięwzięcia poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji Gminy Łagiewniki jest uzasadniona jego znaczeniem dla integracji społecznej, rozwoju oferty wypoczynkowej oraz budowania lokalnej tożsamości mieszkańców całej gminy, w tym obszaru rewitalizacji. Wieża Bismarcka na Jańskiej Górze to jeden z najbardziej rozpoznawalnych zabytków regionu, stanowiący element wspólnego dziedzictwa kulturowego i potencjalny punkt aktywizacji turystycznej i rekreacyjnej. Przestrzeń wokół wieży pełniła w przeszłości funkcje społeczne i rekreacyjne – była miejscem spotkań, wypoczynku oraz wydarzeń kulturalnych. Jej rewitalizacja i przystosowanie do współczesnych potrzeb przywróci tę rolę, stwarzając mieszkańcom gminy – również z

	obszaru rewitalizacji – nowe możliwości spędzania czasu wolnego i uczestnictwa w życiu społecznym. Bliska lokalizacja względem obszaru rewitalizacji, a także planowane ogólnodostępne funkcje społeczne i wypoczynkowe, powodują, że inwestycja przyczyni się do realizacji celów rewitalizacji, mimo że nie jest bezpośrednio zlokalizowana w jego granicach. Ponadto, projekt wpisuje się w szerszą koncepcję integracji lokalnej sieci atrakcji turystycznych i rekreacyjnych, co może stymulować rozwój mikroprzedsiębiorczości, w tym usług około-turystycznych i gastronomicznych, z korzyścią dla mieszkańców obszarów objętych rewitalizacją.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	1 000 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

11. Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik

Przedsięwzięcie 11	**Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik**
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P7. Słaba dostępność przestrzenna i niska jakość infrastruktury komunikacyjnej
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój** KD.3.2 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych oraz usprawnienie powiązań komunikacyjnych na obszarze rewitalizacji
Zakres realizowanych zadań	Projekt zakłada modernizację istniejących schodów łączących ul. Jedności Narodowej z ul. Dolną w centrum Łagiewnik. Planowane działania obejmują przebudowę zejść wraz z montażem obustronnych poręczy oraz wykonaniem nawierzchni dostosowanej do bezpiecznego poruszania się pieszych, w tym osób z ograniczoną mobilnością. Przestrzeń zostanie zagospodarowana w sposób zapewniający większą dostępność, wygodę i bezpieczeństwo użytkowników, a także poprawę estetyki tej części miejscowości. Realizacja projektu przyczyni się do usprawnienia codziennego przemieszczania się mieszkańców oraz poprawi jakość przestrzeni publicznej o dużym natężeniu ruchu pieszego. Zadanie odpowiada na problem niskiej jakości lokalnej infrastruktury komunikacyjnej oraz braku bezpiecznych i komfortowych rozwiązań dla pieszych. Modernizacja zejść stanowi element szerszego procesu poprawy dostępności i integracji przestrzennej w gminie.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Zapewnienie rozwiązań architektonicznych wolnych od barier przy poruszaniu się osób ze szczególnymi potrzebami • Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu poruszania się pieszych dzięki modernizacji infrastruktury komunikacyjnej w centralnej części miejscowości • Poprawa dostępności przestrzeni publicznej dla mieszkańców, w tym osób starszych i z ograniczoną mobilnością • Usprawnienie lokalnych powiązań komunikacyjnych pomiędzy kluczowymi punktami miejscowości • Podniesienie estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej w centrum Łagiewnik • Wzmocnienie integracji przestrzennej obszaru rewitalizacji z jego otoczeniem poprzez poprawę ciągów pieszych <u>Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury publicznej (szt.) - 2 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 2 Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) <u>Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba osób korzystających z nowej/przebudowanej infrastruktury publicznej (osoby/rok) – 9000 Sposób oceny – szacunkowe dane Urzędu Gminy Łagiewniki
Realizator	Gmina Łagiewniki
Lokalizacja	Działki nr 939, 940, 155/13 i 155/14 Lokalizacja przedsięwzięcia, mimo że znajduje się poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji, bezpośrednio z nim koresponduje – stanowi bowiem istotny łącznik komunikacyjny dla mieszkańców obszaru rewitalizacji z centralną częścią Łagiewnik. Wzrost funkcjonalności i bezpieczeństwa tego połączenia przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni publicznych, zwiększy ich dostępność i wpłynie pozytywnie na integrację społeczną, mobilność mieszkańców oraz estetykę centrum miejscowości.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	100 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

12. Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców

Przedsięwzięcie 12	Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P8. Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców P9. Zagrożenie dla środowiska spowodowane brakiem nowoczesnej infrastruktury wodno-ściekowej oraz rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój** KD.3.3 Zwiększanie odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową, zagospodarowanie terenów zielonych i zbiorników wodnych oraz edukację ekologiczną
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie zakłada wykorzystanie lokalnego potencjału edukacyjnego i społecznego poprzez organizację warsztatów oraz spotkań ekologicznych w szkołach, instytucjach kultury i siedzibach organizacji pozarządowych. Mieszkańcy – w tym dzieci i młodzież – wezmą udział w zajęciach praktycznych z zakresu recyklingu, zakładania kompostowników, sadzenia zieleni oraz adaptacji do zmian klimatu. Planowane są również działania w przestrzeni publicznej, takie jak wspólne akcje porządkowe i tworzenie zielonych zakątków edukacyjnych przy zbiornikach wodnych i terenach zielonych. Projekt przewiduje także realizację kampanii informacyjnej z udziałem lokalnych liderów, promującej ekologiczne postawy i codzienne nawyki prośrodowiskowe, wzmacniającej jednocześnie tożsamość wspólnotową i zaangażowanie mieszkańców w dbanie o lokalne środowisko.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Umożliwienie udziału w wydarzeniach osobom ze szczególnymi potrzebami
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności dzieci i młodzieży, poprzez udział w warsztatach, spotkaniach i działaniach praktycznych dotyczących ochrony środowiska • Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania prośrodowiskowe, takie jak wspólne nasadzenia zieleni, tworzenie kompostowników czy akcje sprzątania terenów publicznych • Utrwalenie ekologicznych postaw i nawyków wśród mieszkańców dzięki przeprowadzonej kampanii informacyjnej oraz materiałom edukacyjnym • Aktywizacja lokalnych instytucji i organizacji społecznych jako ośrodków edukacji ekologicznej, wzmacniająca ich rolę w procesach rewitalizacyjnych • Wzmocnienie więzi wspólnotowych i poczucia odpowiedzialności za przestrzeń publiczną, dzięki działaniom opartym na współpracy różnych grup mieszkańców i lokalnych liderów

	Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny: • Liczba zorganizowanych wydarzeń, których celem jest podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców (szt.) – 10 Sposób oceny – Dane Urzędu Gminy Łagiewniki Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny: • Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach, których celem jest podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców (osoby) - 100 Sposób oceny - Rejestr frekwencji, listy obecności z wydarzeń, ewidencja organizatora
Realizator	Gmina Łagiewniki
Lokalizacja	Gmina Łagiewniki, w tym obszar rewitalizacji Chociaż działania projektowe w znacznej części będą realizowane poza formalnie wyznaczonym obszarem rewitalizacji, ich oddziaływanie bezpośrednio dotyczy mieszkańców tego obszaru i odpowiada na zdiagnozowane w nim problemy. Edukacja ekologiczna ma charakter przekrojowy i wymaga wykorzystania potencjału całej gminy – w tym placówek oświatowych, instytucji kultury i organizacji społecznych zlokalizowanych również poza granicami obszaru rewitalizacji. Dodatkowo przestrzenie wykorzystywane do działań projektowych, jak zbiorniki wodne czy tereny zielone, znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji i są użytkowane przez jego mieszkańców. Wspólne inicjatywy i kampanie informacyjne prowadzone na poziomie całej gminy umożliwią trwałą zmianę postaw i zachowań prośrodowiskowych, wzmacniając poczucie odpowiedzialności za przestrzeń wspólną oraz integrując społeczność w działaniach na rzecz środowiska. Tym samym projekt wpisuje się w cele rewitalizacji, niezależnie od lokalizacji poszczególnych zadań.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	100 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

13. Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki

Przedsięwzięcie 13	**Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki**
Zdiagnozowane problemy, na które odpowiada przedsięwzięcie	P8. Zagrożenie dla środowiska spowodowane brakiem nowoczesnej infrastruktury wodno-ściekowej oraz rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu
Cele rewitalizacji i kierunki działań realizowane przez przedsięwzięcie	**Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój**

	KD.3.3 Zwiększanie odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową, zagospodarowanie terenów zielonych i zbiorników wodnych oraz edukację ekologiczną
Zakres realizowanych zadań	Przedmiotem projektu jest kompleksowa modernizacja oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w miejscowości Sokolniki, która obsługuje m.in. miejscowości Sokolniki i Oleszna. Inwestycja ma na celu poprawę efektywności funkcjonowania istniejącej infrastruktury wodno-ściekowej bez zwiększenia jej przepustowości hydraulicznej, co oznacza, że głównym celem jest podniesienie jakości oczyszczania oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko. Projekt odpowiada na zidentyfikowany problem braku nowoczesnych rozwiązań technicznych i infrastrukturalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, co w dłuższej perspektywie stwarza zagrożenie dla lokalnego środowiska przyrodniczego. Modernizacja oczyszczalni przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do wód i gleby, poprawi jakość wód powierzchniowych oraz zwiększy odporność systemu kanalizacyjnego na skutki zmian klimatu, m.in. poprzez efektywniejsze gospodarowanie wodami opadowymi i ściekami. W ramach inwestycji planowane jest także przygotowanie techniczne do przyszłego podłączenia oczyszczalni do projektowanej przepompowni ścieków z Sokolnik do Łagiewnik, co zwiększy elastyczność systemu i jego możliwości adaptacyjne. Realizacja projektu ma również istotne znaczenie z punktu widzenia celów rewitalizacji – poprzez ochronę zasobów środowiskowych i poprawę warunków sanitarnych tworzone są fundamenty dla zrównoważonego rozwoju lokalnego oraz poprawy jakości życia mieszkańców.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	• Nie dotyczy
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	• Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń do wód i gleby dzięki modernizacji infrastruktury oczyszczania ścieków • Zwiększenie efektywności systemu oczyszczania ścieków i poprawa warunków sanitarnych na obszarze obsługiwanym przez oczyszczalnię • Wzrost odporności lokalnej infrastruktury wodno-ściekowej na skutki zmian klimatu, w tym intensywne opady i susze • Zwiększenie możliwości adaptacyjnych i przyszłej rozbudowy systemu kanalizacyjnego poprzez przygotowanie techniczne do połączenia z przepompownią ścieków • Wzmocnienie podstaw dla dalszego rozwoju zrównoważonej gospodarki wodnej na terenie gminy i poprawa warunków życia mieszkańców <u>Wskaźniki produktu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba wspartych obiektów infrastruktury wodno-ściekowej (szt.) - 1

	Sposób oceny - Na podstawie dokumentacji projektowej i powykonawczej (protokoły odbioru, dokumentacja techniczna) <u>Wskaźniki rezultatu wraz ze sposobem oceny:</u> • Liczba osób korzystających z nowej/przebudowanej infrastruktury publicznej (osoby/rok) – 1 164 Sposób oceny – szacunkowe dane Urzędu Gminy Łagiewniki
Realizator	Gmina Łagiewniki
Lokalizacja	Sokolniki Choć oczyszczalnia ścieków w Sokolnikach zlokalizowana jest poza granicami wyznaczonego obszaru rewitalizacji, jej modernizacja w sposób bezpośredni i istotny wpływa na poprawę warunków życia mieszkańców tego obszaru oraz całej Gminy Łagiewniki. Oczyszczalnia obsługuje m.in. miejscowości, z których część znajduje się w granicach obszaru rewitalizacji, a jej sprawne funkcjonowanie warunkuje odpowiedni stan sanitarny, bezpieczeństwo ekologiczne oraz jakość środowiska wodnego na szerszym terenie. Z uwagi na zdiagnozowane zagrożenia środowiskowe wynikające z braku nowoczesnych rozwiązań technicznych i niewystarczającego stanu infrastruktury wodno-ściekowej, realizacja projektu ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia odporności środowiskowej całej gminy, a tym samym również dla obszaru rewitalizacji. Projekt odpowiada zatem na problemy o charakterze ponadlokalnym i systemowym, wpływając pośrednio na ograniczenie negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej na terenach zdegradowanych oraz stanowi podstawę dalszego rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego.
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	2025-2027
Szacowana wartość przedsięwzięcia	2 000 000,00 zł
Finansowanie	Budżet gminy; Fundusze zewnętrzne.

Źródło: Opracowanie własne

4.2 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących cele rewitalizacji i kierunki wyznaczonych działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. Jest to zbiorczy opis uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tj. takich, których zakres, koszt, sposób finansowania czy termin realizacji nie został do końca określony lub, które trudno zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów Gminnego Programu Rewitalizacji.

Dla każdego ze wskazanych poniżej potencjalnych typów przedsięwzięć rewitalizacyjnych określono ich ogólną charakterystykę oraz to, w jakie kierunki działań rewitalizacyjnych wpisują się te przedsięwzięcia.

Tabela 36. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Charakterystyka dopuszczalnych przedsięwzięć	Realizuje kierunki działań
A. Lokalne Centrum Aktywności - wsparcie inicjatyw społecznych Organizacja cyklu warsztatów i wydarzeń dla mieszkańców, promujących integrację społeczną oraz aktywność obywatelską. Działania obejmą szkolenia dla lokalnych liderów, spotkania sąsiedzkie oraz inicjatywy wspólnotowe, wzmacniające więzi społeczne.	KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne
B. Startuj z pomysłem – warsztaty przedsiębiorczości dla mieszkańców Realizacja kursów i spotkań z ekspertami wspierających rozwój umiejętności biznesowych i zawodowych. Uczestnicy nauczą się, jak zakładać i prowadzić działalność gospodarczą, pozyskiwać fundusze oraz rozwijać kompetencje niezbędne na rynku pracy.	KD.2.1 Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i inicjatyw oddolnych KD.2.2 Wyposażanie mieszkańców w kompetencje i umiejętności potrzebne na lokalnym rynku pracy
C. Zielone przystanie – lokalne enklawy rekreacji i retencji Tworzenie niewielkich, rozproszonych stref zieleni i odpoczynku w przestrzeni publicznej obszaru rewitalizacji, pełniących jednocześnie funkcję rekreacyjną, retencyjną i edukacyjną. Zagospodarowanie wybranych, obecnie nieatrakcyjnych lub zdegradowanych terenów poprzez nasadzenia zieleni, utworzenie miejsc do wypoczynku i aktywności mieszkańców oraz wprowadzenie rozwiązań wspierających retencję wody i zwiększających odporność środowiskową.	KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców KD.3.3 Zwiększanie odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową oraz zagospodarowanie terenów zielonych i zbiorników wodnych

Źródło: Opracowanie własne.

4.3 Uwarunkowania środowiskowe realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki obejmuje tereny cenne przyrodniczo, w tym objęte różnymi formami ochrony środowiska wynikającymi z przepisów krajowych oraz prawa Unii Europejskiej. Uwzględnienie uwarunkowań środowiskowych na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowi niezbędny element zrównoważonego rozwoju, zapewniający zgodność Programu z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz innymi aktami prawnymi dotyczącymi ochrony środowiska.

Na terenie objętym Gminnym Programem Rewitalizacji znajdują się następujące obszary i elementy przyrodnicze podlegające ochronie:

- część przysiółka Kuchary, terenów miejscowości Sokolniki i Jaźwina znajduje się w granicach otuliny Ślężańskiego Parku Krajobrazowego;
- część obszaru miejscowości Sieniawka zlokalizowana jest w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Wzgórza Niemczańskie" (PLH020082), a sąsiedztwo tego obszaru obejmuje również tereny sołectw Przystronie i Sienice;
- w miejscowości Jaźwina zidentyfikowano pomnik przyrody – dąb szypułkowy (Quercus robur);
- w rejonie sołectw Przystronie, Łagiewniki i Sieniawka zinwentaryzowano występowanie gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2022 r. poz. 2380), m.in. piegży (Sylvia curruca), cierniówki (Sylvia communis), pokląsawki (Saxicola rubetra), łozówki (Acrocephalus palustris), pliszki żółtej (Motacilla flava), nocka Bechsteina (Myotis bechsteinii) oraz nocka dużego (Myotis myotis).

Dostępne dane przyrodnicze nie wskazują na obecność gatunków roślin chronionych na terenach objętych Programem, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409).

Zgodnie z zakresem opisanych przedsięwzięć, działania rewitalizacyjne będą polegały głównie na remontach, przebudowie i rozbudowie istniejących obiektów budowlanych oraz adaptacji terenów już zainwestowanych na cele społeczne i integracyjne. Charakter tych działań nie powinien generować istotnych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na obszary chronione, pomniki przyrody czy chronione gatunki zwierząt.

Jednocześnie, z uwagi na fakt, iż budynki objęte pracami modernizacyjnymi mogą stanowić miejsca bytowania ptaków i nietoperzy objętych ochroną gatunkową, przed przystąpieniem do realizacji prac zaleca się przeprowadzenie przeglądu ornitologicznego i chiropterologicznego. Czynności te powinny zostać wykonane przez specjalistów, celem identyfikacji ewentualnych siedlisk. W przypadku ich potwierdzenia, wszelkie prace powinny zostać zaplanowane i wykonane w terminach oraz w sposób minimalizujący wpływ na populacje chronionych gatunków, zgodnie z zaleceniami ekspertów.

W sytuacjach, w których konieczne byłoby naruszenie siedlisk lub schronień gatunków chronionych, niezbędne będzie uzyskanie stosownego zezwolenia, zgodnie z art. 56 ustawy o ochronie przyrody. Gmina oraz podmioty realizujące inwestycje są zobowiązane do zapewnienia zgodności działań z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska oraz do stosowania środków kompensacyjnych, jeśli okażą się konieczne.

5 SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały ramy finansowe zaplanowanych przedsięwzięć wraz z szacunkowymi nakładami finansowymi w podziale na środki publiczne (krajowe oraz środki budżetu Gminy), środki UE oraz środki prywatne. Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych szacowana jest na poziomie 18,80 mln zł, z czego 5,64 mln zł wydatkowana zostanie ze środków publicznych, w tym z budżetu Gminy Łagiewniki, a 13,16 mln zł finansowana będzie ze środków Unii Europejskiej (zakładając 70% dofinansowania).

Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy, zgodnie z wymogami art. 21 ustawy o rewitalizacji: „Niezwłocznie po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji, rada gminy wprowadza przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy, do załącznika uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy…”.

Szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji, zakładają maksymalne wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł.

Dopuszcza się również możliwość realizacji przedsięwzięć etapami, jeśli zaistnieje możliwość pozyskania funduszy na część przedsięwzięcia.

W poniższej tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 37. Szacunkowe ramy finansowe GPR z podziałem na źródła finansowania

Lp.	Nazwa projektu	Realizator	Lata realizacji projektu	Indykatywne środki finansowe w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania [w zł]			Suma
				Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE	Pochodzące ze źródeł prywatnych	
1	Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie na wielofunkcyjną przestrzeń wspólnotową wspierającą więzi społeczne	Gmina Łagiewniki	2025-2027	150 000,00 zł	350 000,00 zł	0,00 zł	500 000,00 zł
2	Budowa świetlicy w Sieniawce z funkcją lokalnego centrum kultury i aktywności społecznej	Gmina Łagiewniki	2025-2027	300 000,00 zł	700 000,00 zł	0,00 zł	1 000 000,00 zł
3	Adaptacja budynku Przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów z ofertą usług zdrowotnych	Gmina Łagiewniki	2025-2027	600 000,00 zł	1 400 000,00 zł	0,00 zł	2 000 000,00 zł
4	Przedsiębiorcza Gmina – Centrum Edukacyjno-Konferencyjne dla lokalnego biznesu i mieszkańców wraz z nową siedzibą Urzędu Gminy Łagiewniki	Gmina Łagiewniki	2025-2027	2 400 000,00 zł	5 600 000,00 zł	0,00 zł	8 000 000,00 zł
5	Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją	Gmina Łagiewniki	2025-2027	30 000,00 zł	70 000,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł
6	Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę	Gmina Łagiewniki	2025-2027	600 000,00 zł	1 400 000,00 zł	0,00 zł	2 000 000,00 zł
7	Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce	Gmina Łagiewniki	2025-2027	300 000,00 zł	700 000,00 zł	0,00 zł	1 000 000,00 zł
8	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej	Gmina Łagiewniki	2025-2027	150 000,00 zł	350 000,00 zł	0,00 zł	500 000,00 zł

9	Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej	Gmina Łagiewniki	2025-2027	150 000,00 zł	350 000,00 zł	0,00 zł	500 000,00 zł
10	Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej	Gmina Łagiewniki	2025-2027	300 000,00 zł	700 000,00 zł	0,00 zł	1 000 000,00 zł
11	Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik	Gmina Łagiewniki	2025-2027	30 000,00 zł	70 000,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł
12	Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców	Gmina Łagiewniki	2025-2027	30 000,00 zł	70 000,00 zł	0,00 zł	100 000,00 zł
13	Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki	Gmina Łagiewniki	2025-2027	600 000,00 zł	1 400 000,00 zł	0,00 zł	2 000 000,00 zł
RAZEM				5 640 000,00 zł	13 160 000,00 zł	0,00 zł	18 800 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne.

6 MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Przedstawiony w niniejszym rozdziale opis mechanizmów służących integrowaniu działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych spełnia wymogi ustawy o rewitalizacji (art. 15 ust. 1 pkt 6), a także uwzględnia zalecenia ujęte w *Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027* opracowanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Wytyczne zawarte w tych dokumentach gwarantują zaplanowanie i przeprowadzenie skutecznej interwencji rewitalizacyjnej, wynikającej ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb obszaru rewitalizacji, które są spójne z wizją stanu obszaru oraz celami rewitalizacyjnymi i podporządkowanymi im kierunkami działań (patrz ROZDZIAŁ 3. INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ) i która jest realizowana za pomocą przedsięwzięć rewitalizacyjnych (patrz ROZDZIAŁ 4. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE). Podejście to świadczy o zintegrowanym charakterze zaplanowanego procesu rewitalizacji, dzięki czemu możliwa jest kompleksowa interwencja, oddziałująca na zidentyfikowane problemy, skoncentrowana terytorialnie, prowadzona za pomocą powiązanych ze sobą przedsięwzięć, wpisujących się w różne cele. Takie zintegrowane, kompleksowe podejście przełoży się na synergię działań i nieprzenoszenie się zjawisk kryzysowych do innych części gminy.

Poniżej omówiono główne cechy rewitalizacji jako procesu, który zgodnie z definicją przyjętą w ustawie o rewitalizacji powinien mieć charakter kompleksowy dzięki realizacji zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowanych na obszarze rewitalizacji.

Podejście zintegrowane i kompleksowość

GPR Gminy Łagiewniki zawiera zróżnicowane działania o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym wynikające z przeprowadzonej diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, w tym analizy wyzwań i potencjałów, które go cechują.

Podejście zintegrowane wymaga ścisłej konsolidacji działań planowanych w ramach polityki rewitalizacyjnej. W Gminie Łagiewniki osiągnięto to przez wypracowanie – w drodze uspołecznionego procesu – katalogu przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Po weryfikacji przez zespół ds. rewitalizacji stały się one częścią projektu zintegrowanego, którego podstawą jest łączenie projektów o charakterze prospołecznym z projektami infrastrukturalnymi. Zgodnie z tym założeniem działania polepszające

stan szeroko rozumianej infrastruktury stanowią zaplecze, warunek do przeprowadzenia interwencji w sferze społecznej. Przedsięwzięcia uzupełniające, służą wzmocnieniu procesu rewitalizacji i przyspieszeniu jego efektów. Zastosowanie podejścia zintegrowanego pozwala zaplanować całościową, spójną interwencję, na którą będą się składać powiązane ze sobą przedsięwzięcia. Zgodnie z intencją interesariuszy procesu i twórców programu powinny one doprowadzić do trwałych zmian na obszarze rewitalizacji.

W przypadku GPR wyzwania strategiczne wyrażone w celach i kierunkach działań mają charakter ogólny i długofalowy zgodnie z szerszą koncepcją działań rewitalizacyjnych wykraczającą poza zakres przedsięwzięć zamieszczonych w programie.

Zaplanowane przedsięwzięcia równoważą się i dopełniają, wykazując kompleksowy charakter – przedsięwzięcia infrastrukturalne są bowiem ściśle powiązane z projektami społecznymi, stanowiąc niezbędną bazę dla działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i marginalizacji. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w programie charakteryzują się więc wielowymiarowymi powiązaniami (patrz tabela poniżej), dzięki czemu po realizacji programu powinno nastąpić połączenie ich efektów i zwiększenie oddziaływania na stan kryzysowy obszaru rewitalizacji. Ta całościowa odpowiedź na zidentyfikowane deficyty obszaru rewitalizacji pozwoli uzyskać efekt synergii – szersze i trwalsze oddziaływanie na zachodzące na obszarze zmiany.

Koncentracja

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki przyjęto zasadę koncentracji działań, co oznacza ukierunkowanie interwencji przede wszystkim na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, charakteryzującym się szczególną kumulacją problemów społecznych, przestrzennych i gospodarczych. Obszar ten, mimo ograniczonej powierzchni, posiada istotne znaczenie funkcjonalne i społeczne dla całej gminy, dlatego zaplanowane działania – nawet jeśli z przyczyn technicznych lub infrastrukturalnych są realizowane poza jego granicami – służą przede wszystkim jego mieszkańcom. Przedsięwzięcia realizowane poza obszarem rewitalizacji mają charakter wspierający i uzupełniający, wzmacniając proces odnowy poprzez poprawę dostępności do usług, przestrzeni wspólnych i infrastruktury o znaczeniu ogólnogminnym. Dzięki funkcjonalnym powiązaniom oraz ponadlokalnemu zasięgowi oddziaływania, inicjatywy te stanowią realne wsparcie dla celów rewitalizacji, przyczyniając się do ograniczania negatywnych zjawisk i poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Tabela 38. Charakterystyka metodologii komplementarności pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami i podmiotami je realizującymi

Typ komplementarności	Opis
Przestrzenna	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają charakter spójny przestrzennie, choć część z nich realizowana jest poza formalnie wyznaczonym obszarem rewitalizacji. Ich lokalizacja wynika z funkcjonalnych powiązań oraz braku odpowiedniej infrastruktury na samym obszarze rewitalizacji. Przedsięwzięcia te są jednak bezpośrednio skierowane do jego mieszkańców i odpowiadają na zdiagnozowane tam problemy. Dzięki temu unika się rozproszenia działań, a ich efekt wzmacniany jest poprzez wzajemne uzupełnianie się projektów i ograniczenie interwencji punktowych.
Problemowa	Zaplanowane przedsięwzięcia odpowiadają na zidentyfikowane w szczegółowej diagnozie problemy w sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej i środowiskowej (Tabela „Oddziaływanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poszczególne sfery"). Dopełniają się i kompleksowo odpowiadają na problemy na podstawie określonej wizji, celów i kierunków działań. Zapewnienie komplementarności problemowej ma przeciwdziałać fragmentacji działań.
Proceduralno-instytucjonalna	Wdrażanie i zarządzanie Programem będzie należało do Pełnomocnika Wójta ds. rewitalizacji. Natomiast za przygotowanie i realizację poszczególnych przedsięwzięć odpowiadać będą podmioty realizujące. Powołany zostanie także Komitet Rewitalizacji, który zgodnie z Ustawą stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta. Przedsięwzięcia zostały określone w ramach procesu partycypacji i dialogu społecznego. Realizatorów odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych przedsięwzięć wskazano w podrozdziale dotyczącym przedsięwzięć rewitalizacyjnych. System zarządzania został szczegółowo opisany w części zarządczej Programu. Dodatkowo, w ramach komplementarności proceduralno-instytucjonalnej zadbano o to, aby przewidziane przedsięwzięcia rewitalizacyjne były zgodne z zapisami dokumentów wyższego rzędu, w szczególności ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 i Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego. W tym celu, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 lit a Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U.2024.278), wystąpiono o zaopiniowanie dokumentu do Zarządu Województwa Dolnośląskiego. Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą nr 2205/VII/2 z dnia 26 maja 2025 roku, wydał pozytywną opinię dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030" w zakresie zgodności z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego oraz Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

Międzyokresowa	Założone do realizacji przedsięwzięcia stanowią ciągłość dotychczasowej polityki rewitalizacyjnej Gminy Łagiewniki poprzez kontynuację i uzupełnienie „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023”. W związku z tym zostanie zachowana ciągłość programowa procesu rewitalizacji. Przy wdrażaniu przedsięwzięć wykorzystane zostaną doświadczenia z dotychczas realizowanego programu rewitalizacji oraz działań infrastrukturalnych i społecznych z kolejnych perspektyw unijnych tj. 2004-2006, 2007-2013, 2014-2020.
Źródła finansowania	Komplementarność zakłada łączenie prywatnych i publicznych źródeł finansowania przy wykorzystaniu środków Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Podmioty zaangażowane w realizację przedsięwzięć zakładają dywersyfikację ich finansowania.

Źródło: Opracowanie własne

Opisane mechanizmy zapewniające wielowymiarową komplementarność przekładają się na kompleksowość i zintegrowany charakter obecnego programu rewitalizacji. Uwzględnia on bowiem aspekty społeczne, a także gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, środowiskowe czy techniczne – związane z obszarem rewitalizacji. Z tego powodu interwencję wynikającą z GPR Gminy Łagiewniki, złożoną z różnorodnych, wzajemnie dopełniających się, skoncentrowanych przestrzennie projektów, które stanowią kontynuację wcześniejszych działań i będą finansowane z różnych źródeł, należy uznać za całościowy, zintegrowany, spójny proces rewitalizacji, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Zgodnie z założeniem wszystkie przedsięwzięcia podstawowe są wzajemnie powiązane, stanowiąc kompleksową interwencję, która zrealizowana w całości wzmacnia siłę oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć. Poniżej zaprezentowano wzajemne powiązania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i ich powiązanie z przeprowadzonymi wcześniej działaniami, a także ich kompleksowe oddziaływanie na różne sfery kryzysowe.

Jako podstawę uznania powiązań za szczególnie silne przyjęto lokalizację projektów, wychodząc z założenia, że poprawa spójności społecznej poprzez najróżniejsze działania aktywizacyjne i animacyjne nierozerwalnie łączy się z poprawą środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną bezpośredniego otoczenia. Powiązania przedsięwzięć na poziomie strategicznym – z wyznaczonymi celami i kierunkami działań jako odpowiedź na zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji – świadczące o zintegrowanym charakterze interwencji zostały przedstawione w ROZDZIALE 3. INTEGRALNOŚĆ SYSTEMU WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ.

Tabela 39. Powiązanie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z innymi przedsięwzięciami

Lp.	Przedsięwzięcie podstawowe GPR Gminy Łagiewniki do roku 2030	Powiązanie z innymi przedsięwzięciami GPR Gminy Łagiewniki do roku 2030	Powiązanie z przedsięwzięciami w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023
1	Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie na wielofunkcyjną przestrzeń wspólnotową wspierającą więzi społeczne	2. Budowa świetlicy w Sieniawce z funkcją lokalnego centrum kultury i aktywności społecznej 3. Adaptacja budynku Przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów z ofertą usług zdrowotnych Sokolniki	• Adaptacja istniejącego budynku szkoły Podstawowej w Jaźwinie wraz z terenem przyległym do szkoły • Stworzenie systemu poradnictwa rodzinnego dla mieszkańców obszarów rewitalizacji
2	Budowa świetlicy w Sieniawce z funkcją lokalnego centrum kultury i aktywności społecznej	1. Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie na wielofunkcyjną przestrzeń wspólnotową wspierającą więzi społeczne 3. Adaptacja budynku Przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów z ofertą usług zdrowotnych	• Budowa świetlicy w Sieniawce
3	Adaptacja budynku Przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów z ofertą usług zdrowotnych	1. Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie na wielofunkcyjną przestrzeń wspólnotową wspierającą więzi społeczne 2. Budowa świetlicy w Sieniawce z funkcją lokalnego centrum kultury i aktywności społecznej	• Adaptacja budynku Przedszkola w Łagiewnikach na Dom dziennego pobytu dla osób starszych
4	Przedsiębiorcza Gmina – Centrum Edukacyjno-Konferencyjne dla lokalnego biznesu i mieszkańców wraz z nową siedzibą Urzędu Gminy Łagiewniki	5. Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją	• Stworzenie gminnego centrum konferencyjno-edukacyjnego w Łagiewnikach • Zagospodarowanie obiektów dawnej bazy transportu rolnego na Urząd Gminy Łagiewniki • Punkt Przedsiębiorcy w Łagiewnikach
5	Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją	4. Przedsiębiorcza Gmina – Centrum Edukacyjno-Konferencyjne dla lokalnego biznesu i mieszkańców wraz z nową siedzibą Urzędu Gminy Łagiewniki	• Pracuj w gminie! • Rozwiń skrzydła w gminie Łagiewniki
6	Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę	7. Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce 8. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie	• Stworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji wokół zbiornika „Tama Łagiewniki” w Łagiewnikach

		wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej 9. Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej 10. Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej 11. Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik 12. Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców 13. Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki	
7	Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce	6. Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę 8. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej 9. Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej 10. Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej 11. Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik 12. Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców 13. Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki	• Zagospodarowanie terenu wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce
8	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej	6. Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę 7. Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce 9. Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa	• Zagospodarowanie terenu wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie

		kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej 10. Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej 11. Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik 12. Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców 13. Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki	
9	Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej	6. Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę 7. Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce 8. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej 10. Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej 11. Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik 12. Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców 13. Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki	• Uporządkowanie i zabezpieczenie terenu wokół dawnego dworu w Ligocie Wielkiej
10	Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej	6. Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę 7. Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce 8. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej 9. Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa	

		kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej 11. Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik 12. Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców 13. Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki	
11	Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik	6. Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę 7. Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce 8. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej 9. Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej 10. Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej 12. Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców 13. Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki	• Remont zejść z ulicy Jedności Narodowej w ul. Dolną w Łagiewnikach
12	Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców	6. Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę 7. Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce 8. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej 9. Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej	

		10. Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej 11. Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik 13. Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki	
13	Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki	6. Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę 7. Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce 8. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej 9. Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej 10. Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej 11. Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik 12. Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców	

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 40. Oddziaływanie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poszczególne sfery

Lp.	Przedsięwzięcie podstawowe	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna, środowiskowa i funkcjonalno-przestrzenna
1	Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie na wielofunkcyjną przestrzeń wspólnotową wspierającą więzi społeczne	X		X
2	Budowa świetlicy w Sieniawce z funkcją lokalnego centrum kultury i aktywności społecznej	X		X
3	Adaptacja budynku Przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów z ofertą usług zdrowotnych	X		X

4	Przedsiębiorcza Gmina – Centrum Edukacyjno-Konferencyjne dla lokalnego biznesu i mieszkańców wraz z nową siedzibą Urzędu Gminy Łagiewniki		X	
5	Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją		X	
6	Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę	X		X
7	Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce	X	X	X
8	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej	X		X
9	Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej			X
10	Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej			X
11	Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik			X
12	Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców			X
13	Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki			X

Źródło: Opracowanie własne

Rewitalizacja to kompleksowy proces, który obejmuje zarówno inwestycje infrastrukturalne, jak i działania społeczne (tzw. działania miękkie). Ich wzajemne powiązanie jest kluczowe dla osiągnięcia trwałych efektów w poprawie jakości życia mieszkańców i eliminacji negatywnych zjawisk na obszarach zdegradowanych.

Działania infrastrukturalne, takie jak adaptacja budynków na cele społeczne, zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych czy modernizacja przestrzeni publicznych i komunikacyjnych, stwarzają nowe możliwości do wypoczynku, integracji i aktywności mieszkańców. Z kolei działania miękkie, obejmujące edukację ekologiczną, rozwój kompetencji zawodowych oraz organizację wydarzeń społeczno-kulturalnych, pozwalają na pełne wykorzystanie nowo powstałej lub zmodernizowanej infrastruktury i wzmacniają oddziaływanie projektów na lokalną społeczność.

Tabela 41. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Opis sposobu, w jaki zestaw powiązanych działań społecznych i infrastrukturalnych ograniczy/wyeliminuje negatywne zjawiska na obszarze rewitalizacji
1	Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie na wielofunkcyjną przestrzeń wspólnotową wspierającą więzi społeczne	Zestaw działań zaplanowanych w ramach adaptacji budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie skutecznie ograniczy zdiagnozowane problemy społeczne występujące na obszarze rewitalizacji poprzez połączenie interwencji infrastrukturalnej z działaniami o charakterze społecznym. Przekształcenie niewykorzystywanego obiektu

		w estetyczną i funkcjonalną przestrzeń wspólnotową stworzy mieszkańcom warunki do regularnych spotkań, aktywności i integracji. Wzmocnienie dostępności do oferty społeczno-kulturalnej – szczególnie dla grup zagrożonych wykluczeniem – umożliwi nawiązywanie relacji sąsiedzkich i odbudowę lokalnych więzi. Uzupełnieniem inwestycji infrastrukturalnej będą działania miękkie: warsztaty, wydarzenia międzypokoleniowe, inicjatywy oddolne i animacja społeczna, które aktywizują mieszkańców, pobudzają zaangażowanie obywatelskie i wzmacniają tożsamość wspólnotową. Dzięki temu nowa przestrzeń stanie się trwałym narzędziem przeciwdziałania izolacji społecznej oraz niskiej aktywności mieszkańców, wspierając jednocześnie długofalowy proces poprawy jakości życia w obszarze rewitalizacji.
2	Budowa świetlicy w Sieniawce z funkcją lokalnego centrum kultury i aktywności społecznej	Zestaw działań zaplanowanych w ramach budowy świetlicy w Sieniawce jako lokalnego centrum kultury i aktywności społecznej stanowi kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane problemy społeczne obszaru rewitalizacji. Nowoczesna i dostępna infrastruktura umożliwi organizację różnorodnych form aktywności – od warsztatów edukacyjnych, przez wydarzenia kulturalne, po spotkania integracyjne – które wzmocnią więzi międzyludzkie i pobudzą zaangażowanie społeczne. Dzięki otwartemu charakterowi obiektu i bogatej ofercie programowej mieszkańcy obszaru rewitalizacji uzyskają realny dostęp do nowych możliwości rozwoju i integracji społecznej. Świetlica stanie się miejscem aktywności lokalnych organizacji i grup nieformalnych, a działania animacyjne prowadzone w nowym obiekcie będą przeciwdziałały wykluczeniu społecznemu, wspierały budowanie tożsamości lokalnej i przyczyniały się do poprawy jakości życia mieszkańców. Projekt ten – mimo lokalizacji poza granicami formalnie wyznaczonego obszaru rewitalizacji – dzięki funkcjonalnym i społecznym powiązaniom z tym obszarem, ma bezpośredni i pozytywny wpływ na niwelowanie problemów społecznych występujących w jego obrębie.
3	Adaptacja budynku Przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów z ofertą usług zdrowotnych	Zintegrowany charakter przedsięwzięcia polegającego na adaptacji budynku przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów zapewnia kompleksową odpowiedź na wieloaspektowe problemy społeczne występujące na obszarze rewitalizacji, szczególnie w kontekście rosnących potrzeb osób starszych. Poprzez stworzenie infrastruktury umożliwiającej codzienną opiekę, aktywizację i wsparcie zdrowotne, projekt realnie przyczynia się do poprawy jakości życia seniorów i osób niesamodzielnych, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dzięki bogatej ofercie działań edukacyjnych, integracyjnych i prozdrowotnych możliwe będzie zwiększenie ich udziału w życiu społecznym, przeciwdziałanie izolacji oraz wzmocnienie solidarności międzypokoleniowej. Nowoczesna, dostępna i dostosowana infrastruktura będzie pełnić funkcję lokalnego centrum opiekuńczo-aktywizującego, oferując jednocześnie miejsce spotkań, wydarzeń i inicjatyw wspólnotowych. Lokalizacja inwestycji – choć poza formalnymi granicami obszaru rewitalizacji – wynika z konieczności zapewnienia wysokiej dostępności komunikacyjnej i funkcjonalnej dla mieszkańców całej gminy, w tym obszaru rewitalizacji, i umożliwia skuteczne świadczenie usług odpowiadających na zdiagnozowane deficyty społeczne i zdrowotne. Przedsięwzięcie wspiera kluczowe cele Gminnego Programu Rewitalizacji poprzez połączenie działań infrastrukturalnych z ofertą społeczną i zdrowotną, realnie wpływając na ograniczenie zjawisk wykluczenia i marginalizacji.
4	Przedsiębiorcza Gmina – Centrum Edukacyjno-	Zestaw powiązanych działań społecznych i infrastrukturalnych planowanych w ramach przedsięwzięcia przyczyni się do ograniczenia

	Konferencyjne dla lokalnego biznesu i mieszkańców wraz z nową siedzibą Urzędu Gminy Łagiewniki	problemów społeczno-gospodarczych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji poprzez stworzenie nowoczesnej, ogólnodostępnej przestrzeni sprzyjającej rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości oraz zwiększaniu aktywności zawodowej mieszkańców. W ramach infrastruktury centrum realizowane będą działania edukacyjne, szkoleniowe i doradcze skierowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji – w tym osób bezrobotnych, długotrwale wykluczonych z rynku pracy oraz młodych wchodzących na rynek. Nowa siedziba urzędu zlokalizowana w dostępnej i przyjaznej przestrzeni poprawi jakość usług publicznych oraz ułatwi mieszkańcom kontakt z administracją, wzmacniając poczucie uczestnictwa i wpływu na sprawy lokalne. Inwestycja umożliwi również aktywne włączanie mieszkańców obszaru rewitalizacji w procesy rozwoju gminy – zarówno poprzez zatrudnienie przy realizacji projektu, jak i uczestnictwo w wydarzeniach i inicjatywach społeczno-gospodarczych. Działania te, realizowane w przestrzeni dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, będą sprzyjały inkluzji społecznej, podniesieniu kompetencji zawodowych i wzrostowi zatrudnienia, co bezpośrednio odpowiada na cele Gminnego Programu Rewitalizacji, wzmacniając potencjał ludzki i gospodarczy gminy.
5	Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją	Przedsięwzięcie odpowiada na zdiagnozowane problemy niskiego poziomu przedsiębiorczości oraz wykluczenia zawodowego, poprzez kompleksowe wsparcie edukacyjne uczniów zamieszkujących obszar rewitalizacji. Program zakłada rozwijanie kompetencji kluczowych i umiejętności przyszłości, dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy i wyzwań społeczno-gospodarczych. W ramach projektu realizowane będą zajęcia dodatkowe, warsztaty praktyczne oraz doradztwo edukacyjno-zawodowe, ukierunkowane na rozwój kompetencji cyfrowych, przedsiębiorczych, społecznych i poznawczych. Projekt przyczyni się do wyrównania szans edukacyjnych, wzrostu motywacji uczniów do nauki oraz lepszego przygotowania ich do dalszej ścieżki zawodowej. Działania skierowane do nauczycieli, obejmujące szkolenia i wsparcie metodyczne, pozwolą na podniesienie jakości kształcenia oraz wdrażanie nowoczesnych metod pracy z uczniem. Efektem będzie wzrost aktywności młodych mieszkańców, ich większa gotowość do podejmowania inicjatyw oraz silniejsze powiązanie edukacji z realnymi potrzebami rynku pracy. Chociaż działania realizowane będą poza granicami formalnie wyznaczonego obszaru rewitalizacji, bezpośrednio dotyczą dzieci i młodzieży z tego terenu, wspierając ich rozwój i przeciwdziałając wykluczeniu edukacyjnemu oraz zawodowemu. Przedsięwzięcie wpisuje się w cele rewitalizacji w sferze społeczno-gospodarczej, budując fundamenty dla długofalowej aktywizacji i wzrostu przedsiębiorczości wśród młodego pokolenia mieszkańców.
6	Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę	Zestaw powiązanych działań społecznych i infrastrukturalnych zaplanowanych w ramach przedsięwzięcia przyczyni się do eliminacji lub ograniczenia negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji poprzez stworzenie dostępnej, atrakcyjnej i wielofunkcyjnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji, aktywności społecznej i rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości. Infrastruktura wypoczynkowa i rekreacyjna, w tym kąpielisko, wypożyczalnia sprzętu wodnego oraz przestrzenie usługowe, umożliwi organizację wydarzeń społecznych, kulturalnych i edukacyjnych angażujących mieszkańców – w tym osoby zagrożone wykluczeniem – co wpłynie na wzrost ich uczestnictwa w życiu lokalnym. Jednocześnie uporządkowanie i bezpieczne zagospodarowanie terenów wokół zbiornika wodnego przyczyni się do poprawy estetyki przestrzeni,

		zwiększenia świadomości ekologicznej oraz wzmocnienia odporności środowiskowej gminy. Dzięki powiązaniu działań infrastrukturalnych z animacją społeczną i wsparciem aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji (np. poprzez zatrudnienie przy obsłudze obiektów), przedsięwzięcie będzie miało rzeczywisty wpływ na ograniczenie problemów społecznych, środowiskowych i gospodarczych, realizując w sposób zintegrowany cele Gminnego Programu Rewitalizacji.
7	Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce	Zestaw powiązanych działań społecznych i infrastrukturalnych przewidzianych w ramach przedsięwzięcia bezpośrednio odpowiada na zidentyfikowane problemy społeczne, przestrzenne i środowiskowe występujące na obszarze rewitalizacji. Inwestycja w zdegradowaną przestrzeń publiczną, której potencjał dotychczas pozostawał niewykorzystany, pozwoli stworzyć bezpieczne, atrakcyjne i funkcjonalne miejsce integracji międzypokoleniowej, wypoczynku oraz aktywności społecznej i kulturalnej. Realizacja komponentu infrastrukturalnego – budowa kąpieliska, strefy rekreacyjnej, małej gastronomii i wypożyczalni sprzętu – zostanie uzupełniona o działania aktywizujące lokalną społeczność, w tym osób z obszaru rewitalizacji, poprzez ich zatrudnienie i włączenie w bieżące funkcjonowanie obiektu. Teren wokół stawu stanie się miejscem realizacji wydarzeń o charakterze społecznym i edukacyjnym, z naciskiem na kształtowanie postaw proekologicznych i rozwijanie lokalnych inicjatyw. Dzięki temu przedsięwzięcie, choć realizowane poza formalnymi granicami obszaru rewitalizacji, w sposób funkcjonalny i bezpośredni przyczynia się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, zwiększania aktywności obywatelskiej i poprawy jakości życia mieszkańców tego obszaru, wspierając cele i kierunki działań GPR Gminy Łagiewniki.
8	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej	Zestaw powiązanych działań społecznych i infrastrukturalnych zaplanowanych w ramach przedsięwzięcia stanowi zintegrowaną odpowiedź na kluczowe problemy społeczne, przestrzenne i środowiskowe zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji. Poprzez rewitalizację zdegradowanej przestrzeni w centralnej części miejscowości projekt przyczyni się do wzrostu aktywności mieszkańców i ich integracji, zwłaszcza poprzez stworzenie bezpiecznych i atrakcyjnych miejsc spotkań oraz infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Równolegle do działań inwestycyjnych prowadzone będą działania społeczne, takie jak animacje, wydarzenia międzypokoleniowe, zajęcia wspólnotowe i edukacyjne, realizowane we współpracy z lokalną OSP i instytucjami kultury. Przedsięwzięcie zakłada również wprowadzenie elementów zieleni urządzonej oraz rozwiązań z zakresu małej retencji wodnej, co zwiększy odporność środowiskową tego fragmentu gminy. Mimo lokalizacji poza granicami formalnie wyznaczonego obszaru rewitalizacji, projekt bezpośrednio oddziałuje na jego mieszkańców, umożliwiając im aktywne uczestnictwo w życiu społecznym oraz korzystanie z nowej infrastruktury. Kompleksowe podejście do zagospodarowania terenu wokół remizy i basenu przeciwpożarowego sprawia, że przedsięwzięcie skutecznie wspiera cele Gminnego Programu Rewitalizacji, przyczyniając się do poprawy jakości życia, zwiększenia integracji społecznej oraz przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym i środowiskowym.
9	Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-	Zestaw działań zaplanowanych w ramach przedsięwzięcia ma na celu stworzenie fundamentów pod przyszłe, aktywne wykorzystanie przestrzeni o wysokim potencjale społecznym, kulturowym i tożsamościowym. Poprzez realizację prac zabezpieczających

	kulturalnej	i porządkowych, projekt przyczyni się do zachowania cennego zabytku, uporządkowania przestrzeni publicznej i zwiększenia bezpieczeństwa wokół obiektu, co pozwoli na jego udostępnienie społeczności lokalnej. Jednocześnie działania te otwierają możliwość prowadzenia aktywności integracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych w przyszłości – zarówno dla mieszkańców Ligoty Wielkiej, jak i całej gminy, w tym obszaru rewitalizacji. Dzięki stworzeniu funkcjonalnego i symbolicznego miejsca wspólnotowego, przedsięwzięcie wpływa na wzmacnianie więzi społecznych, podniesienie jakości życia i rozwój tożsamości lokalnej, co stanowi istotny element przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym. Projekt łączy zatem działania infrastrukturalne z długofalową wizją aktywizacji społeczno-kulturalnej, tworząc bezpieczną, estetyczną i funkcjonalną przestrzeń, która służyć będzie integracji mieszkańców oraz zachowaniu dziedzictwa kulturowego, także w kontekście dalszego procesu rewitalizacji gminy.
10	Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej	Zestaw powiązanych działań społecznych i infrastrukturalnych w ramach przedsięwzięcia przyczyni się do ograniczenia zdiagnozowanych problemów braku ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej poprzez rewitalizację historycznego obiektu i zagospodarowanie jego otoczenia na potrzeby mieszkańców, w tym osób z obszaru rewitalizacji. Odnowienie wieży i stworzenie przyjaznej przestrzeni wypoczynkowo-integracyjnej umożliwi organizację wydarzeń społecznych i kulturalnych, wspierając lokalną tożsamość, aktywizację społeczną oraz rozwój oferty turystyczno-rekreacyjnej. Projekt, mimo realizacji poza granicami obszaru rewitalizacji, oddziałuje bezpośrednio na jego mieszkańców, poprawiając jakość życia i dostęp do funkcjonalnych przestrzeni wspólnych.
11	Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik	Zestaw działań infrastrukturalnych zaplanowanych w ramach przedsięwzięcia stanowi bezpośrednią odpowiedź na problem słabej dostępności przestrzennej oraz niskiej jakości lokalnej infrastruktury komunikacyjnej. Modernizacja istniejących zejść pomiędzy ul. Jedności Narodowej a ul. Dolną w centrum Łagiewnik poprawi bezpieczeństwo, funkcjonalność oraz komfort przemieszczania się pieszych – w tym osób starszych, z niepełnosprawnościami i o ograniczonej mobilności. Przebudowane schody wraz z nową nawierzchnią i obustronnymi poręczami staną się istotnym elementem przestrzeni publicznej, odpowiadającym na potrzeby mieszkańców. Projekt przyczyni się do usprawnienia codziennego poruszania się oraz zwiększenia spójności komunikacyjnej w obrębie miejscowości, co pozytywnie wpłynie na mobilność mieszkańców, dostęp do usług i uczestnictwo w życiu społecznym. Mimo lokalizacji poza granicami wyznaczonego obszaru rewitalizacji, przedsięwzięcie ma bezpośredni związek funkcjonalny z tym obszarem – łączy go z centralną częścią miejscowości. Poprawa bezpieczeństwa, estetyki oraz dostępności przestrzeni publicznej w tym rejonie w sposób realny wspiera cele rewitalizacji, ograniczając bariery przestrzenne i poprawiając jakość życia mieszkańców.
12	Zielona przyszłość – edukacja ekologiczna dla mieszkańców	Zestaw działań edukacyjnych i społecznych zaplanowanych w ramach przedsięwzięcia stanowi odpowiedź na zdiagnozowane problemy niskiego poziomu świadomości ekologicznej oraz zagrożeń środowiskowych wynikających z braku nowoczesnych rozwiązań adaptacyjnych do zmian klimatu. Projekt zakłada aktywne zaangażowanie mieszkańców – w tym dzieci, młodzieży i osób dorosłych – w warsztaty, akcje terenowe i działania edukacyjne, które promują codzienne nawyki proekologiczne, takie jak segregacja odpadów, tworzenie kompostowników czy wspólne nasadzenia zieleni.

		Realizacja przedsięwzięcia w przestrzeniach dostępnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji – takich jak tereny zielone, zbiorniki wodne i instytucje publiczne – pozwoli na bezpośrednie oddziaływanie na społeczność lokalną oraz zaktywizowanie jej do działania na rzecz ochrony środowiska. Projekt przyczyni się do utrwalenia pozytywnych postaw, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za wspólną przestrzeń i integracji międzypokoleniowej poprzez wspólne inicjatywy. Dzięki edukacyjnemu i integracyjnemu charakterowi projektu możliwe będzie trwałe ograniczenie negatywnych zjawisk środowiskowych na terenach zdegradowanych oraz budowanie odporności lokalnej społeczności na skutki zmian klimatu, zgodnie z celami Gminnego Programu Rewitalizacji.
13	Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Sokolniki	Realizacja przedsięwzięcia w zakresie kompleksowej modernizacji oczyszczalni ścieków w Sokolnikach stanowi istotny element wzmacniania odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji i całej gminy. Projekt bezpośrednio odpowiada na zdiagnozowane zagrożenia wynikające z przestarzałej infrastruktury wodno-ściekowej, których skutki obejmują również tereny zdegradowane – m.in. poprzez wpływ na jakość środowiska wodnego, stan sanitarny oraz warunki życia mieszkańców. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, inwestycja przyczyni się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do wód i gleby, zwiększy skuteczność oczyszczania ścieków oraz umożliwi lepsze zarządzanie zasobami wodnymi w kontekście zmian klimatycznych. W efekcie nastąpi poprawa bezpieczeństwa ekologicznego i zdrowotnego, co przełoży się na wyższą jakość życia mieszkańców, w tym osób zamieszkujących obszar rewitalizacji. Projekt ma również znaczenie strategiczne – przygotowanie oczyszczalni do przyszłego połączenia z przepompownią ścieków zwiększa elastyczność całego systemu, tworząc podstawy dla dalszego rozwoju infrastruktury oraz zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego. Pomimo lokalizacji poza granicami obszaru rewitalizacji, modernizacja oczyszczalni wpływa systemowo na eliminację negatywnych zjawisk środowiskowych, tworząc warunki sprzyjające poprawie stanu technicznego infrastruktury i jakości przestrzeni publicznych w skali całej gminy.

Źródło: Opracowanie własne

7 PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

„Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030” został przeanalizowany przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu pod kątem konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W piśmie z 17 lipca 2025 r., nr WSI.411.2.51.2025.AP, RDOŚ przychylił się do stanowiska organu opracowującego projekt dokumentu, potwierdzając brak potrzeby przeprowadzania takiej oceny dla przedmiotowego GPR.

Analogiczną analizę przeprowadził Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. W piśmie z 4 czerwca 2025 r., nr ZNS.9022.4.39.2025.MM, DPWIS stwierdził, że nie zachodzi konieczność przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030".

8 REALIZACJA ZASADY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ I PARTNERSTWA

8.1 Identyfikacja interesariuszy procesu rewitalizacji

Dokumenty prawne i strategiczne dotyczące rewitalizacji podkreślają znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji społecznej w procesie tworzenia, wdrażania i oceny programów rewitalizacji. Rewitalizacja to proces, który ma być prowadzony z udziałem interesariuszy, przede wszystkim mieszkańców, podmiotów samorządowych, pozarządowych, gospodarczych oraz grup nieformalnych. Przepisy ustawowe obligują gminę do realizacji działań rewitalizacyjnych w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy. W myśl art. 5 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, działania inicjowane w ramach partycypacji społecznej oraz cały proces z nią związany polega przede wszystkim na:

1. poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy i dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
2. prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy oraz o przebiegu tego procesu,
3. inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,
4. zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji,
5. wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji,
6. zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Kwestie zaangażowania interesariuszy – podmiotów społeczno-gospodarczych – regulują także zapisy ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich

w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa), co uwzględniono przy identyfikacji potencjalnych interesariuszy planowanego procesu rewitalizacji.

W GPR przyjęto więc, że zasada partycypacji społecznej będzie towarzyszyć procesowi rewitalizacji na każdym jego etapie – od przygotowania programu, przez wdrażanie działań i ich monitoring, po ocenę całego procesu. Gmina Łagiewniki, świadoma, że nie sposób przeprowadzić rzetelnej diagnozy prowadzącej do określenia obszarów kryzysowych bez udziału osób, dla których i wśród których ma być prowadzona rewitalizacja, przeprowadziła najpierw analizę działających na obszarze gminy interesariuszy procesu. Identyfikacja uczestników, kreatorów i odbiorców rewitalizacji Gminy Łagiewniki, odniosła się do każdej ze sfer życia gminy, tj. do sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Ważnym elementem przygotowania gminy do koordynacji i zarządzania procesem rewitalizacji było określenie interesariuszy, którzy będą nie tylko odbiorcami czy uczestnikami działań, ale także ich potencjalnymi realizatorami, przez co będą mieli realny wpływ na osiąganie celów rewitalizacji Gminy Łagiewniki.

W kolejnych podrozdziałach opisano działania związane z realizacją zasady partycypacji społecznej i partnerstwa na etapie przygotowania, wdrażania i oceny GPR. Analiza grup interesariuszy miała na celu wskazanie aktorów, którzy już na tym wczesnym etapie mogliby włączyć się w tworzenie programu. Analizie poddano przede wszystkim instytucje, organizacje pozarządowe i lokalnych przedsiębiorców.

Bezpośrednimi interesariuszami procesu są bowiem mieszkańcy obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki, do których przede wszystkim są skierowane działania wdrażane przez podmioty sektora publicznego, jak i podmioty społeczne występujące w roli wykonawców powierzonych im do realizacji zadań publicznych. Są to:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji zagrożeni wykluczeniem społecznym,
- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze,
- mieszkańcy gminy, inni niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji.

Na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji w Gminie Łagiewniki działają (na terenie rewitalizacji oraz w gminie) następujące podmioty świadczące usługi publiczne:

- Urząd Gminy w Łagiewnikach;

- gminne jednostki organizacyjne, m.in. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagiewnikach, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łagiewnikach, Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Olesznej, Przedszkole Publiczne „Na Akacjowym Wzgórzu" w Łagiewnikach;
- samodzielna jednostka: Gminny Ośrodek Kultury, Bibliotek i Sportu w Łagiewnikach;
- związki komunalne, których członkiem jest gmina: Zakład Usług Komunalnych w Łagiewnikach Sp. z o.o.,
- Rada Gminy Łagiewniki;
- Rady Sołeckie,
- Starostwo Powiatowe w Dzierżoniowie.

Obszar rewitalizacji, poza interwencją zaplanowaną w GPR, będzie dodatkowo skupiał aktywność wymienionych wyżej podmiotów, realizujących na jego terenie działania statutowe. Na obszarze rewitalizacji dojdzie więc do integracji wielu polityk publicznych oraz procesu odnowy wywołanego wdrażaniem programu, w efekcie czego zwiększy się dostępność usług publicznych, a w ślad za nią aktywność mieszkańców i poziom ich udziału w życiu społecznym.

Niezwykle ważnymi interesariuszami rewitalizacji w Gminie Łagiewniki, działającymi na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji, są organizacje pozarządowe. Z punktu widzenia procesu rewitalizacji kluczowymi podmiotami społeczno-gospodarczymi, które powinno włączyć się w proces, są stowarzyszenia prowadzące działalność w sferze aktywizacji społeczno-zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem. Na terenie Gminy Łagiewniki zidentyfikowano następujących partnerów i inne podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, bądź realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, ochrony przyrody, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne:

- Ochotnicze Straże Pożarne: włączone do Krajowego Sytemu Ratowniczo-Gaśniczego OSP Łagiewniki, OSP Sienice i OSP Jaźwina i pozostałe jednostki – OSP w Ligocie Wielkiej i OSP w Olesznej;
- Koło Gospodyń Wiejskich w miejscowościach Ligota Wielka i Trzebnik;
- Stowarzyszenia różne: „Stowarzyszenie Przyjaciół Pojany" (Jaźwina 21a), Stowarzyszenie „Akacjowe Wzgórze" (ul. Jedności Narodowej 8, Łagiewniki), Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Jaźwina bez Granic" (Jaźwina 75a), Stowarzyszenie Przyjaciół Chóru Canzona (ul. Wesoła 2, Oleszna), Stowarzyszenie Wędkarskie „Cukrownik" (ul. Cukrownicza 23/4, Łagiewniki), Stowarzyszenie Towarzystwo ŚWIĘTOJAŃSKIE SIENIAWKA (Sieniawka 10), Stowarzyszenie „Sklejka" (ul. Jedności Narodowej 38A, Łagiewniki), Stowarzyszenie „Miłośnicy Ziemi Łagiewnickiej" (ul. Górna 5, Łagiewniki), Towarzystwo Miłośników Ziemi Łagiewnickiej (ul.

Kłodzka 4, Łagiewniki), Stowarzyszenie Klub Seniora „Babie Lato" ul. Lipowa 4, Łagiewniki), Stowarzyszenie Wspierania Rdzennych Amerykanów „BOLIWIA" (Jaźwina 147), Akademia Piłkarska „Orlik" Łagiewniki (ul. Sportowa 24, Łagiewniki);

- Stowarzyszenia zwykłe: Aktywna Gmina Łagiewniki (ul. Wrocławska 1, Łagiewniki);
- Stowarzyszenia kultury fizycznej: Ludowy Klub Sportowy „Czarni" Sieniawka (Sieniawka 61), Ludowy Klub Sportowy „Zieloni" Łagiewniki (ul. Sportowa 34A, Łagiewniki);
- Uczniowskie Kluby Sportowe: Uczniowski Klub Sportowy „PIAST" w Łagiewnikach (ul. Wąska 7, Oleszna), Klub Sportowy „Delta" Słupice (Słupice 89), Gminny Szkolny Związek Sportowy w Łagiewnikach (ul. Jedności Narodowej 38A, Łagiewniki), Ludowy Klub Sportowy „Płomień" Sokolniki (Sokolniki 7), Klub Sportowy MOTORSPORT ONE (ul. Ślężna 62b, Oleszna), Klub Sportowy Badminton „Ciaparaszka" Łagiewniki (ul. Wierzbowa 9, Łagiewniki);
- Fundacje: Fundacja Zabytków GENIUS LOCI w Łagiewnikach, Fundacja „Misericordia Cantabo", Fundacja „Zamek- Ogrody Słupice.

Ponadto Gmina Łagiewniki jest członkiem następujących stowarzyszeń i związków międzygminnych:

- Stowarzyszenie Ziemi Dzierżoniowskiej;
- Lokalna Grupa Działania „Ślężanie";
- Stowarzyszenie ,,Bezpieczna Gmina - Bezpieczny Powiat" w Dzierżoniowie.
- Stowarzyszenie Turystyczne Gmin Gór Sowich.

Z uwagi na zdiagnozowane problemy w sferze środowiskowej, gospodarczej i technicznej, istotnymi interesariuszami rewitalizacji są zidentyfikowani partnerzy działający na rzecz lokalnej gospodarki i ochrony środowiska naturalnego. W kontekście gospodarczych zjawisk problemowych ważnym partnerem gminy w prowadzeniu procesu rewitalizacji będą podmioty wspierające rozwój przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji. Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano interesariuszy z szeroko rozumianej branży gospodarczej, w tym partnerów społeczno-gospodarczych, m.in. Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Dzierżoniowie, Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Dzierżoniowie, Sudecka Izba Przemysłowo-Handlowa w Świdnicy, Dolnośląska Izba Gospodarcza we Wrocławiu, Zachodnia Izba Gospodarcza – Pracodawcy i Przedsiębiorcy we Wrocławiu, Wrocławska Izba Gospodarcza (WIG), Dolnośląska Izba Rzemieślnicza we Wrocławiu.

W sferze ochrony przyrody, potencjalnym partnerem procesu rewitalizacji może być Stowarzyszenie Wędkarskie „Cukrownik", Stowarzyszenie „Miłośnicy Ziemi Łagiewnickiej" i Towarzystwo Miłośników Ziemi Łagiewnickiej. Inne podmioty to Referat Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy

Łagiewniki, Wydział Ochrony Środowiska i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Dzierżoniowie, Koło Terenowe PTTK "Familia" w Dzierżoniowie, będące częścią Oddziału PTTK w Ząbkowicach Śląskich oraz Nadleśnictwo Świdnica.

Ważnymi uczestnikami procesu rewitalizacji będą również organy władzy publicznej, w szczególności członkowie Rady Gminy w Łagiewnikach.

Do tak zidentyfikowanego kręgu interesariuszy zostały skierowane i będą kierowane działania włączeniowe – zaproszenia do wzięcia udziału w spotkaniach konsultacyjno-informacyjnych, naborze przedsięwzięć rewitalizacyjnych, naborze kandydatów do Komitetu Rewitalizacji czy konsultacjach społecznych poszczególnych dokumentów.

8.2 Partycypacja społeczna na różnych etapach przygotowania programu

Podczas prac nad przygotowaniem GPR zastosowano różne formy partycypacji społecznej, aby interesariusze w aktywny sposób mogli włączyć się w zaplanowanie procesu rewitalizacji. Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania przez nich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Może przybierać różnego rodzaju formy i odnosić się do różnych grup społecznych. W przypadku partycypacji w procesie rewitalizacji, mówimy o relacji między władzami samorządowymi, a obywatelami, którą charakteryzuje angażowanie jednostek w sprawy je dotyczące poprzez konsultowanie i wypracowywanie konkretnych rozwiązań w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu. W ustawie o rewitalizacji partycypacja odnosi się do aktywnego udziału interesariuszy w kształtowanie całego procesu rewitalizacji.

Z uwagi na to, iż Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, wdrożenie całego programu, w tym zawartych w nim działań i przedsięwzięć, angażuje wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Uczestnictwo różnych grup interesariuszy należy umożliwić na wszystkich etapach prac nad Programem (diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania).

8.2.1 Etap diagnozowania

Działania prowadzone na etapie diagnozy delimitacyjnej, mającej na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Łagiewniki, były ważnym etapem poprzedzającym uspołecznioną pracę nad GPR. Polegały one na przeprowadzeniu konsultacji społecznych w ramach

uzgadniania projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, które umożliwiły interesariuszom rewitalizacji wypowiedzenie się na temat granic obszaru. Działania konsultacyjne zrealizowano w trybie przepisów ustawy o rewitalizacji.

Na podstawie art. 6 ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U.2024.278) Wójt Gminy Łagiewniki powiadomił o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy Łagiewniki w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 9/2024 Wójta Gminy Łagiewniki z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Rady Gminy Łagiewniki w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w terminie od 24 stycznia do 5 marca 2024 roku.

Informacje o konsultacjach społecznych projektu uchwały Rady Gminy Łagiewniki w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki zostały udostępnione:

- w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Łagiewnik https://bip.lagiewniki.pl/a,38950,24012024-r-ogloszenie-o-konsultacjach-spolecznych-projektu-uchwaly-rady-gminy-lagiewniki-w-sprawie-w.html
- na stronie internetowej Gminy Łagiewniki https://lagiewniki.pl/ogloszenie-o-konsultacjach-spolecznych-projektu-uchwaly-rady-gminy-lagiewniki-w-sprawie-wyznaczenia;
- na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Łagiewnikach,
- w prasie (dodatek „Mój Biznes” do dziennika „Wyborcza”).

Uwagi do ww. projektu uchwały wraz ze stosownymi załącznikami, można było składać w następujących formach:

- papierowej przesłanej na adres Urzędu Gminy Łagiewniki, ul. Jedności Narodowej 21, 58-210 Łagiewniki, lub złożonej osobiście w Urzędzie Gminy Łagiewniki,
- elektronicznej zgłaszanej na formularzu uwag, opinii i wniosków do Urzędu Gminy Łagiewniki, zeskanowane pocztą elektroniczną na adres: gmina@lagiewniki.pl lub za pomocą formularza zamieszczonego na stronie internetowej przy projekcie uchwały https://forms.gle/ZZ5Lweaut6k4ipKd8
- ustnie podczas spotkania konsultacyjnego z dziećmi i młodzieżą 27.01.2024 r., o godzinie 8:00 w Szkole Podstawowej w Łagiewnikach,
- ustnie podczas warsztatu diagnostycznego dla pracowników Urzędu Gminy 27.01.2024 r., o godzinie 10:00 w Urzędzie Gminy Łagiewniki,

- ustnie podczas warsztatu diagnostycznego dla Radnych Gminy 27.01.2024 r., o godzinie 12:00 w Urzędzie Gminy Łagiewniki,
- ustnie podczas spotkania konsultacyjnego z sołtysami, mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i pozostałymi zainteresowanymi osobami 27.01.2024 r., o godzinie 14:00 w Urzędzie Gminy Łagiewniki.

Do udziału w konsultacjach społecznych uprawnieni byli:

- mieszkańcy;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy Łagiewniki działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy Łagiewniki działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;
- inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

W ramach konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki zgłoszono 1 uwagę na spotkaniu konsultacyjnym. Pozostałe 2 uwagi wpłynęły poprzez formularz konsultacyjny. Wszystkie zgłoszone uwagi odnosiły się do treści diagnozy. Szczegóły znajdują się w Raporcie podsumowującym przebieg konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Gminy Łagiewniki w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki.

Etap I zakończył się podjęciem Uchwały nr LXXXII/467/24 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki.
Treść uchwały została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego https://edzienniki.duw.pl/WDU_D/2024/2425/akt.pdf

8.2.2 Etap pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji i programowania

Działania partycypacyjne prowadzono także na etapie przygotowania samego programu rewitalizacji, po podjęciu przez Radę Gminy Łagiewniki Uchwały nr V/32/24 z dnia 29 sierpnia 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łagiewniki, która zainicjowała proces opracowania dokumentu GPR.

Z punktu widzenia gminy jako organizatora i koordynatora procesu rewitalizacji, szczególnie ważną kwestią było właściwe zaplanowanie interwencji rewitalizacyjnych, które powinny odpowiadać na rzeczywiste problemy obszaru, a jednocześnie na potrzeby jego mieszkańców. W tym celu zaplanowano kilka działań mających na celu poznanie opinii mieszkańców i innych interesariuszy procesu na temat zjawisk problemowych i najważniejszych potrzeb rewitalizacyjnych. Do działań tych należało zbieranie opinii od interesariuszy.

Pogłębioną charakterystykę obszaru rewitalizacji wykonano w oparciu o dane ilościowe i jakościowe. Zostały one zebrane na podstawie danych przekazanych przez Urząd Gminy w Łagiewnikach oraz badania ankietowego z mieszkańcami w dniach 19.02-09.03.2025 roku. Celem ankiety było zbadanie opinii mieszkańców Gminy Łagiewniki na temat ich warunków i jakości życia oraz postrzegania problemów społecznych oraz perspektyw rewitalizacji Gminy Łagiewniki. Ankieta została udostępniona w formie papierowej (dostępna w Urzędzie Gminy Łagiewniki oraz poprzez rozdanie sołtysom), a także jako interaktywny formularz do wypełnienia i wysłania bez drukowania. W wyniku ankietyzacji zebrano 7 ankiet. Większość (71,40%) ankietowanych stanowiły osoby pomiędzy 35, a 54 rokiem życia. Wśród ankietowanych nie było osób poniżej 18 roku życia ani powyżej 65 lat. 85,7% ankietowanych stanowiły kobiety. Ponad 85% ankietowanych stanowili mieszkańcy gminy Łagiewniki spoza wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Po rozpoczęciu prac nad opracowywaniem Programu, zaproszono interesariuszy rewitalizacji do zgłaszania pomysłów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pomysły zbierano za pomocą uproszczonych fiszek projektowych, udostępnionych w trakcie trwania naboru. Propozycje mogły być zgłaszane zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, koła, kluby, podmioty gospodarcze i inne. W konsekwencji wpłynęło 16 kart projektów od mieszkańców, przedsiębiorców i innych interesariuszy. Wypełnione komputerowo lub drukowanym pismem karty można było składać w terminie od 08 lipca do 10 sierpnia 2025 roku w formie papierowej przesłanej na adres Urzędu Gminy Łagiewniki, ul. Jedności Narodowej 21, 58-210 Łagiewniki lub złożonej osobiście w Urzędzie Gminy Łagiewniki lub elektronicznej przesłanej za pomocą poczty elektronicznej na adres: gmina@lagiewniki.pl. Zgromadzone karty projektów, a także pomysły mieszkańców przedstawione na spotkaniach i w ankiecie internetowej zostały uwzględnione w Programie, celem stworzenia dokumentu odpowiadającego na realne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Ostatnią formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030" były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Konsultacje społeczne projektu GPR-u zostały przeprowadzone na zasadach określonych w ustawie o rewitalizacji (art. 6 ust. 1, 2 i 3 ustawy). Zgodnie z Zarządzeniem Nr 36/2025 Wójta Gminy Łagiewniki z dnia 5 maja

2025 roku, konsultacje społeczne projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030” trwały od 5 maja do 11 czerwca 2025 roku .

Program, który był przedmiotem konsultacji został oparty o „Diagnozę obszaru zdegradowanego i rewitalizacji Gminy Łagiewniki” stanowiącą podstawę do wyznaczenia obszaru rewitalizacji dla Gminy Łagiewniki, zgodnie z Uchwałą nr LXXXII/467/24 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki oraz zgodnie z Uchwałą nr V/32/24 z dnia 29 sierpnia 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łagiewniki.

Zgodnie z art. 6 ustawy o rewitalizacji, Wójt Gminy Łagiewniki o sposobach, miejscach i terminach prowadzenia konsultacji społecznych powiadomił nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji, a mianowicie w dniu 5 maja 2025 roku.

Konsultacje społeczne trwały od 5 maja do 11 czerwca 2025 roku. Formami konsultacji społecznych były:

- Zbieranie uwag w postaci papierowej, przesłanej na adres Urzędu Gminy Łagiewniki, ul. Jedności Narodowej 21, 58-210 Łagiewniki;
- Zbieranie uwag przekazywanych osobiście w Urzędzie Gminy Łagiewniki;
- Zbieranie uwag w postaci elektronicznej przesyłanych za pomocą poczty elektronicznej na adres konsultacje@kreatus.eu lub za pomocą formularza online, zamieszczonego na stronie internetowej;
- Spotkanie online z mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi i pozostałymi zainteresowanymi osobami w dniu 14 maja 2025 r., o godzinie 16:00 w aplikacji Google Meet;
- Zbieranie uwag podczas debaty online w dniu 20 maja 2025 roku, o godzinie 16:00 w aplikacji Google Meet;

Informacje o konsultacjach zostały zamieszczone na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Ogłoszenia zostały również zamieszczone na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Łagiewniki oraz w prasie lokalnej (Gazeta Wrocławska, Nr 102, 05.05.2025). Konsultacje miały na celu przede wszystkim poznanie opinii mieszkańców odnośnie zaplanowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych. Informacje o przeprowadzonym procesie zostały zawarte w Raporcie z konsultacji projektu GPR.

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r o zaopiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji wystąpiono do następujących instytucji:

1. Zarząd Powiatu Dzierżoniowskiego, Rynek 27, 58-200 Dzierżoniów w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu;
2. Zarząd Województwa Dolnośląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego Wybrzeże Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa;
3. Wojewoda Dolnośląski, Dolnośląski Urząd Wojewódzki, pl. Powstańców Warszawy 1, 50-153 Wrocław w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami;
4. Wojewódzki Sztab Wojskowy we Wrocławiu, ul. Obornicka 130, 50-984 Wrocław w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności;
5. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Delegatura we Wrocławiu, ul. Druckiego-Lubeckiego 2, 50-036 Wrocław w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności;
6. Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych, ul. Żwirki i Wigury 103/105, 00-912 Warszawa w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności;
7. Urząd Lotnictwa Cywilnego, ul. Marcina Flisa 2, 02-247 Warszawa w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności;
8. Nadodrzański Oddział Straży Granicznej, ul. Poprzeczna 1, 66-600 Krosno Odrzańskie w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności;
9. Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Dzierżoniowie, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Dzierżoniowie, ul. Piłsudskiego 26, 58-200 Dzierżoniów w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
10. Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna we Wrocławiu, ul. Marii Curie-Skłodowskiej 73/77, 50-950 Wrocław
11. Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna w Łagiewnikach, ul. Jedności Narodowej 21, 58-210 Łagiewniki
12. Powiatowy Zarząd Dróg w Dzierżoniowie, ul. Garbarska 2, 58-200 Dzierżoniów
13. Dolnośląski Zarząd Dróg Wojewódzkich, ul. Krakowska 28 50-425 Wrocław
14. Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu, ul. Krakowska 28, 50-425 Wrocław
15. PKP PLK S.A., ul. Targowa 74 03-734 Warszawa
16. Polskie Siecie Elektroenergetyczne S.A., ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin-Jeziorna
17. TAURON Dystrybucja S.A., ul. Podgórska 25A, 31-035 Kraków

18. Krajowy Zasób Nieruchomości, ul. Nowogrodzka 47A, 00-695 Warszawa w zakresie sposobu zagospodarowania oraz przedsięwzięć związanych z nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Nieruchomości
19. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 61, 50-357 Wrocław w zakresie nieruchomości Skarbu Państwa będących w trwałym zarządzie tego Gospodarstwa;
20. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 61, 50-357 Wrocław w zakresie form ochrony przyrody;
21. Dolnośląki Wojewódzki Konserwator Zabytków, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu, ul. Władysława Łokietka 11, 50-243 Wrocław w zakresie form ochrony zabytków;
22. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, ul. Norwida 34, 50-950 Wrocław w zakresie zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
23. Okręgowy Urząd Górniczy we Wrocławiu, ul. gen. J. Bema 2, 50-265 Wrocław w zakresie zagospodarowania terenów górniczych;
24. Starosta Dzierżoniowski, Starostwo Powiatowe w Dzierżoniowie, ul. Rynek 27, 58-200 Dzierżoniów w zakresie zagospodarowania terenów osuwisk.
25. Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy we Wrocławiu.

W wyznaczonym terminie wpłynęły pozytywne opinie m.in. od Zarządu Powiatu Dzierżoniowskiego, Zarządu Województwa Dolnośląskiego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu – który wskazał na potrzebę uwzględnienia uwarunkowań przyrodniczych w związku z lokalizacją części obszaru rewitalizacji w otulinie Ślężańskiego Parku Krajobrazowego oraz w sąsiedztwie obszaru Natura 2000. W odpowiedzi na zgłoszone uwagi uzupełniono odpowiednie rozdziały dokumentu, w tym m.in. część dotyczącą powiązań z dokumentami strategicznymi oraz dodano podrozdział poświęcony uwarunkowaniom środowiskowym.

Wszystkie zgłoszone uwagi przez instytucje opiniujące zostały uwzględnione i opisane w Raporcie z opiniowania projektu GPR.

Opisane powyżej działania świadczą o tym, że na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- Zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- Ankiety/formularze,
- Debaty,

- Spotkania,
- Wywiady.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- Mieszkańcom Gminy Łagiewniki,
- Przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie Gminy Łagiewniki,
- Przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Łagiewniki,
- Organizacjom pozarządowym działającym na terenie Gminy Łagiewniki,
- Samorządowi gminnemu,
- Partnerom społeczno-gospodarczym,
- Podmiotom reprezentującym społeczeństwo obywatelskie,
- Podmiotom działającym na rzecz ochrony środowiska,
- Podmiotom odpowiedzialnym za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji,
- Pozostałym interesariuszom, np. przyszłym inwestorom, przyszłym mieszkańcom.

8.3 Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i oceny realizacji programu

Za proces wdrażania „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030" odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Łagiewniki oraz Pełnomocnik ds. rewitalizacji. Realizację Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie projektów realizowanych przez Gminę, powierza się Wójtowi Gminy Łagiewniki, który będzie za pośrednictwem odpowiednich Referatów koordynował działania w tym zakresie (Referat Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Dróg; Referat Rolnictwa i Ochrony Środowiska). Z kolei funkcję doradczą, opiniującą oraz monitorująca sprawował będzie Komitet Rewitalizacji.

Wdrażanie i ocena „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030", będą miały w szerokim stopniu charakter partycypacyjny. W proces wdrażania założeń GPR zaangażowane będą miedzy innymi niżej wymienione podmioty:

- Pełnomocnik Wójta Gminy Łagiewniki ds. rewitalizacji
- Interesariusze procesu rewitalizacji, tacy jak:
    - mieszkańcy obszaru rewitalizacji i całej gminy,
    - przedsiębiorcy,
    - instytucje kulturowe i edukacyjne,

- organizacje pozarządowe,
- media lokalne.

Wskazane powyżej podmioty w ramach procesu wdrażania i monitorowania GPR pełnić będą następujące, odnoszące się do poszczególnych poziomów zarządzania dokumentem, funkcje:

- przekazywać informacje nt. realizowanych zadań wpisujących się w założenia GPR oraz statystyki i dane pomocne w procesie monitorowania wskaźników dla Programu;
- zgłaszać wnioski dotyczące zmian w GPR;
- zgłaszać propozycje projektów rewitalizacyjnych;
- aktywnie, zgodnie z posiadanymi kompetencjami włączać się w realizację zadań wpisujących się w GPR;
- zgłaszać Pełnomocnikowi ds. rewitalizacji pojawienie się trudności lub dodatkowych potrzeb związanych z wdrażanymi zadaniami uwzględnionymi w GPR.

Przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania Programu będzie udział zainteresowanych partnerów społeczno-gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, działających na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, wspólnot mieszkaniowych i innych zainteresowanych osób w realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty zagospodarowania przestrzeni i obiektów do pełnienia nowych funkcji, będą odbywały się wspólnie z jednostkami, które będą odbiorcami poszczególnych działań. Jako przykład można podać planowane w przedsięwzięciach „Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie na wielofunkcyjną przestrzeń wspólnotową wspierającą więzi społeczne", „Budowa świetlicy w Sieniawce z funkcją lokalnego centrum kultury i aktywności społecznej", „Adaptacja budynku Przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów z ofertą usług zdrowotnych" - zaangażowanie instytucji i jednostek związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym gminy Łagiewniki, aby zaplanowane i zrealizowane inwestycje w pełni odpowiadały realnym potrzebom mieszkańców w różnym wieku. Pozwoli to również na lepsze dostosowanie tych przestrzeni do potrzeb interesariuszy i bardziej efektywne wykorzystanie środków. Takie działania wpłyną również na zwiększenie poczucia współodpowiedzialności, przynależności do miejsca zamieszkania i dbania o wspólną przestrzeń oraz zintegrują społeczność bez względu na wiek czy status społeczny.

Wszelkie informacje o prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych będą przekazywane interesariuszom we wszelkich możliwych formach, zakładających dotarcie do wszystkich

mieszkańców, bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności.

Partnerzy społeczno-gospodarczy, podmioty realizujące społeczeństwo obywatelskie, działające na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji będą zapraszane do współpracy na każdym z etapów prac oraz będą włączone w realizację Programu w sposób opisany w niniejszym rozdziale. Należy jednak zaznaczyć, ze na terenie Gminy Łagiewniki nie funkcjonuje wiele tego typu organizacji.

Warto podkreślić, że dodatkowa forma partycypacji społecznej wystąpiła również na etapie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, dla którego przeprowadzone były również konsultacje społeczne, w trybie przewidzianym w ustawie o rewitalizacji. Kolejnym etapem będzie powołanie Komitetu Rewitalizacji, zgodnie z przyjętym Regulaminem. Wśród członków Komitetu Rewitalizacji będą się mogli znaleźć:

- Przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- Przedstawiciele mieszkańców spoza obszaru rewitalizacji
- Przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów,
- Przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą, lub przedstawicieli właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, towarzystw budownictwa społecznego oraz członków kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów, wyłonionych w drodze otwartego naboru,
- Przedstawiciele Urzędu Gminy w Łagiewnikach, jednostek organizacyjnych lub spółek komunalnych, w szczególności eksperci w zakresie problematyki społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Na poniższej grafice przedstawiono proces powoływania Komitetu Rewitalizacji.

Rysunek 16. Proces powoływania Komitetu Rewitalizacji

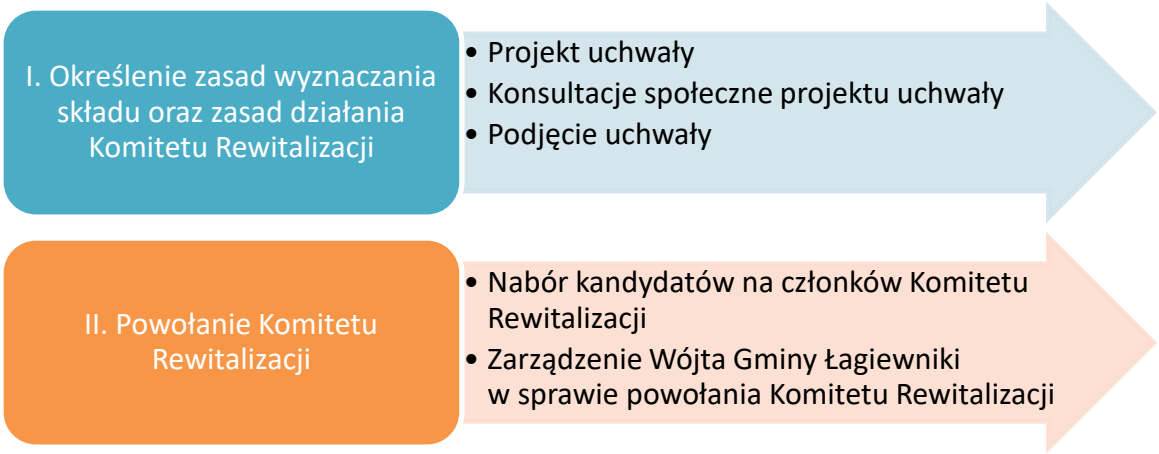

Źródło: Opracowanie własne

Podsumowując, włączanie mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces wdrażania GPR będzie zapewnione poprzez:

- realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych przez sektor społeczny i/lub prywatny,
- funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji o reprezentatywnym składzie, który będzie organizacyjnym łącznikiem między organami Gminy, a pozostałymi interesariuszami rewitalizacji,
- organizację konsultacji społecznych w ważnych kwestiach dotyczących wdrażania GPR (np. w sytuacji aktualizacji/modyfikacji programu),
- wsparcie zawiązywania partnerstwa projektowego integrującego sektory,
- prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej promującej potencjalne źródła finansowania rewitalizacji oraz efektów podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- aktywizację sektora społecznego poprzez ujęcie rewitalizacji w rocznych programach współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Partycypacja społeczna podczas wdrażania programu będzie również polegać na działaniach monitoringowych oraz ocenie stopnia realizacji celów rewitalizacyjnych i ocenie aktualności samego programu. Proces ten polega na agregowaniu i analizowaniu informacji dotyczących postępu rzeczowego i finansowego w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz na ocenie stopnia realizacji celów rewitalizacyjnych i ocenie aktualności samego programu. Na tym etapie partycypacja polegać będzie na udziale realizatorów przedsięwzięć w tworzeniu zapisów raportów z oceny stopnia

realizacji przedsięwzięć i celów GPR oraz na ich opiniowaniu (Komitet Rewitalizacji), a także na formułowaniu ocen dla całości procesu.

8.4 Opis włączenia partnerów społeczno-gospodarczych zgodnie z art. 36 ustawy wdrożeniowej

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (ustawa wdrożeniowa) gminny program rewitalizacji jest uznawany za Inny Instrument Terytorialny (ITT), dzięki czemu gmina po spełnieniu wymogów dotyczących IIT może ubiegać się o środki unijne dostępne w ramach m.in. programu operacyjnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027. Wymogi ustawy o rewitalizacji i Zasad realizacji IIT, a także regulacje ustawy wdrożeniowej w art. 36, pokrywają się ze sobą, wyjątkiem jest nieco inaczej sformułowany katalog interesariuszy. W ustawie o rewitalizacji katalog interesariuszy wskazany został w art. 2 ust. 2. W ustawie wdrożeniowej (art. 36 ust. 8 pkt 4) mowa jest o partnerach społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotach reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotach działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotach odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT. W związku z tym, przystępując do prac nad procesem rewitalizacji, Gmina Łagiewniki przy okazji identyfikacji interesariuszy rewitalizacji wzięła pod uwagę także wymogi wynikające z ustawy wdrożeniowej.

W toku analizy, za partnerów społecznych realizujących działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne, uznano przede wszystkim następujące organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie Klub Seniora "Babie Lato" w Łagiewnikach - organizacja skupiająca seniorów, prowadząca działania integracyjne, edukacyjne i kulturalne,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi "Jaźwina bez Granic" - celem stowarzyszenia jest wspieranie rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego sołectwa Jaźwina, w tym aktywizacja społeczna mieszkańców,
- Stowarzyszenie "Akacjowe Wzgórze" - organizacja działająca na rzecz społeczności lokalnej, promująca aktywność obywatelską i integrację mieszkańców,

- Stowarzyszenie "Sklejka" - organizacja wspierająca działania społeczne i edukacyjne na terenie gminy,
- Stowarzyszenie "Miłośnicy Ziemi Łagiewnickiej" - celem stowarzyszenia jest promowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego gminy oraz integracja społeczności lokalnej,
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Łagiewnickiej - Organizacja działająca na rzecz zachowania i promocji lokalnego dziedzictwa oraz wspierania inicjatyw społecznych,
- Stowarzyszenie Wspierania Rdzennych Amerykanów "Boliwia" - organizacja promująca wiedzę
  o rdzennych Amerykanach oraz wspierająca inicjatywy młodzieżowe i kulturalne,
- Polski Związek Niewidomych, Koło w Dzierżoniowie - Koło aktywnie wspiera osoby niewidome
  i słabowidzące poprzez organizację spotkań, warsztatów oraz działalność kulturalną, m.in. chóru „Brailton" i zespołu „Tęcza";
- Polski Związek Głuchych, Oddział Dolnośląski we Wrocławiu - oddział oferuje rehabilitację społeczną i zawodową osób niesłyszących, w tym kursy języka migowego oraz poradnictwo,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy w Dzierżoniowie - Oddział organizuje spotkania integracyjne, wycieczki oraz działania na rzecz poprawy jakości życia seniorów.,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej, Koło w Dzierżoniowie - Koło prowadzi działania pomocowe,
  w tym dożywianie, pomoc rzeczową oraz wsparcie dla osób w trudnej sytuacji życiowej.

Za szczególnie ważnych partnerów rewitalizacji, uznano podmioty, w tym organizacje pozarządowe, reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, m.in.:

- Radę Gminy w Łagiewnikach;
- Ochotnicze Straże Pożarne z terenu Gminy Łagiewniki;
- Koła Gospodyń Wiejskich z terenu Gminy Łagiewniki.

Zidentyfikowano również podmioty realizujące zadania z zakresu ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego, w tym: Stowarzyszenie Wędkarskie „Cukrownik", Stowarzyszenie „Miłośnicy Ziemi Łagiewnickiej", Towarzystwo Miłośników Ziemi Łagiewnickiej, Referat Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Łagiewniki, Wydział Ochrony Środowiska i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Dzierżoniowie, Koło Terenowe PTTK "Familia" w Dzierżoniowie, będące częścią Oddziału PTTK w Ząbkowicach Śląskich oraz Nadleśnictwo Świdnica.

Ustalono także potencjalnych partnerów gospodarczych działających na rzecz lokalnej gospodarki, wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji. Do takich partnerów zaliczono m.in.: Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Dzierżoniowie, Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości w Dzierżoniowie, Sudecką Izbę Przemysłowo-Handlową w Świdnicy, Dolnośląską Izbę Gospodarczą we Wrocławiu, Zachodnią Izbę Gospodarczą – Pracodawcy i Przedsiębiorcy we Wrocławiu, Wrocławską Izbę Gospodarcza (WIG), Dolnośląską Izbę Rzemieślniczą we Wrocławiu.

Zidentyfikowani partnerzy społeczno-gospodarczy oraz podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie lub realizujące działania z zakresu włączenia społecznego, aktywizacji społecznej, praw obywatelskich, równości płci i niedyskryminacji, wspierania osób narażonych na wykluczenie społeczne zostali zaproszeni do prac nad programem rewitalizacji. Aktywne uczestnictwo we współtworzeniu procesu rewitalizacji zapewnił przede wszystkim udział w niżej wymienionych formach partycypacji społecznej:

- otwartym naborze na przedsięwzięcia rewitalizacyjne;
- pracach Komitetu Rewitalizacji;
- konsultacjach społecznych dotyczących opracowania projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030" oraz projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- działaniach partycypacyjnych.

W celu pełnego włączenia partnerów społeczno-gospodarczych i podmiotów wskazanych w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej, skład Komitetu Rewitalizacji zostanie ustalony z ich uwzględnieniem, dzięki czemu, oprócz innych interesariuszy procesu rewitalizacji, będą oni mieć także wpływ na sposób wdrażania, monitorowanie i ocenę prowadzonej interwencji. W tym celu w zasadach dotyczących składu komitetu zostaną zabezpieczone miejsca dla przedstawicieli podmiotów wymienionych m.in. w art. 36 ust. 8 ustawy wdrożeniowej, tym samym zapewniając udział w procesie przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Łagiewniki, organizacji zrzeszających pracodawców, izb gospodarczych i instytucji z otoczenia biznesu, a także przedstawiciela podmiotów ekonomii społecznej, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, prac podstawowych, równości płci, szans i niedyskryminacji. Za przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, oprócz wymienionych kategorii partnerów, można uznać innych członków komitetu, do których należą m.in. przedstawiciele organów doradczych i konsultacyjnych Wójta Gminy Łagiewniki.

Opisane w podrozdziale włączenie społeczne wyżej wymienionych partnerów w proces rewitalizacji Gminy Łagiewniki spełnia wymogi ustawy wdrożeniowej, sprawiając że GPR można uznać za Inny Instrument Terytorialny zgodnie z regulacjami ustawy wdrożeniowej i *Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027*.

9 ZARZĄDZANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

9.1 Opis struktury zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

„Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030" wymaga odpowiedniego systemu zarządzania, ze względu na swoją złożoność. Konieczne jest odpowiednie przygotowanie informacyjne i aktywna partycypacja wszystkich interesariuszy rewitalizacji. GPR jest narzędziem niezbędnym do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji. Jednak, żeby jego realizacja przyniosła oczekiwane efekty potrzebne jest sukcesywne wdrażanie wyznaczonych przedsięwzięć i stały monitoring i ocena. Właściwa realizacja GPR wymaga współpracy wielu instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, inwestorów oraz mieszkańców Gminy Łagiewniki.

Za realizację Gminnego Programu Rewitalizacji odpowiedzialny jest Wójt Gminy Łagiewniki. Organem wspomagającym Wójta i odpowiedzialnym za wdrażanie i realizację GPR będzie Zespół ds. rewitalizacji powołany przez Wójta. Zespół ds. rewitalizacji będzie funkcjonował w strukturze Urzędu Gminy Łagiewniki i tam również będzie jego siedziba. W skład Zespołu wejdą pracownicy Urzędu Gminy Łagiewniki i jednostek organizacyjnych gminy. We wdrażaniu GPR uczestniczyć będzie Komitet Rewitalizacji. Za organizację wspólnych prac Zespołu i Komitetu będzie odpowiedzialny Wójt Gminy Łagiewniki. Za obsługę administracyjną prac Zespołu i Komitetu odpowiada Urząd Gminy Łagiewniki.

Zespół będzie aktywnie współpracował ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji i będzie odpowiedzialny za:

- koordynację wdrażania GPR;
- aktualizacje założeń programu (zmiany granic obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, weryfikacji efektywności prowadzonych działań),
- aktualizacje danych dotyczących sytuacji kryzysowych w gminie;
- organizacje systemu monitoringu i oceny GPR;
- współpracę z partnerami społecznymi;

- opracowywanie raportów z realizacji GPR i przedstawienie ich opinii publicznej;
- promocję projektów rewitalizacyjnych (działania marketingowe mające na celu pozyskanie inwestorów, włączenie w proces rewitalizacji społeczności lokalnej);
- rozpatrywanie uwag zgłoszonych przez interesariuszy w trakcie wdrażania programu.

Art. 5 ust. 2 pkt 6 ustawy o rewitalizacji wskazuje na konieczność tworzenia warunków do wypowiadania się przez interesariuszy nie tylko w czasie przygotowania, ale prowadzenia i oceny rewitalizacji, co oznacza w zasadzie potrzebę włączenia partnerów społeczno-gospodarczych w etap zarządzania GPR.

Na etapie realizacji programu rewitalizacji włączenie społeczne w zarządzanie, wdrażanie i ocenę programu jest realizowane z udziałem Komitetu Rewitalizacji, który zostanie powołany w Gminie Łagiewniki na zasadach przewidzianych w art. 7 ustawy o rewitalizacji. W składzie komitetu znajdą się interesariusze wymienieni zarówno w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, jak i interesariusze, o których mowa w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.

Komitet będzie stanowił platformę do dialogu przedstawicieli gminy oraz zewnętrznych interesariuszy procesu. Zasady działania komitetu, jak również zasady wyboru jego składu, zostaną określone w odrębnej uchwale Rady Gminy Łagiewniki, po uprzednim przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Kandydaci na członków Komitetu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki będą zgłaszać swoje aplikacje samodzielnie w procesie otwartego naboru. Po weryfikacji warunków wynikających z naboru powstanie lista członków, którzy zostaną powołani do składu komitetu na mocy właściwego zarządzenia Wójta Gminy Łagiewniki. Z komitetem będzie współpracować zespół ds. rewitalizacji, który będzie mu przedkładał do zaopiniowania dokumenty wytwarzane w procesie wdrażania GPR Gminy Łagiewniki.

Przedstawiony system zarządzania umożliwia sprawne wdrażanie „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030”, z uwzględnieniem obowiązkowej partycypacji społecznej, a także konieczności włączenia interesariuszy, o których mowa w zapisach art. 36 ustawy wdrożeniowej, jak i art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

Koszty zarządzania realizację Gminnego Programu Rewitalizacji

Art. 15 ust 1. pkt 8 ustawy o rewitalizacji zakłada, iż w dokumencie należy również ujawnić koszty zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji.

Zespół ds. rewitalizacji będzie działał w strukturze Urzędu Gminy Łagiewniki i bezpośrednio podlegał Wójtowi Gminy Łagiewniki. Zespół ds. rewitalizacji realizuje zadania związane z wdrażaniem, monitoringiem i oceną „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030" w ramach swoich dotychczasowych obowiązków służbowych, dlatego nie określa się kosztów zarządzania programem rewitalizacji.

W przypadku Komitetu Rewitalizacji stosownie do art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostaną określone w drodze uchwały Rady Gminy Łagiewniki, poprzedzonej konsultacjami społecznymi. W zasadach tych znajdzie się zapis ujmujący, że uczestnictwo w Komitecie ma charakter społeczny, tym samym za udział w posiedzeniach i pracach Komitetu nie przysługuje wynagrodzenie.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych Gminy Łagiewniki, dlatego nie określono dodatkowych kosztów ich realizacji. W ramach swoich kompetencji każda z komórek Urzędu i/lub jednostek organizacyjnych Gminy będzie wdrażała te działania, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

Identyfikacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych w GPR umożliwia pozyskiwanie dofinansowania zewnętrznego na ich realizację. W związku z tym, kluczowym obowiązkiem realizatorów działań będzie zabieganie o pozyskanie takiego dofinansowania na poszczególne projekty, w celu zwiększenia efektywności finansowania całego procesu rewitalizacji.

Za przygotowanie wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć, których beneficjentem będzie Gmina Łagiewniki, będą odpowiadać pracownicy Referatu Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Dróg oraz Referatu Rolnictwa i Ochrony Środowiska. Za ich realizację będą natomiast odpowiedzialni kierownicy referatów lub kierownicy jednostek organizacyjnych urzędu, właściwi do spraw wdrażania zadań własnych gminy wobec obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki.

Finansowanie projektów gminnych, stanowiących przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zostanie zabezpieczone w wieloletniej prognozie finansowej, na zasadach przewidzianych w art. 21 ustawy o rewitalizacji.

9.2 Ramowy harmonogram działań Gminnego Programu Rewitalizacji

Ramowy harmonogram okresu realizacji Programu określony został do 2030 r. Program będzie corocznie monitorowany i systematycznie oceniany, nie rzadziej jednak niż raz na 3 lata. Zakłada się przeprowadzenie oceny Programu w latach 2026 i 2028. Ocena sporządzona przez Wójta Gminy Łagiewniki podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej. Po dokonaniu oceny następuje kontynuacja Programu w niezmienionej wersji lub jego aktualizacja. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji Programu, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy Łagiewniki uchyla uchwałę w sprawie Programu w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta Gminy Łagiewniki. Za monitorowanie efektów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak również okresową ocenę aktualności Programu odpowiada Pełnomocnik Wójta ds. rewitalizacji.

Tabela 42. Ramowy harmonogram realizacji Programu

Okresy funkcjonalności Gminnego Programu Rewitalizacji		
2025-2026	**2027-2029**	**2030**
• Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji • Powołanie Komitetu Rewitalizacji • Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Monitoring i ocena postępów w roku 2026	• Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Monitoring i ocena postępów w roku 2028	• Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Monitoring i ewaluacja Programu oraz ewentualne przystąpienie do opracowania kolejnego dokumentu dot. Rewitalizacji Gminy Łagiewniki

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z zapisami Ustawy, w przypadku stwierdzenia w wyniku przeprowadzonej oceny realizacji GPR, że Program wymaga zmiany, wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię Komitetu Rewitalizacji. Zmiana Programu następuje w trybie, w jakim został on uchwalony.

Zmiana Programu nie wymaga pozyskiwania opinii uprawnionych organów oraz przeprowadzenia konsultacji społecznych w następujących przypadkach:

- Zmiana nie dotyczy przedsięwzięć zawartych w Programie na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a Ustawy. Chodzi o przedsięwzięcia zawarte na liście podstawowych przedsięwzięć, w odniesieniu do których Program określa szczegóły realizacji;
- Zmiana nie wymaga zmiany uchwały w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji – nie dotyczy zatem m.in. zmiany obszaru rewitalizacji.

10 SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

10.1 Metodyka monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

Ustawa o rewitalizacji w art. 22 ust. 1 wskazuje na konieczność poddawania gminnego programu rewitalizacji kontroli w zakresie oceny aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny wskazanym w tym dokumencie. W przypadku stwierdzenia, że GPR jest nieaktualny, wójt występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę. Natomiast w przypadku potwierdzenia (w ramach oceny) osiągnięcia celów strategicznych procesu, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji, kończąc realizację całego procesu. Zgodnie z Art. 22 ust. 4 „W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta".

Monitorowanie gminnego programu rewitalizacji należy do działań obowiązkowych, obejmujących nie tylko analizę postępów w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ale także ocenę ich wpływu na otoczenie, czyli na stopień rozwoju (poziom degradacji) obszaru rewitalizacji. Monitorowanie powinno umożliwić podjęcie decyzji o zakończeniu procesu w sytuacji poprawy kluczowych wskaźników degradacji obszaru rewitalizacji lub o potrzebie jego kontynuacji, jeśli oczekiwane zmiany nie zachodzą we właściwym czasie.

W związku z powyższym proces monitorowania GPR Gminy Łagiewniki wymaga dwustopniowej kontroli:

- oceny stopnia realizacji celów GPR za pomocą stanu zaawansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych – realizowanej raz do roku,
- oceny stopnia realizacji celów GPR za pomocą informacji o stanie zjawisk kryzysowych występujących na obszarze rewitalizacji – realizowanej raz na 3 lata, zgodnie z wymogami art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Ustalanie zawartości raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Gminy Łagiewniki będzie odbywać się w sposób uspołeczniony, poprzez włączenie do opiniowania Komitetu Rewitalizacji. Komitet zajmie stanowisko w odniesieniu do wyników monitorowana zarówno na zasadach

formalnych, wynikających z wymogów art. 22 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, jak również sformułuje własną ocenę jakościową procesu rewitalizacji.

Ocena procesu rewitalizacji z perspektywy członków Komitetu dotyczyć opierać się będzie na analizie następujących zagadnień, zgodnie z proponowaną skalą punktacji:

1. Ocena tempa realizacji procesu rewitalizacji (0 – słabe, 1 – dostateczne, 2 – właściwe);
2. Ocena stopnia zadowolenia mieszkańców z efektów procesu (0 – słabo, 1 – dostatecznie, 2 – dobrze);
3. Ocena zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji (0 - niewidoczne, 1 – mało widoczne, 2 – wystarczająco widoczne);
4. Ocena stopnia rozpoznawalności procesu rewitalizacji wśród mieszkańców Gminy Łagiewniki (0 – brak rozpoznawalności, 1 – słaba rozpoznawalność, 2 – dobra rozpoznawalność);
5. Ocena zaangażowania mieszkańców w proces rewitalizacji Gminy Łagiewniki (0 – brak, 1 – dostateczne, 2 – dobre).

Suma punktów, będących odpowiedziami na poszczególne pytania, umożliwi dokonanie oceny jakościowej procesu rewitalizacji. Ocena powyżej 5 punktów (na 10 możliwych) będzie uznawana za pozytywną w odniesieniu do całości procesu, a poniżej 5 punktów - za negatywną, wymagającą działań korygujących.

Dzięki takiemu podejściu interesariusze procesu uzyskają realną możliwość wypowiedzenia się w czasie prowadzenia i oceny rewitalizacji, na co wskazują wymogi art. 5 ust. 2 pkt 6 ustawy. Ocena jakościowa dokonywana przez komitet umożliwi dodatkowo pozyskanie przez władze Gminy Łagiewniki informacji na temat społecznego odbioru wdrażanej interwencji. W raporcie z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Gminy Łagiewniki zostaną uwzględnione wnioski z oceny jakościowej procesu, które pozwolą uruchomić ewentualne działania naprawcze w kolejnym okresie prowadzenia działań. Za gromadzenie danych na potrzeby monitoringu GPR odpowiedzialni będą pracownicy właściwych referatów i jednostek organizacyjnych urzędu, realizujący poszczególne zadania wynikające z programu. Za opracowanie cyklicznych raportów z monitorowania odpowiedzialny będzie Referat, który w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy Łagiewniki jest odpowiedzialny za zarządzanie projektami współfinansowanymi ze środków UE, w tym za koordynację realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych kierowanych do dofinansowania FEW 2021-2027.

10.2 Monitorowanie postępu w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Monitoring przedsięwzięć polega na ocenie stanu ich zaawansowania, a także kontroli efektów ich wdrażania. Przewiduje się opracowywanie corocznych raportów z postępów w realizacji projektów, tworzonych na podstawie informacji o stanie faktycznym wszystkich zadań wynikających z GPR. W tym celu zbierane będą szczegółowe informacje dotyczące realizowanych przedsięwzięć za pomocą formularzy wypełnianych przez ich realizatorów.

Pracownicy Referatu Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Dróg i/lub Referatu Rolnictwa i Ochrony Środowiska zbierać będą corocznie informacje o postępach w realizacji poszczególnych zadań, z udziałem poniższego formularza. W ramach monitoringu projektów będą przeprowadzane następujące czynności:

1. Kierownik wydziału merytorycznego lub jednostki organizacyjnej Urzędu Gminy Łagiewniki, odpowiedzialny za realizację projektu wynikającego z GPR, wypełnia formularz do monitorowania projektu – w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku objętym sprawozdaniem.
2. Pracownicy Referatu Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Dróg i/lub Referatu Rolnictwa i Ochrony Środowiska sprawdzają wypełnione formularze pod względem kompletności (w sytuacji stwierdzenia uchybień formularze są odsyłane do właściwej komórki organizacyjnej do uzupełnień i poprawek). Poprawnie wypełnione karty zostają skompletowane i poddane analizie, a w dalszej kolejności na ich podstawie jest przygotowywany zbiorczy raport z monitorowania projektów – w terminie do 30 maja każdego roku.
3. Projekt raportu z monitorowania projektów jest przekazywany do zaopiniowania Zespołowi ds. rewitalizacji oraz Komitetowi Rewitalizacji. Uzyskiwanie opinii następuje w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku.
4. Wójt Gminy Łagiewniki zatwierdza raport z monitorowania projektów, który zostaje opublikowany w BIP – w terminie do dnia 30 września każdego roku.

Tabela 43. Formularz oceny stopnia realizacji przedsięwzięcia

Formularz monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR Gminy Łagiewniki do roku 2030 za okres od 01.01..... r. do 31.12..... r.		
Numer projektu w GPR	**Nazwa projektu**	**Podmiot realizujący**
Opis stanu realizacji projektu		
Status projektu	- zakończony * - w trakcie realizacji * - nierozpoczęty * - rezygnacja z realizacji *	
	Zaplanowano w GPR	**Zrealizowano**
Wartość projektu w zł		
Okres realizacji projektu		
Wartość wskaźnika produktu		
Wartość wskaźnika rezultatu		
Zrealizowany zakres rzeczowy w okresie sprawozdawczym		
Opis działań zaplanowanych na kolejny rok		
Opis zaistniałych zmian w odniesieniu do założeń GPR		
Data wypełnienia ……	Osoba wypełniająca kartę z ramienia realizatora projektu ……. (podpis i pieczęć)	
* niepotrzebne skreślić		

Źródło: Opracowanie własne

Narzędziem do śledzenia postępów we wdrażaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w GPR są wskaźniki monitorowania. Wskaźniki produktu i rezultatu zostały określone w opisach poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Do monitorowania całościowych postępów w realizacji przedsięwzięć wybrano zaś najbardziej typowe wskaźniki powiązane ze specyfiką i charakterem powiązanych z nimi celów. Należy zwrócić uwagę, że wybór wskaźników monitorowania ma służyć ocenie realizacji celów strategicznych programu, a nie produktów poszczególnych projektów. Wynika to z postrzegania interwencji rewitalizacyjnej jako procesu całościowego, który nie jest sumą realizowanych projektów, a ma na celu osiągnięcie zmiany we wskazanych sferach, poddawanych rewitalizacji.

Tabela 44. Wskaźniki monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR do roku 2030 (dla cyklu rocznego)

Wskaźnik/miernik	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Poziom w roku bazowym (2025)	Poziom w roku docelowym (2030)
CEL STRATEGICZNY 1: Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych				
Liczba przedsięwzięć	produktu	szt.	3 (zaplanowanych)	3 (zrealizowanych)
Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji	rezultatu	os.	549	wzrost
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji objętych wsparciem	produktu	os.	0	50
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	produktu	os.	0	5
Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach integrujących i aktywizujących	rezultatu	os.	0	100
Liczba zrealizowanych wydarzeń mających na celu integrację i aktywizację mieszkańców	produktu	szt.	0	10
Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)	produktu	szt.	0	3
CEL STRATEGICZNY 2: Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji				
Liczba przedsięwzięć	produktu	szt.	2 (zaplanowanych)	2 (zrealizowanych)
Liczba osób objętych wsparciem w zakresie aktywizacji zawodowej	produktu	os.	0	40
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	rezultatu	szt.	0	wzrost
CEL STRATEGICZNY 3: Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój				
Liczba przedsięwzięć	produktu	szt.	8 (zaplanowanych)	8 (zrealizowanych)
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	produktu	ha	0	79,00 ha
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich	produktu	ha	0	wzrost
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	produktu	szt.	0	5
Liczba przedsięwzięć ekologicznych	rezultatu	szt.	0	2

Źródło: Opracowanie własne

10.3 Ocena stopnia realizacji celów Gminnego Programu Rewitalizacji z użyciem informacji o stanie obszaru rewitalizacji

Coroczne sprawozdania ustalające stan zaawansowania przedsięwzięć będą służyć przygotowaniu całościowego raportu z oceny stopnia realizacji GPR, wymaganego do opracowania przez art. 22 ustawy o rewitalizacji co najmniej raz na 3 lata. Całościowa ocena postępów we wdrażaniu procesu rewitalizacji będzie realizowana w odniesieniu do celów strategicznych GPR, weryfikowanych z udziałem wskaźników odwołujących się do całościowych rezultatów osiąganych przez politykę rewitalizacyjną.

Pierwsza ocena zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji Gminy Łagiewniki odbędzie się w 2026 roku, kolejna w 2028 roku i ostatnia w roku 2030, czyli na zakończenie jego perspektywy.

W ramach procesu oceny aktualności i stopnia realizacji GPR Gminy Łagiewniki będą prowadzone następujące czynności:

1. Pracownicy Referatu Budownictwa, Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Dróg i/lub Referatu Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Łagiewniki zwracają się do komórek i jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy Łagiewniki, a także podmiotów zewnętrznych, o dane umożliwiające wyliczenie wskaźników wskazanych w tabeli pn. Zestaw wskaźników monitorowania stopnia realizacji celów GPR Gminy Łagiewniki na lata 2025-2030 – w terminie do dnia 31 marca w cyklu dwuletnim.
2. Na podstawie zebranych danych powstaje analiza wskaźnikowa będąca elementem raportu dotyczącego oceny stopnia realizacji celów GPR, z uwzględnieniem wyników corocznych sprawozdań z monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, powstałych w okresie podlegającym raportowaniu. Raport uwzględnia również wyniki badania aktualności poszczególnych rozdziałów GPR.
3. Raport z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR zostaje przekazany do zaopiniowania Zespołowi ds. rewitalizacji, jak również Komitetowi Rewitalizacji. Uzyskiwanie opinii następuje w terminie do dnia 30 maja w cyklu 2-letnim. Podczas posiedzenia Komitetu Rewitalizacji zostaje wypracowana ocena jakościowa procesu, uwzględniającej perspektywę mieszkańców obszaru rewitalizacji.
4. Wójt Gminy Łagiewniki zatwierdza raport z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR oraz umieszcza go na BIP - w terminie do dnia 30 września w cyklu 2-letnim. Raport będzie stanowił podstawę zaleceń na kolejne lata wdrażania GPR.

5. W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt Gminy Łagiewniki występuje do Rady Gminy Łagiewniki z wnioskiem o jego zmianę (art. 22 ust. 3 ustawy o rewitalizacji). W przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy Łagiewniki uchyla uchwałę w sprawie GPR w całości.

Tabela 45. Zestaw wskaźników monitorowania stopnia realizacji celów GPR na lata 2025-2030 (dla cyklu 2-letniego)

Wskaźnik	Źródło	Poziom w roku bazowym (2023)	Ocena realizacji	Poziom w roku docelowym (2030)
CEL STRATEGICZNY 1: Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych				
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji	Urząd Gminy Łagiewniki	549	Utrzymanie poziomu/wzrost	≥ 549
Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji uczestniczących w zajęciach w Ośrodku Kultury	Urząd Gminy Łagiewniki	9	Utrzymanie poziomu/wzrost	≥ 9
Liczba organizacji pozarządowych na obszarze rewitalizacji	Urząd Gminy Łagiewniki	1	Utrzymanie poziomu/wzrost	≥ 1
Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na 100 mieszkańców obszaru na obszarze rewitalizacji	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagiewnikach	1,64	Spadek	≤1,64
CEL STRATEGICZNY 2: Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji				
Liczba osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji	PUP Dzierżoniów	10	Spadek	≤10
Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji	Urząd Statystyczny we Wrocławiu	73	Wzrost	>73
CEL STRATEGICZNY 3: Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój				
Ilość nieruchomości segregujących odpady	Urząd Gminy Łagiewniki	165	Wzrost	>165
Liczba przestępstw	Komenda Powiatowa Policji w Dzierżoniowie	4	Spadek	≤4
Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na obszarze rewitalizacji	Urząd Gminy Łagiewniki	57	Utrzymanie poziomu	57

Źródło: Opracowanie własne.

Podstawowym narzędziem do śledzenia stopnia realizacji celów GPR są wskaźniki monitorowania czynników kryzysowych. Do oceny stopnia realizacji celów strategicznych GPR zostały wskazane wybrane wskaźniki umożliwiające ocenę stopnia rozwoju/degradacji obszaru rewitalizacji Gminy Łagiewniki (w procesie monitorowania nie ma potrzeby ponownego badania wszystkich wskaźników użytych do delimitacji obszaru zdegradowanego). Wyboru wskaźników dokonano przy założeniu

spójności problemowej mierników ze specyfiką celów oraz wynikającej z nich interwencji rewitalizacyjnej.

10.4 Ocena aktualności Gminnego Programu Rewitalizacji

Ustawa o rewitalizacji w art. 22 ust. 1 wymaga poddawania gminnego programu rewitalizacji cyklicznej ocenie aktualności (co najmniej raz na trzy lata). Badaniu temu poddawane są szczegółowe zapisy GPR - pod kątem spójności z bieżącym stanem procesu. Celem tej oceny jest identyfikacja przesłanek do zmiany GPR, służącej dostosowaniu go do aktualnych uwarunkowań, w jakich realizowana jest interwencja rewitalizacyjna. Badanie to umożliwia funkcjonowanie gminnego programu rewitalizacji w dłuższej perspektywie czasu, gdyż zabezpiecza program przed utratą walorów aktualności.

Przesłanką do aktualizacji GPR mogą być m.in. założenia diagnozy obszaru rewitalizacji, celów i kierunków działań, opisów projektów, umożliwiając korektę interwencji rewitalizacyjnej. Dodatkowym argumentem może być również konieczność wprowadzenia zmian w opisach przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których przyczyną mogą być uwarunkowania związane z pozyskiwaniem środków finansowych na ich realizację.

Wnioski o włączenie do programu nowych przedsięwzięć powinny zostać potwierdzone ustaleniami raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji GPR.

W sytuacji dołączania nowych projektów do programu należy potwierdzić ich związek z celami procesu rewitalizacji Gminy Łagiewniki oraz zgodność z lokalnymi dokumentami strategicznymi. Nowe projekty rewitalizacyjne powinny charakteryzować się wysokim stopniem przygotowania do realizacji, a także dużym potencjałem do kreowania spójności społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji i zaspokajać pilne potrzebny lokalnej społeczności.

Zmiany w otoczeniu dokumentów strategicznych, a także w szacunkowych ramach finansowych, nie będą wywoływały konieczności zmian GPR, jeśli nie będą ograniczać możliwości dalszej realizacji jego strategicznych założeń.

Rekomendacja związana z rozpoczęciem procedury zmiany GPR Gminy Łagiewniki powinna wynikać z raportu z oceny aktualności i stopnia realizacji programu, a następnie zostać zaopiniowana przez Komitet Rewitalizacji. W dalszej kolejności, zgodnie z ustawą o rewitalizacji, wójt gminy występuje do rady gminy z wnioskiem o zmianę GPR. Do wniosku zostaje załączona opinia Komitetu Rewitalizacji. Zmiana programu rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on uchwalony. Jeśli raport z oceny

stopnia realizacji GPR przygotowany w 2030 r. nie potwierdzi realizacji zakładanych celów procesu, program rewitalizacji należy wydłużyć na kolejne lata, umożliwiając wdrożenie wszystkich zaplanowanych w nim zamierzeń.

11 POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

11.1 Powiązania ze Strategią Rozwoju Gminy Łagiewniki

Zgodnie z wymaganiami art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy o rewitalizacji, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030 został powiązany z dokumentami strategicznymi gminy, w tym z aktualnie obowiązującą Strategią Rozwoju Gminy Łagiewniki, przyjętą uchwałą nr XXXVIII/224/21 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 24 czerwca 2021 r.

Rozwój gminy w Strategii został określony poprzez cele strategiczne i odpowiadające im kierunki działań:

- Cel Strategiczny 1. Stworzenie dobrych warunków do życia z poszanowaniem środowiska naturalnego
    - KD 1.1.Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, w tym m.in. rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej, promocja i budowa indywidualnych lub zbiorczych oczyszczalni ścieków, modernizacja istniejących oczyszczalni
    - KD 1.2.Budowa, przebudowa, remont dróg, chodników, ścieżek rowerowych lub pieszo-rowerowych
    - KD 1.3. Lobbing w zakresie rewitalizacji linii kolejowej Strzelin-Łagiewniki
    - KD 1.4. Utrzymanie dobrego stanu urządzeń melioracyjnych
    - KD 1.5. Promocja małej retencji oraz zaangażowanie w działania ponadlokalne związane z budową zbiorników retencyjnych
    - KD 1.6. Rozbudowa oświetlenia drogowego i zmiana istniejącego na energooszczędne
    - KD 1.7. Wspieranie działań na rzecz podniesienia jakości powietrza przez instalację systemów monitorowania zanieczyszczenia powietrza w gminie
    - KD 1.8. Podjęcie działań zmierzających do gazyfikacji gminy

- KD 1.9. Podejmowanie działań zmierzających do rozwoju komunikacji zbiorowej na terenie gminy przy wykorzystaniu pojazdów elektrycznych lub stosujących inne przyjazne dla środowiska metody napędu, a także budowa infrastruktury do obsługi innych form transportu wykorzystujących różne pojazdy elektryczne
- KD 1.10. Promocja i stosowanie OZE oraz zwiększanie efektywności energetycznej budynków na terenie gminy w szczególności poprzez realizację projektów grantowych związanych z OZE oraz termomodernizacją budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych
- KD 1.11. Rozwój zrównoważonego systemu gospodarki odpadami
- KD 1.12. Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy
- KD 1.13. Rozwój infrastruktury społecznej pod kątem rozszerzania funkcji kulturalnych, edukacyjnych (np. poprzez tworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 i/lub w wieku przedszkolnym) oraz sportowo-rekreacyjnych (np. poprzez budowę boisk sportowych i infrastruktury towarzyszącej)
- KD 1.14. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego oraz czynszowego na terenie gminy
- KD 1.15. Realizacja projektów podnoszących jakość kształcenia w gminie, w tym podnoszących kompetencje kluczowe
- KD 1.16. Rozpoznanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych, m.in. kultury, służby zdrowia i dostosowanie do nich oferty instytucji
- KD 1.17. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych m.in. poprzez wspieranie funkcjonowania Klubu Senior +
- KD 1.18. Rewitalizacja przestrzeni publicznych, w tym rozbudowa terenów zielonych
- KD 1.19. Przygotowanie podstaw do ubiegania się o fundusze zewnętrzne i ich aktywne pozyskiwanie
- KD 1.20. Włączanie mieszkańców do współdecydowania o politykach publicznych m.in. poprzez realizację funduszu sołeckiego.
- KD 21. Rozwój kompetencji cyfrowych pracowników samorządowych i mieszkańców gminy oraz wyposażenie instytucji publicznych w nowoczesny sprzęt, podnoszący jakość ich pracy
- KD 1.22. Wspieranie rozwoju i profesjonalizacji organizacji pozarządowych w szczególności przez projekty grantowe oraz włączenie ich w realizację polityki samorządu

- Cel Strategiczny 2. Rozwój gospodarki lokalnej w oparciu o potencjał endogeniczny

- KD 2.1. Zwiększenie poziomu pokrycia gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, uwzględniającymi występowanie obszarów chronionych
- KD 2.2. Promocja terenów inwestycyjnych w gminie
- KD 2.3. Rozwój terenów przemysłowo-usługowych w kontekście budowy trasy S8
- KD 2.4. Wspieranie rolnictwa i przedsiębiorców w szerokim zakresie dotyczącym ich działalności
- KD 2.5. Aktywne pozyskiwanie środków na remonty obiektów zabytkowych i wspieranie innych podmiotów w tego typu działaniach
- KD 2.6. Wytyczenie szlaków turystycznych (np. rowerowych) na terenie gminy
- KD 2.7. Kreowanie atrakcji przyrodniczych, kulturowych i historycznych poprzez tworzenie ścieżek edukacyjnych bądź podobnej infrastruktury
- KD 2.8. Przygotowanie i oznakowanie infrastruktury turystycznej, np. wiaty, kosze na odpady, drogowskazy
- KD 2.9. Wzmocnienie współpracy z LGD, nadleśnictwem i sąsiednimi gminami w zakresie podnoszenia atrakcyjności turystycznej oraz wspólnej promocji
- KD 2.10. Uwzględnianie działań ochronnych przewidzianych dla obszaru Ślężańskiego Parku Krajobrazowego
- KD 2.11. Zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych w celach turystycznych i rekreacyjnych (pod kątem różnego rodzaju aktywności, np. wędkarstwo)
- KD 2.12. Wspieranie i promocja gospodarstw agroturystycznych oraz gospodarstw ekologicznych
- KD 2.13. Realizacja kampanii informacyjnej skierowanej do osób niezatrudnionych o możliwościach podejmowania aktywności zawodowej w branży turystycznej
- KD 2.14. Rozbudowa strony internetowej gminy o treści związane z turystyką i spędzaniem czasu wolnego
- KD 2.15. Działania promocyjne i informacyjne dotyczące gminy na terenie województwa i kraju, mające na celu rozwój turystyki i przedsiębiorczości na terenie gminy Łagiewniki

Kierunki działań wyznaczone w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030 są w pełni zgodne z celami i kierunkami działań zawartymi w Strategii Rozwoju Gminy Łagiewniki. Powiązanie obu dokumentów zapewnia spójność planowania strategicznego i operacyjnego,

umożliwiając efektywną realizację celów rozwojowych gminy z jednoczesnym uwzględnieniem potrzeb i wyzwań obszarów zdegradowanych.

Poniżej przedstawiono zestawienie celów i kierunków działań GPR z odpowiadającymi im kierunkami działań ujętymi w Strategii. To zestawienie obrazuje, w jaki sposób rewitalizacja wspiera długofalową politykę rozwoju lokalnego i wzmacnia realizację priorytetów strategicznych, zwłaszcza w zakresie jakości życia, przedsiębiorczości, przestrzeni publicznej oraz ochrony środowiska.

Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych

KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne:

powiązanie ze Strategią:

- KD 1.13. Rozwój infrastruktury społecznej pod kątem rozszerzania funkcji kulturalnych, edukacyjnych oraz sportowo-rekreacyjnych
- KD 1.15. Realizacja projektów podnoszących jakość kształcenia
- KD 1.16. Rozpoznanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych
- KD 1.17. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- KD 1.20. Włączanie mieszkańców do współdecydowania o politykach publicznych
- KD 1.22. Wspieranie rozwoju i profesjonalizacji organizacji pozarządowych

KD.1.2 Rozwój zintegrowanych usług społecznych i opiekuńczych w dostosowanej infrastrukturze lokalnej:

powiązanie ze Strategią:

- KD 1.14. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego oraz czynszowego
- KD 1.16. Rozpoznanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych
- KD 1.17. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- KD 1.15. Projekty poprawiające jakość kształcenia

Cel 2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji

KD.2.1 Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i inicjatyw oddolnych:

powiązanie ze Strategią:

- KD 2.2. Promocja terenów inwestycyjnych
- KD 2.3. Rozwój terenów przemysłowo-usługowych
- KD 2.4. Wspieranie rolnictwa i przedsiębiorców
- KD 2.15. Promocja gminy na rzecz rozwoju turystyki i przedsiębiorczości
- KD 2.12. Wspieranie gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych

KD.2.2 Wyposażanie mieszkańców w kompetencje i umiejętności potrzebne na lokalnym rynku pracy:

powiązanie ze Strategią:

- KD 1.15. Realizacja projektów podnoszących jakość kształcenia
- KD 2.13. Kampania informacyjna o możliwościach aktywności zawodowej
- KD 1.21. Rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców

Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój

KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców:

powiązanie ze Strategią:

- KD 1.18. Rewitalizacja przestrzeni publicznych
- KD 1.13. Rozwój infrastruktury społecznej
- KD 2.11. Zagospodarowanie terenów wokół zbiorników wodnych
- KD 2.6-2.9. Rozwój infrastruktury turystycznej i współpracy lokalnej

KD.3.2 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych oraz usprawnienie powiązań komunikacyjnych na obszarze rewitalizacji:

powiązanie ze Strategią:

- KD 1.2. Budowa i remont dróg, chodników i ścieżek rowerowych
- KD 1.6. Rozbudowa oświetlenia drogowego
- KD 1.9. Rozwój komunikacji zbiorowej i ekologicznego transportu

KD.3.3 Zwiększanie odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową oraz zagospodarowanie terenów zielonych i zbiorników wodnych:

powiązanie ze Strategią:

- KD 1.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej
- KD 1.5. Mała retencja, zbiorniki retencyjne
- KD 1.10. Promocja OZE i efektywności energetycznej
- KD 1.11. Zrównoważona gospodarka odpadami
- KD 1.12. Edukacja ekologiczna

11.2 Powiązania ze Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łagiewniki na lata 2023-2027

W celu zapewnienia spójności planowanych działań rewitalizacyjnych z polityką społeczną Gminy Łagiewniki dokonano analizy powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030 z zapisami obowiązującej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łagiewniki na lata 2023–2027, przyjętej Uchwałą nr LXVIII/383/23 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 30 marca 2023 r. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych, ukierunkowana na poprawę jakości życia mieszkańców, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz rozwój lokalnych usług i przestrzeni publicznych, znajduje swoje odzwierciedlenie w celach strategicznych i operacyjnych dokumentu społecznego.

Kierunki działań zaplanowane w ramach GPR wspierają realizację celów strategicznych SRPS takich jak:

- Cel Strategiczny 1. Wsparcie rodziny;
- Cel Strategiczny 2. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu oraz bezdomności;
- Cel Strategiczny 3. Przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom i przemocy w rodzinie;
- Cel Strategiczny 4. Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych.

Poniżej przedstawiono zestawienie celów i kierunków działań GPR z odpowiadającymi im celami operacyjnymi ujętymi w Strategii. Zestawienie to pokazuje, w jaki sposób działania rewitalizacyjne wpisują się w długofalową politykę społeczną gminy, umożliwiając spójną i kompleksową odpowiedź na kluczowe wyzwania społeczne występujące na obszarze rewitalizacji.

Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych

KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 1.1: Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo oraz opieka nad dzieckiem
- Cel operacyjny 1.2: Pomoc rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej z powodu wielodzietności lub samotnego rodzicielstwa
- Cel operacyjny 1.3: Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia i wszechstronnego rozwoju
- Cel operacyjny 4.1: Likwidacja barier architektonicznych i społecznych
- Cel operacyjny 3.2: Wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie

KD.1.2 Rozwój zintegrowanych usług społecznych i opiekuńczych w dostosowanej infrastrukturze lokalnej:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 1.4: Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia

Cel 2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji

KD.2.1 Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i inicjatyw oddolnych:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 2.2: Wsparcie osób bezrobotnych
- Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami

KD.2.2 Wyposażanie mieszkańców w kompetencje i umiejętności potrzebne na lokalnym rynku pracy:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 2.2: Wsparcie osób bezrobotnych
- Cel operacyjny 4.2: Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami
- Cel operacyjny 1.3: Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia i wszechstronnego rozwoju

Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój

KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 4.2:Likwidacja barier architektonicznych i społecznych

KD.3.2 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych oraz usprawnienie powiązań komunikacyjnych na obszarze rewitalizacji:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 4.2:Likwidacja barier architektonicznych i społecznych

KD.3.3 Zwiększanie odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową oraz zagospodarowanie terenów zielonych i zbiorników wodnych:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 1.4: Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia

11.3 Powiązania ze Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Południowego Obszaru Funkcjonalnego

W związku z realizacją polityki spójności Unii Europejskiej w perspektywie 2021–2027 oraz wdrażaniem Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska, Gmina Łagiewniki została włączona do Południowego Obszaru Funkcjonalnego (POF), funkcjonującego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Strategia ZIT POF, która została pozytywnie zaopiniowana przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego w dniu 18 czerwca 2024 r., wskazuje na 4 priorytety:

- Priorytet (P1) Inteligentny i zrównoważony rozwój gospodarczy
- Priorytet (P2) Poprawa stanu środowiska naturalnego
- Priorytet (P3) Wielokierunkowe wzmocnienie spójności obszaru
- Priorytet (P4) Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców

Uczestnictwo w POF umożliwia gminie realizację projektów o znaczeniu ponadlokalnym, współfinansowanych ze środków UE. W związku z tym, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030 został powiązany ze Strategią ZIT POF, aby zapewnić jego zgodność z priorytetami i działaniami oraz zwiększyć możliwości pozyskania środków zewnętrznych na działania rewitalizacyjne.

Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych

KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne:

powiązanie ze Strategią:

- Działanie 4.4 Aktywizacja i inkluzja mieszkańców

KD.1.2 Rozwój zintegrowanych usług społecznych i opiekuńczych w dostosowanej infrastrukturze lokalnej:

powiązanie ze Strategią:

- Działanie 4.3 Rozwój usług społecznych

Cel 2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji

KD.2.1 Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i inicjatyw oddolnych:

powiązanie ze Strategią:

- Działanie 1.1 Rozwój infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość
- Działanie 1.2 Wspieranie działań innowacyjnych i współpracy przedsiębiorstw

KD.2.2 Wyposażanie mieszkańców w kompetencje i umiejętności potrzebne na lokalnym rynku pracy:

powiązanie ze Strategią:

- Działanie 1.1 Rozwój infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość
- Działanie 1.2 Wspieranie działań innowacyjnych i współpracy przedsiębiorstw

Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój

KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców:

powiązanie ze Strategią:

- Działanie 1.3 Rozwój i promocja turystyki
- Działanie 3.3 Odnowa przestrzeni i wzmocnienie bezpieczeństwa mieszkańców
- Działanie 4.2 Rozbudowa/modernizacja infrastruktury
- Działanie 4.5 Promowanie dziedzictwa kulturowego

KD.3.2 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych oraz usprawnienie powiązań komunikacyjnych na obszarze rewitalizacji:

powiązanie ze Strategią:

- Działanie 3.1 Budowa/modernizacja infrastruktury drogowej
- Działanie 3.2 Rozwój transportu zrównoważonego

KD.3.3 Zwiększanie odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową oraz zagospodarowanie terenów zielonych i zbiorników wodnych:

powiązanie ze Strategią:

- Działanie 2.1: Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii
- Działanie 2.2 Usprawnienie gospodarki wodnej
- Działanie 2.3 Odnowa przestrzeni i wzmocnienie bezpieczeństwa mieszkańców

11.4 Powiązania z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (PZPWD)

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (PZPWD) został przyjęty Uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego. z 30 czerwca 2020 r. poz. 4036) i stanowi podstawowy dokument planistyczny, przedstawiający uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne rozwoju województwa oraz zasady i kierunki kształtowania struktury przestrzennej województwa. Zgodnie z wyznaczoną w dokumencie

wizją, wykorzystanie zróżnicowanych obszarów i potencjałów do osiągnięcia spójnego rozwoju regionu jest realizowane poprzez cele i przypisane do nich kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania województwa dolnośląskiego. Poniżej wymienione zostały te, z którymi niniejszy dokument jest zgodny:

- Cel 1. Zapewnienie warunków zrównoważonego i równomiernego rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez funkcjonalne kształtowanie hierarchicznej sieci osadniczej gwarantującej dostęp do usług i rynku pracy
    - Kierunek 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego i ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami funkcjonalnymi
    - Kierunek 1.2. Zapobieganie peryferyzacji ośrodków i obszarów zagrożonych marginalizacją.
    - Kierunek 1.4. Zwiększenie dostępności przestrzeni i usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami
- Cel 2. Racjonalny i zrównoważony sposób wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu
    - Kierunek 2.2. Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu
    - Kierunek 2.3. Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska
- Cel 3. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom przez struktury przestrzenne odporne na zmiany klimatu, zagrożenia naturalne i pochodzące z działalności człowieka
    - Kierunek 3.6. Ograniczanie negatywnych skutków działalności człowieka zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców (zanieczyszczenie powietrza, zanieczyszczenie i nadmierne wykorzystanie zasobów wody, hałas)

Jak wskazano w PZPWD, Gmina Łagiewniki znajduje się w granicach kilku obszarów funkcjonalnych wyznaczonych na poziomie wojewódzkim. Rozumiane są one jako obszary szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju. W takim zakresie obszar gminy Łagiewniki lub jego część znajduje się:

- w granicach Przygranicznego Obszaru Funkcjonalnego,
- w granicach Obszaru Funkcjonalnego Cennego Przyrodniczo,
- w granicach Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego,

W związku z tym, iż obszary te stanowią szczególny instrument polityki terytorialnej, ukierunkowanej na wsparcie w zakresie charakterystycznych i specyficznych dla nich potrzeb i problemów, kierowana do nich interwencja w zakresie określonych kierunków i projektów dotyczy również gminy Łagiewniki, stanowiącej integralną ich całość.

W projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030 zapewniono zgodność z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (PZPWD), poprzez odniesienie się do elementów i kierunków rozwoju wyznaczonych w tym dokumencie. Program uwzględnia uwarunkowania przestrzenne i środowiskowe występujące na obszarze gminy, przy jednoczesnym zachowaniu zgodności z polityką przestrzenną prowadzoną na poziomie regionalnym.

W szczególności, projekt GPR pozostaje spójny z lokalizacją inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, takich jak planowana droga ekspresowa S8 na odcinku Wrocław (Magnice) – Kłodzko, a także z położeniem części obszaru rewitalizacji w otulinie Ślężańskiego Parku Krajobrazowego oraz w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 PLH020082 „Wzgórza Niemczańskie".

Uwzględniono także zasady gospodarowania przestrzenią wynikające z PZPWD, w tym konieczność ochrony krajobrazu i zasobów środowiska, unikania lokalizacji wysokich obiektów infrastruktury technicznej w strefach ekspozycji widokowej, ochrony obiektów architektury drewnianej oraz rozwijania funkcji turystycznych i rekreacyjnych w sposób zrównoważony i dostosowany do lokalnych uwarunkowań.

Program odnosi się również do zagadnień związanych z ochroną dolin rzecznych, poprawą retencji, ograniczaniem spływu powierzchniowego oraz zachowaniem ciągłości korytarzy ekologicznych. Wskazano także znaczenie rozwoju infrastruktury technicznej i telekomunikacyjnej w sposób zintegrowany i dostosowany do potrzeb społeczności lokalnej.

Wprowadzenie tych zapisów nie oznacza bezpośredniego zobowiązania Gminy Łagiewniki do realizacji inwestycji o charakterze ponadlokalnym, lecz stanowi wyraz zgodności lokalnych działań rewitalizacyjnych z obowiązującym dokumentem planistycznym województwa. Tym samym projekt GPR wpisuje się w cele i kierunki polityki przestrzennej regionu, zachowując spójność z PZPWD przy jednoczesnym poszanowaniu skali, specyfiki i możliwości gminy.

11.5 Powiązania ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 roku ma charakter zintegrowany, wywierający wpływ na kształtowanie się ścieżki przyszłego rozwoju regionu. Strategia została przyjęta Uchwałą nr L/1790/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 września 2018 r. Nakreślona długoterminowa perspektywa rozwoju, wykorzystuje w optymalnym zakresie możliwości i szanse rozwojowe oraz oczekiwania regionalnej społeczności. Wizja przedstawiona w dokumencie to: Dolny Śląsk 2030 regionem równomiernego rozwoju, regionem przyjaznym, nowoczesnym i konkurencyjnym, zostanie osiągnięta poprzez realizację celu nadrzędnego, jakim *jest Harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności* oraz celów strategicznych, takich jak: 1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu, 2. Poprawa dostępności usług publicznych, 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego, 4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego i 5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu. Uszczegółowieniem są cele operacyjne i kierunki działań.

Poniżej przedstawiono konkretne cele i kierunki działań GPR, wraz z przyporządkowaniem ich do odpowiednich celów operacyjnych Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, co stanowi podstawę do wykazania ich komplementarności i zgodności z polityką rozwoju regionalnego.

Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wzmacnianie więzi społecznych, aktywizację lokalnej społeczności oraz rozwój usług społecznych

KD.1.1 Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców poprzez realizację działań angażujących lokalną społeczność w inicjatywy społeczne, kulturalne i rekreacyjne:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 1.4: Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich
- Cel operacyjny 2.2: Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych
- Cel operacyjny 3.1: Kształtowanie postaw obywatelskich
- Cel operacyjny 3.2: Wzrost społecznej integracji

KD.1.2 Rozwój zintegrowanych usług społecznych i opiekuńczych w dostosowanej infrastrukturze lokalnej:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 1.4: Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich
- Cel operacyjny 3.5: Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami

Cel 2. Pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości oraz wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji

KD.2.1 Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i inicjatyw oddolnych:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 1.4: Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich
- Cel operacyjny 3.3: Doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy

KD.2.2 Wyposażanie mieszkańców w kompetencje i umiejętności potrzebne na lokalnym rynku pracy:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 1.4: Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich
- Cel operacyjny 3.4: Poprawa efektywności kształcenia

Cel 3. Tworzenie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji społecznej i aktywności mieszkańców, w środowisku odpornym na zmiany klimatu i wspierającym zrównoważony rozwój

KD.3.1 Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i obiektów lokalnych na potrzeby wypoczynku, rekreacji i aktywności mieszkańców:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 1.4: Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich
- Cel operacyjny 2.2: Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych

KD.3.2 Poprawa dostępności i bezpieczeństwa przestrzeni publicznych oraz usprawnienie powiązań komunikacyjnych na obszarze rewitalizacji:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 1.4: Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich
- Cel operacyjny 2.1: Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej

KD.3.3 Zwiększanie odporności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez inwestycje w infrastrukturę wodno-ściekową oraz zagospodarowanie terenów zielonych i zbiorników wodnych:

powiązanie ze Strategią:

- Cel operacyjny 1.4: Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich
- Cel operacyjny 2.1: Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej
- Cel operacyjny 3.6: Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prosportowych i proekologicznych
- Cel operacyjny 4.1: Poprawa stanu środowiska
- Cel operacyjny 4.2: Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska

Powyższe zestawienie pokazuje, w jaki sposób działania rewitalizacyjne wpisują się w długofalową politykę rozwoju województwa oraz jak przyczyniają się do osiągnięcia spójnych i komplementarnych efektów na poziomie lokalnym i regionalnym. Takie powiązanie celów Gminnego Programu Rewitalizacji z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 pozwala nie tylko na zachowanie zgodności z dokumentami wyższego rzędu, ale także zwiększa szanse na skuteczną realizację przedsięwzięć dzięki możliwości korzystania z dostępnych instrumentów wsparcia, w tym funduszy unijnych.

Działania przewidziane w GPR, odpowiadając na lokalnie zdiagnozowane problemy społeczne, przestrzenne, środowiskowe i gospodarcze, jednocześnie przyczyniają się do realizacji celów operacyjnych Strategii, takich jak wzmacnianie spójności terytorialnej, rozwój kapitału ludzkiego, poprawa jakości środowiska czy podnoszenie konkurencyjności gospodarki Dolnego Śląska.

11.6 Powiązania z Ponadlokalną Strategią Rozwoju Aglomeracji Dzierżoniowskiej 2030

Ponadlokalna Strategia Rozwoju Aglomeracji Dzierżoniowskiej 2030 została przyjęta uchwałą nr 10/2021 z dnia 17 listopada 2021 r. Nadzwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego „Stowarzyszenia Ziemia Dzierżoniowska" (zgromadzenie Burmistrzów, Wójtów i Starosty).

Plan strategiczny opracowany dla Aglomeracji Dzierżoniowskiej został zintegrowany tematycznie i przestrzennie poprzez wskazanie wspólnej wizji, misji i celów strategicznych, a także przyporządkowanych im priorytetów realizowanych na obszarze poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego tworzących aglomerację, jak i wspólnie w partnerstwie projektów inwestycyjnych. Jednostkowa i zintegrowana realizacja poszczególnych elementów planu strategicznego pozwoli na osiągnięcie efektu synergii, przezwyciężenie barier i przyczyni się do wykorzystania potencjałów obszaru, a w ujęciu ponadlokalnym przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności obszaru aglomeracji. W dokumencie zostały zidentyfikowane następujące cele:

- Cel strategiczny 1: Aglomeracja Dzierżoniowska atrakcyjna turystycznie, rekreacyjnie, sportowo i kulturalnie.
- Cel strategiczny 2: Aglomeracja Dzierżoniowska atrakcyjna do zamieszkania.
- Cel strategiczny 3: Aglomeracja Dzierżoniowska innowacyjna, przedsiębiorcza i atrakcyjna inwestycyjnie.
- Cel strategiczny 4: Aglomeracja Dzierżoniowska dostępna wewnętrznie i zewnętrznie.
- Cel strategiczny 5: Aglomeracja Dzierżoniowska bezpieczna i przyjazna dla środowiska.
- Cel strategiczny 6: Aglomeracja Dzierżoniowska obywatelska i efektywnie zarządzana.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030 jest zgodny z poniższymi kierunkami działań Ponadlokalnej Strategii Rozwoju Aglomeracji Dzierżoniowskiej 2030:

- Cel strategiczny 1: Aglomeracja Dzierżoniowska atrakcyjna turystycznie, rekreacyjnie, sportowo i kulturalnie:
    - 1.1 Rozwój zintegrowanej oferty i bazy turystycznej i rekreacyjnej
    - 1.2 Rozwój zintegrowanej oferty i bazy sportowej
    - 1.3 Rozwój zintegrowanej oferty i bazy kulturalnej
    - 1.4 Utrzymanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego
- Cel strategiczny 2: Aglomeracja Dzierżoniowska atrakcyjna do zamieszkania.
    - 2.1. Upowszechnianie i podnoszenie jakości wychowania i edukacji przedszkolnej

    - 2.2. Podnoszenie jakości i dostosowanie systemów edukacji i kształcenia do potrzeb nowoczesnej gospodarki
    - 2.3. Zwiększenie dostępności i jakości usług zdrowotnych
    - 2.4. Włączenie społeczne i ograniczanie ubóstwa
    - 2.5. Rewitalizacja, poprawa estetyki i ładu przestrzennego
- Cel strategiczny 3: Aglomeracja Dzierżoniowska innowacyjna, przedsiębiorcza i atrakcyjna inwestycyjnie.
    - 3.1 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru aglomeracji
    - 3.2 Wspieranie rozwoju, konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw
    - 3.3 Rozwój gospodarczy obszarów wiejskich
- Cel strategiczny 4: Aglomeracja Dzierżoniowska dostępna wewnętrznie i zewnętrznie.
    - 4.1 Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej obszaru
    - 4.2 Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej i około drogowej
    - 4.4 Rozwój infrastruktury dla rowerzystów i pieszych
- Cel strategiczny 5: Aglomeracja Dzierżoniowska bezpieczna i przyjazna dla środowiska.
    - 5.1 Rozwój zrównoważonej gospodarki wodnej i ściekowej
    - 5.2 Poprawa jakości powietrza
    - 5.3 Doskonalenie systemu gospodarki odpadami
    - 5.4 Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazu
    - 5.5 Dostosowanie do zmian klimatu i zwiększenie retencyjności obszaru
    - 5.6 Poprawa bezpieczeństwa
    - 5.7 Edukacja ekologiczna

11.7 Powiązania ze Strategią Rozwoju Sudety 2030

„Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części województwa dolnośląskiego na lata 2020-2030, obejmująca swoim zasięgiem subregiony wałbrzyski i jeleniogórski (NUTS 3) - Strategia Rozwoju Sudety 2030”, została opracowana we wrześniu 2018 roku przez Centrum Badawczo-Rozwojowe Samorządu Terytorialnego Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Rada Powiatu Dzierżoniowskiego przyjęła Strategię Uchwałą nr XLVIII/288/18 z dnia 23 października 2018 r. Cel główny Strategii to długookresowa współpraca, wysoka jakość życia i środowiska, konkurencyjna i innowacyjna gospodarka czyli: Intensywna wielopodmiotowa i różnokierunkowa współpraca skutkującą poprawą jakości życia, aktywizacją i przyciąganiem zasobów ludzkich oraz wzrostem pozycji konkurencyjnej, z poszanowaniem i z uwzględnieniem potencjału przyrodniczego. Cele strategiczne to:

1. Bardziej inteligentne terytorium
2. Terytorium bliżej obywateli
3. Terytorium lepiej skomunikowane
4. Terytorium przyjazne dla środowiska, wykorzystujące swój potencjał.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030 jest zgodny z poniższymi celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Sudety 2030:

- Cel strategiczny 1: Bardziej inteligentne terytorium
    - 1.5 Tworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestycji
- Cel strategiczny 2: Terytorium bliżej obywateli
    - 2.1 Podnoszenie jakości infrastruktury społecznej i mieszkaniowej
    - 2.2 Podwyższenie poziomu edukacji dzieci i młodzieży oraz dostosowanie do potrzeb rynku
    - 2.3 Rozwój infrastruktury i usług „srebrnego sektora" (dla osób starszych)
    - Aktywizacja społeczna osób starszych
    - 2.5 Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Cel strategiczny 3: Terytorium lepiej skomunikowane
- Cel strategiczny 4: Terytorium przyjazne dla środowiska, wykorzystujące swój potencjał
    - 4.1. Ochrona i rewitalizacja walorów przyrodniczych
    - 4.2. Ochrona, rewitalizacja i udostępnianie walorów kulturowych
    - 4.3 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych i produkcji energii ze źródeł odnawialnych
    - 4.4 Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowiskowej

12 OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO

Zaplanowane w „Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030" przedsięwzięcia nie rodzą konieczności wprowadzenia zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U.2023.725 poz. 1182 i 1309).

13 KOMITET REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach związanych z realizacją procesu. W myśl art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji, uchwała określająca zasady wyznaczania składu i zasady działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Łagiewniki została podjęta przed uchwaleniem gminnego programu rewitalizacji *(w tym miejscu będzie podany numer Uchwały Rady Gminy Łagiewniki w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji).* Podjęcie uchwały było poprzedzone konsultacjami społecznymi, które zgodnie z Zarządzeniem nr 36/2025 Wójta Gminy Łagiewniki z dnia 5 maja 2025 roku, odbyły się w dniach od 5 maja do 11 czerwca 2025 roku.

Załącznikami do uchwały Rady Gminy Łagiewniki z dnia 25 sierpnia 2025 roku w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji jest Regulamin określający zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji.

Zgodnie z Regulaminem, Komitet będzie liczył nie więcej niż 15 członków, z poniższymi zastrzeżeniami:

- nie więcej niż 4 przedstawicieli mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- nie więcej niż 1 przedstawiciel mieszkańców gminy spoza obszaru rewitalizacji;
- nie więcej niż 2 przedstawicieli podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów;
- nie więcej niż 2 przedstawicieli podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą, lub przedstawicieli właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, towarzystw budownictwa społecznego oraz członków kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów, wyłonionych w drodze otwartego naboru;

- nie więcej niż 4 przedstawicieli Urzędu Gminy Łagiewniki, jednostek organizacyjnych lub spółek komunalnych Gminy Łagiewniki w szczególności ekspertów w zakresie problematyki społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej;
- nie więcej niż 2 przedstawicieli Rady Gminy Łagiewniki.

Do minimalnego zakresu uprawnień i zadań Komitetu Rewitalizacji należy zaopiniowanie, sporządzonej przez Wójta, oceny aktualności i stopnia realizacji GPR. Do pozostałych zadań Komitetu należy m.in.: podejmowanie działań mających wpływ na proces rewitalizacji na każdym etapie i poziomie prac nad Programem, sprawowanie nadzoru, monitorowanie i ewaluacja działań rewitalizacyjnych.

13.1 Określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji

Przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacja została przyjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji (w tym miejscu zostanie podany numer uchwały). Nie został jednak jeszcze powołany Komitet Rewitalizacji, dlatego zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o rewitalizacji nie przewiduje się wprowadzenia zmian w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Przewiduje się ewentualną możliwość późniejszego dokonania zmian w Uchwale regulującej zasady wyboru członków Komitetu Rewitalizacji w celu włączenia przedstawicieli terenu objętego rewitalizacją. Liczebność Komitetu Rewitalizacji może zostać przedyskutowana w przypadku podjęcia zmian w powyższej Uchwale. Ewentualna zmiana uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji następuje w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

14 SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 12 ustawy o rewitalizacji w zapisach GPR konieczne jest wskazanie, czy na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zostanie ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji (SSR) wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania.

Realizacja zgłoszonych do GPR przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wymaga uruchomienia Strefy, stąd nie planuje się ustanowienia SSR na obszarze rewitalizacji Gminy Łagiewniki.

15 SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

15.1 Zakres niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Polityka przestrzenna w Gminie Łagiewniki realizowana jest w oparciu o Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łagiewniki (Uchwała nr XIV/89/19 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 31 października 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łagiewniki).

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (opizp), która weszła w życie 24 września 2023 r., usuwa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako podstawowy dokument określający politykę przestrzenną gminy. Maksymalny horyzont czasowy obowiązywania studium to koniec 2025 r. Następnie zgodnie z nowymi przepisami ustawy opizp polityka przestrzenna będzie realizowana poprzez strategię rozwoju gminy oraz plan ogólny.

Znowelizowane przepisy wskazują na konieczność uwzględnienia w planie ogólnym uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności wytyczonych obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji[10]. Zatem opracowany w przyszłości plan ogólny powinien być zgodny z GPR w tym zakresie. Równocześnie zaktualizowana do nowych przepisów strategia rozwoju gminy powinna zawierać ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, w zakresie zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji[11]. Tym samym należy dokonując aktualizacji strategii lub opracowując nową strategię uwzględnić zapisy wskazane GPR, w celu zachowania wzajemnej spójności powiązanych dokumentów.

Nowe dokumenty powinny uwzględniać następujące rozstrzygnięcia przyjęte w GPR 2030:

- poprawnie wskazywać granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- zapewniać spójność dokumentów z celami i kierunkami rewitalizacji wyrażonymi w GPR,

[10] Art. 1 pkt 12 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw.

[11] Art. 6 pkt. 1 pp. c ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw.

- zapewniać spójność pomiędzy wskazanymi obszarami i zapisami zawartymi w strategii rozwoju gminy i planie ogólnym,
- zapewniać zgodność ustaleń w zakresie przeznaczenia terenu oraz parametrów i wskaźników zabudowy w stosunku do planowanych przedsięwzięć na obszarze rewitalizacji.

15.2 Zakres miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalania albo zmiany

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi akt prawa miejscowego w gminie, ustanawia przepisy powszechnie obowiązujące na danym terenie, będące podstawą wydawania decyzji administracyjnych. Gmina Łagiewniki posiada 31 aktualnych MPZP wraz ze zmianami, obejmujących wszystkie miejscowości gminy poza przysiółkami: Kuchary, Uliczno i Domaszów. Obecnie w ramach procedury planistycznej kontynuowane są prace nad zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Oleszna, Stoszów, Radzików. W 2023 r. na podstawie obowiązujących planów wydano:

- 40 postanowień o zgodności wstępnego projektu podziału nieruchomości z zapisami MPZP;
- 275 zaświadczeń oraz wypisów i wyrysów z MPZP

Analiza zakresu przedsięwzięć rewitalizacyjnych w kwestii zgodności z obowiązującymi planami miejscowymi wykazała zgodność z obowiązującą polityką przestrzenną. GPR nie wskazuje tym samym mpzp koniecznych do uchwalenia albo zmiany na obszarze rewitalizacji. Należy mieć na uwadze fakt, że opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie zawierają szczegółowych parametrów inwestycji, które są ustalane na etapie szczegółowej dokumentacji projektowej. Wówczas może zostać ujawniona konieczność zmiany prawa miejscowego.

15.3 Miejscowy Plan Rewitalizacji

GPR nie wskazuje na konieczność sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37g ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

16 SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik mapowy – kierunki zmian przestrzenno-funkcjonalnych

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemów demograficznych (starzenie się społeczeństwa, odpływ młodych mieszkańców, niski poziom dzietności, depopulacja) 42

Wykres 2. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu braku integracji społecznej i wykluczenia społecznego (izolacja osób starszych, samotnych, z niepełnosprawnościami, niski poziom aktywności obywatelskiej, brak współpracy między mieszkańcami) 42

Wykres 3. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, przestępczości i problemu niskiego poczucia bezpieczeństwa (w tym przemoc domowa, wandalizm, kradzieże, brak monitoringu, niewystarczające oświetlenie przestrzeni publicznych) 43

Wykres 4. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu braku zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych 43

Wykres 5. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu niskiego poziomu przedsiębiorczości mieszkańców 44

Wykres 6. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu braku wsparcia dla rynku pracy i rozwoju kompetencji (niedopasowanie kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy, brak programów aktywizacyjnych, szkoleń zawodowych i doradztwa zawodowego, niski poziom edukacji zawodowej) 44

Wykres 7. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu złego stanu technicznego infrastruktury (zaniedbane budynki, brak termomodernizacji budynków, uszkodzona lub zaniedbana infrastruktura komunikacyjna, problemy z kanalizacją, wodociągami czy siecią energetyczną) 45

Wykres 8. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemu niskiej jakości przestrzeni publicznej (brak atrakcyjnych i zadbanych miejsc). 45

Wykres 9. Ocena stopnia negatywnego wpływu, na jakość życia mieszkańców i/lub rozwój obszaru rewitalizacji, problemów środowiskowych (np. zanieczyszczenie środowiska i powietrza, problemy z gospodarką odpadami, degradacja terenów zielonych, niska świadomość ekologiczna mieszkańców) i braku adaptacji do zmian klimatu (brak rozwiązań przeciwdziałających skutkom powodzi, suszy lub

upałów, niedostateczna ilość zieleni miejskiej, zły stan rowów melioracyjnych i systemów odprowadzania wód opadowych) 46

SPIS TABEL

Tabela 1. Elementy struktury GPR Łagiewniki 2030 na tle wymogów ustawy wdrożeniowej dla strategii IIT..... 8

Tabela 2. Lista jednostek analitycznych Gminy Łagiewniki 10

Tabela 3. Lista wskaźników służących do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji 10

Tabela 4. Wyniki analizy wskaźnikowej, służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (sfera społeczna)..... 12

Tabela 5. Wyniki analizy wskaźnikowej, służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (sfera gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna oraz środowiskowa) 12

Tabela 6. Syntetyczne zestawienie liczby wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe, służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego. 13

Tabela 7. Wyniki analizy wskaźnikowej, służącej wyznaczeniu obszaru rewitalizacji (sfera społeczna)15

Tabela 8. Wyniki analizy wskaźnikowej, służącej wyznaczeniu obszaru rewitalizacji (sfera gospodarcza, przestrzenno-funkcjonalna, techniczna oraz środowiskowa) 16

Tabela 9. Syntetyczne zestawienie liczby wskaźników obrazujących zjawiska kryzysowe, służących wyznaczeniu obszaru rewitalizacji..... 16

Tabela 10. Jednostki analityczne zaliczone do obszaru rewitalizowanego 17

Tabela 11. Ludność w wieku przedprodukcyjnym – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 24

Tabela 12. Ludność w wieku produkcyjnym – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 24

Tabela 13. Ludność w wieku poprodukcyjnym – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 24

Tabela 14. Wskaźniki obciążenia demograficznego – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki..... 25

Tabela 15. Zajęcia w Gminnym Ośrodku Kultury, Bibliotek i Sportu – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki..... 25

Tabela 16. Organizacje pozarządowe – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 26

Tabela 17. Bezrobotni – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki..... 26

Tabela 18. Długotrwale bezrobotni – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki..... 26

Tabela 19. Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 27

Tabela 20. Pomoc społeczna – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 28

Tabela 21. Samowystarczalność ekonomiczna ludności – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 28
Tabela 22. Przestępczość – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 29
Tabela 23. Przemoc domowa – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 29
Tabela 24. Alkoholizm – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 30
Tabela 25. Podmioty gospodarcze – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 32
Tabela 26. Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 32
Tabela 27. Wyrejestrowane podmioty gospodarcze – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 33
Tabela 28. Segregacja odpadów – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 37
Tabela 29. Obiekty komunalne – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 38
Tabela 30. Zbiorcze systemy odprowadzania ścieków – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 39
Tabela 31. Zabytki – obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki 39
Tabela 32. Analiza SWOT obszaru rewitalizacji 50
Tabela 33. Pogłębiona diagnoza problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji 51
Tabela 34. Zdefiniowane potrzeby obszaru rewitalizacji w Gminie Łagiewniki 52
Tabela 35. Powiązania między problemami obszaru rewitalizacji, a elementami wizji, celami, kierunkami i podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi 56
Tabela 36. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych 90
Tabela 37. Szacunkowe ramy finansowe GPR z podziałem na źródła finansowania 93
Tabela 38. Charakterystyka metodologii komplementarności pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami i podmiotami je realizującymi 97
Tabela 39. Powiązanie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z innymi przedsięwzięciami . 99
Tabela 40. Oddziaływanie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poszczególne sfery .. 103
Tabela 41. Powiązanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych 104
Tabela 42. Ramowy harmonogram realizacji Programu 131
Tabela 43. Formularz oceny stopnia realizacji przedsięwzięcia 135
Tabela 44. Wskaźniki monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych GPR do roku 2030 (dla cyklu rocznego) 136
Tabela 45. Zestaw wskaźników monitorowania stopnia realizacji celów GPR na lata 2025-2030 (dla cyklu 2-letniego) 138

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Sołectwa Gminy Łagiewnik 9
Rysunek 2. Zasięg obszaru rewitalizacji i obszarów zdegradowanych w Gminie Łagiewniki 17

Rysunek 3. Obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki – przysiółek Kuchary (sołectwo Jaźwina) *18*
Rysunek 4. Obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki – sołectwo Przystronie *19*
Rysunek 5. Obszar rewitalizacji Gminy Łagiewniki – sołectwo Sienice *20*
Rysunek 6. Obszary zdegradowane wskazane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023 ..... *21*
Rysunek 7. Obszar rewitalizacji Łagiewniki wskazany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023 ..... *21*
Rysunek 8. Obszar rewitalizacji Sieniawka wskazany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023 ..... *22*
Rysunek 9. Obszar rewitalizacji Sokolniki wskazany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023 ..... *22*
Rysunek 10. Obszar rewitalizacji Jaźwina wskazany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łagiewniki na lata 2016-2023 ..... *23*
Rysunek 11. Formy ochrony przyrody występujące na obszarze Gminy Łagiewniki *34*
Rysunek 12. Obszary powodziowe występujące na terenie Gminy Łagiewniki *35*
Rysunek 13. Obszary powodziowe występujące na terenie przysiółku Kuchary (sołectwo Jaźwina) *35*
Rysunek 14. Obszary powodziowe występujące na terenie sołectwa Przystronie *36*
Rysunek 15. Obszary powodziowe występujące na terenie sołectwa Sienice *36*
Rysunek 16. Proces powoływania Komitetu Rewitalizacji *124*

Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji Gmina Łagiewniki

Skala: 1:5000

Załącznik do Gminnego Programu Rewitalizacji

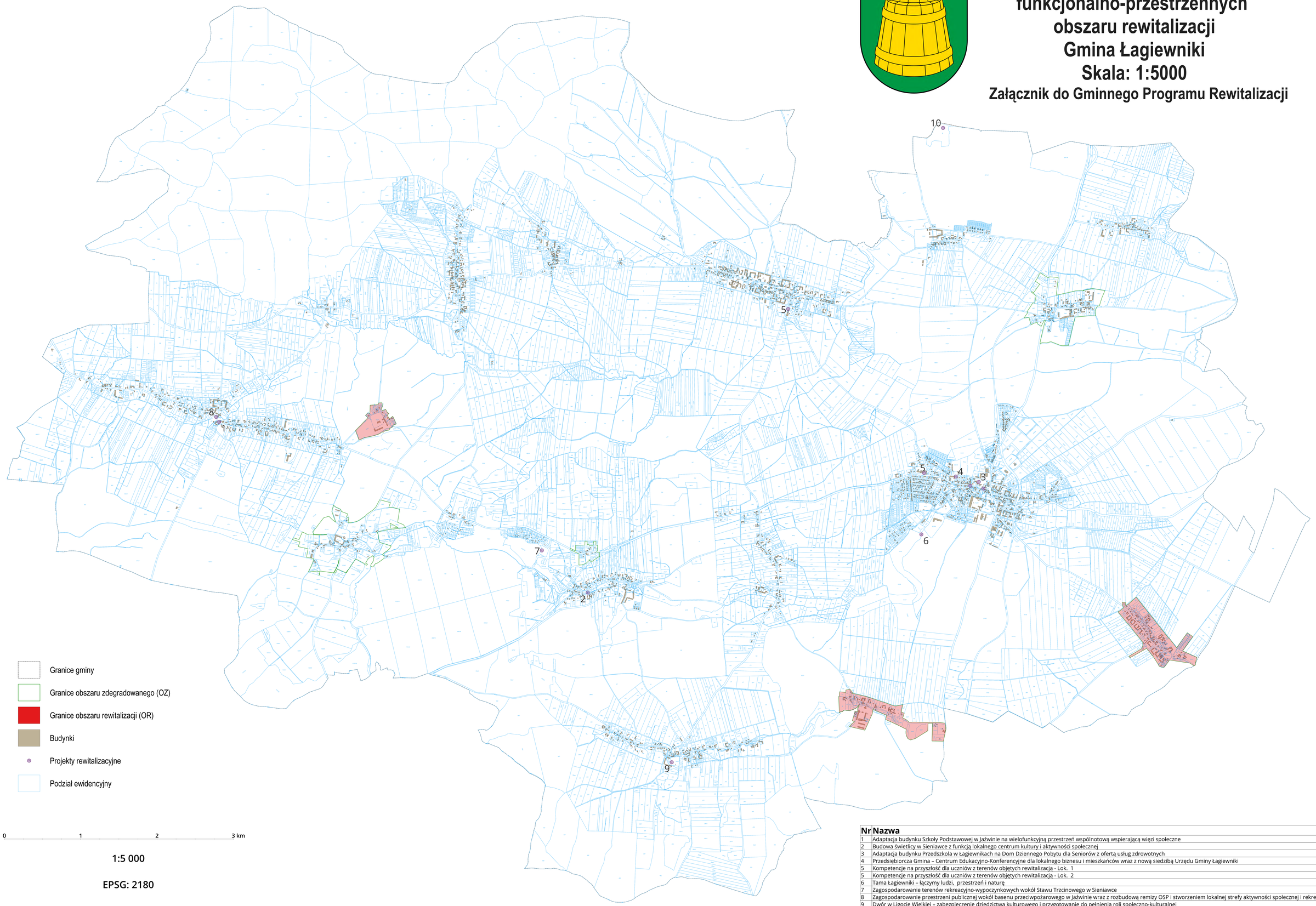

Nr	Nazwa
1	Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej w Jaźwinie na wielofunkcyjną przestrzeń wspólnotową wspierającą więzi społeczne
2	Budowa świetlicy w Sieniawce z funkcją lokalnego centrum kultury i aktywności społecznej
3	Adaptacja budynku Przedszkola w Łagiewnikach na Dom Dziennego Pobytu dla Seniorów z ofertą usług zdrowotnych
4	Przedsiębiorcza Gmina – Centrum Edukacyjno-Konferencyjne dla lokalnego biznesu i mieszkańców wraz z nową siedzibą Urzędu Gminy Łagiewniki
5	Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją - Lok. 1
5	Kompetencje na przyszłość dla uczniów z terenów objętych rewitalizacją - Lok. 2
6	Tama Łagiewniki – łączymy ludzi, przestrzeń i naturę
7	Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych wokół Stawu Trzcinowego w Sieniawce
8	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół basenu przeciwpożarowego w Jaźwinie wraz z rozbudową remizy OSP i stworzeniem lokalnej strefy aktywności społecznej i rekreacyjnej
9	Dwór w Ligocie Wielkiej – zabezpieczenie dziedzictwa kulturowego i przygotowanie do pełnienia roli społeczno-kulturalnej
10	Odnowienie wieży Bismarcka na Jańskiej Górze w pobliżu Sokolnik wraz z utworzeniem ogólnodostępnej przestrzeni wypoczynkowej
11	Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik - Lok. 1
11	Bezpieczne połączenie – modernizacja zejść w centrum Łagiewnik - Lok. 2

UZASADNIENIE

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030 stanowi dokument operacyjny, określający główne cele i kierunki działań Gminy Łagiewniki w długookresowej perspektywie. Dokument skupia się na przeciwdziałaniu pogłębieniu i rozpowszechnieniu stanu kryzysowego występującego na obszarze zdegradowanym, poprzez realizację kompleksowych i zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na rzecz lokalnej społeczności, gospodarki, ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju. Przeprowadzenie działań ujętych w GPR w sposób etapowy umożliwi spełnianie zadań własnych gminy, dzięki zaspokajaniu zbiorowych potrzeb lokalnej społeczności.

Do sporządzenia „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030" przystąpiono Uchwałą nr V/32/24 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 29 sierpnia 2024 roku. Dokument opracowano dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego Uchwałą nr LXXXII/467/24 Rady Gminy Łagiewniki z dnia 28 marca 2024 r. Obszar ten zajmuje 0,64% powierzchni gminy (79,0 ha) i jest zamieszkiwany przez 7,66% ogólnej populacji gminy (549 osoby).

GPR opracowano w trybie zgodnym z ustawą o rewitalizacji, przy szerokim udziale społecznym. Dokument uzyskał pozytywne uzgodnienia podmiotów opiniujących, wskazanych w ustawie o rewitalizacji. W związku z pracami nad „Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030" w ramach partycypacji społecznej, Gmina Łagiewniki organizowała konsultacje społeczne na każdym etapie tworzenia dokumentu. Gminny Program Rewitalizacji opracowany został zgodnie z ustawą o rewitalizacji, w trybie partycypacyjno-eksperckim – z udziałem mieszkańców gminy oraz przy wsparciu merytorycznym ekspertów, specjalistów i przedstawicieli organizacji społecznych. Ponadto projekt dokumentu został przekazany odpowiednim instytucjom do zaopiniowania - zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w tym Zarządowi Powiatu Dzierżoniowskiego, Zarządowi Województwa Dolnośląskiego, Wojewodzie Dolnośląskiemu oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Opiniowanie Gminnego Programu Rewitalizacji przez te instytucje zostało przeprowadzone w wyznaczonym terminie, a wszystkie zgłoszone uwagi zostały uwzględnione i opisane w Raporcie podsumowującym przebieg opiniowania projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030".

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.), „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030" został poddany analizie przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu pod kątem konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W piśmie z dnia 17 lipca 2025 r., znak: WSI.411.2.51.2025.AP, RDOŚ przychylił się do stanowiska organu opracowującego projekt dokumentu o braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030". Również Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny przeanalizował projekt dokumentu w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. W piśmie z dnia 4 czerwca 2025 r., znak: ZNS.9022.4.39.2025.MM, DPWIS uznał, że nie ma potrzeby przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030".

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łagiewniki do roku 2030 to wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Ze względu na różnorodność aspektów i interesów wszystkich uczestników procesu rewitalizacji Gminny Program Rewitalizacji będzie instrumentem, który pozwoli na prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z celami wszystkich zaangażowanych.

Biorąc powyższe pod uwagę, podjęcie uchwały w przedmiotowej sprawie jest zasadne.

Po wejściu w życie GPR należy zaktualizować budżet Gminy Łagiewniki oraz wprowadzić zmiany do Wieloletniej Prognozy Finansowej w zakresie zabezpieczenia środków na realizację podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w przedłożonym dokumencie strategicznym GPR.